

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónap 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona
 Egy hónap 2 k. 4 f.

HIRDÍTÉSEK
 A hasábról perit sor egy sor 20 fill.
 A másod sorra 10 fill.

Éves díj 20 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELKELŐ SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: Az eltítkolt válság.
- Adóról szó sincs!
- A vártúzer szerepe.
- Lázadás egy fogházban.
- Rendfőnökválasztás előtt.
- Megrágalmazott járásbíró.
- Bartha Ferenc verekszik.
- Az acsuval uradalom gazdát cserélt.
- A lakodalmak dívatja.
- A fölboncolt Amor.
- Tárca: Az utolsó szegénylegények. Írta: Lengyel G.

Az eltítkolt válság.

(Budapesti levél.)

Budapest, augusztus 22.

A politikában csend van — jelentik a kormány lapjai. És látszólag tényleg nem történik semmi. A nyár mindent fakóvá éget és felperzseli a politika máskor dusan viruló mezejét. De akiknek megadott, hogy ne a koalíció sajtóján át szemléljék a politikai események hullámzását, tudják, hogy ez a csend hamis, hogy mesterséges erők zsbibasztják meg az élet lüktetését. A szcenírozás valóban kitűnő. Kossuth köszvényét gyógyíttatja, Apponyi Eberhardon üdül, Wekerle pedig Dánoson gazdálkodik. Mindenki pihen a nagy nemzeti munka után, csak a darabontok, az ország megrontói mozgolódnak és felhasználva a jó alkalmat, igyekeznek a kormányt megbuktatni. Pihenő miniszterek, bágyadt politika, darabontmese, oly jó ez alattónak. Aludj te is jó magyar nép.

Aludj te is, mert ha éber volnál, ha nem ringatna el a koalíciós dajkanóta, rettentő dolgoknak jönnél a nyomára. Azt látnád, hogy ez a nagy csend, a pihenő miniszterek, a lóto-futó darabontok egy ügyes színvadi rendező munkája, amelylyel csak el akarják fedni az igazságot, el akarják rejteni a válságot, ami a kulisszák mögött dühöng és elsöpréssel fenyegeti a kormányt.

Ennek a kormánynek életét már párszor érintette a hukás szele. Ha eddig buktak volna, a fent elvesztett kegyet pótolta volna a lent megszerzett népszerűség, de most felfelé buknak és egy ország népének szeretetét áldozzák fel egy ember kegyes jóakarataért. A koalíció most zsákutcába került, ahonnan nincs többé visszatérés. A saját tehetetlenségök sodorta ide őket s az a drága kis akta, a mely ennek a tehetetlenségnek írásbeli bizonyítéka: a paktum.

A paktumnak van egy pontja, amely a kiegyezésről szól. Ez a pont meg hagyja a kormánynek, hogy a kiegyezést okvetlenül üsse nyélbe. Önálló vámterület vagy örök gazdasági rabszolgaság — ezzel a paktum nem törődik. A kormánynek egy kötelessége van: kiegyezni. Kiegyezni vagy menni. A kormány tehát hasztalan foglalt volna el bármilyen hasznos álláspontot, azt nem érvényesíthette volna, mert a paktum teljesen kiszolgáltatta az osztrák kormánynek. A két kormány a kiegyezési tárgyalások során nem

mint két egyenrangú alkuvó fél állott egymással szemben. Beck diktált, Wekerle pedig könyörgött. A magyar kormány egyebet nem tehetett, mindenben elfogadta Beck álláspontját, mindent elárult, mert arra kötelezte a paktum, erre ösztökélte a hatalomhoz való görcsös ragaszkodás. A háromnegyed évig tartó kiegyezési tárgyalások még sem hoztak semmi eredményt. A kiegyezés még nem jött létre. És itt van a válság magva. Bárhogy buzgólkodnak is az ügyetlen félhivatalosok cáfoló masinái, Apponyi Albert azt mondta, amit nyilatkozata tartalmaz és ez esetben hűtlen lett a kalksburgi jezsuitaatyák tanításához, mert igazat is mondott. A kiegyezés nem kész, mert az osztrák miniszterelnök oly kívánságot támasztott, melyet a koalíció nehezen teljesíthet, tudván, hogy ezzel egy csapásra elvesztené hiveinek a bizalmát. Beck báró ugyanis a kvóta nagy arányú felemelését követeli. Ezzel a követeléssel nemrégiben állott elő Wekerle osztrák kollégája. A kiegyezés vités kérdéseit hamar tisztázták. Beck egyszerűen felállította az alternatívát: vagy elfogadja a magyar kormány az ő prozocióját, vagy lemond. Beck tehát pompásan felhasználta a kormány szorult helyzetét és mindent kivitt, amit akart. Olykor-olykor a humor kedvéért a bécsi lapokban a szabadkéz politikájával fenyegette meg Magyarországot, de ez már csak magyar kollégáinak tett szívesség volt, és azért csinálta, hogy azokat ke-

Az utolsó szegénylegények.

Írta: Lengyel Géza.

I.

A huszadik századból való történet ez, de nem az elejéről, hanem a közepéről, a mikor nagyon megnövekedtek a városok és itt-ott az emberek is megnövekedtek, a nyomoruság is nőtt, lényegében azonban nem változott semmi. A vasutakon megint elhagyatva álltak kopott teherkocsik és óriási mozdonyok. Új sztrájk idézett elő régi történeteket — még éltek, akik jól emlékeztek a legelsőnek szokatlan, ismeretlen szenzációira. Erre az új harcra egy évtizedig készültek dacos, de számító akarattal, annyi balsiker után. Nem kellett egy nap, órák sem kellett, jól összepróbált jeladás szaladt végig az országban, harminc perc és expressz-vonat, villám-vonat, teher-vonat kereké utolsót fordult, gépészek ott hagyták a megsekasodott gözcsapokat, villamos csapokat, a miknek a fékentartása már egész tudomány, táviró gépek némán, elhagyatva állottak, mint a halottak, írókák üresen.

Lent, az ország szélén, előregedett vicinálisok utolsó maradékai, halálra szánt mohikánok dőcögtek még rövid óráig. Azután eltelt egy nap és a vérkeringés, levegőjárás nélkül maradt ország már fuldoklott. Az egy napon volt tíz tárgyalás, automobilhadosztályokat mozgó sitottak, katonákkal teltek meg az országutak, gyorsvonattal versenyző utigépek röpitették a postát és másnap, amikor Szegeden és Kassán mindenki rendes időben megkapta az ujságját,

a hatalmasan szervezett sztrájk, a legyőzhetetlennek mondott forradalom le volt verve.

Újra kezdődött a bus munka, egy kicsi javulással, sok ígérettel, még több titkos megrendszabályozás és villámgyors áthelyezés kíséretében. Néhány száz élet pedig megfojtva kegyetlenül, áldozat gyanánt.

Munkába beléőszült, egyenesnek maradt emberek nézték összeszorított ököllel, hogy megy fel a gépre, a kocsi, a fék meredek lépcsőjére a fiatalabbak puha tömege és az éhes ujonc-csapat. A milyen villámgyorsan csapott le a sztrájk, olyan hirtelen végződött. Egyetlen óra alatt újra a régi erővel lüktetett az egész rengeteg hálózat vére.

II.

A kidobottak egyik csapata az országszéli telep kis korcsmáiban gyülekezett és hallgatta az öreg Csértörőt. Csértörő mozdonyvezető volt vagy harminc év óta. Hozzákérgesedve, hozzákormosodva kemény foglalkozásához, vénülő fejjel a nagy új gépekről leszorult. Régi, ismerős masinákat vezetett ösztönné vált mozdulatokkal. Most innen is lelékték. Sötét volt és keserű és míg a fiatalabbak tátott szájjal hallgatták, furcsa tervekről beszélt az öreg masiniszta.

Előbb zavarosan, régi történetekkel ve gyítve, aztán suttogó hangon, de érthetően mondotta el, hogy régi táplálójuk, a vasut még pénzhez juttathatja őket, mielőtt itthagynák ezt az országot. A vonat pénzt visz és a vonaton pénz utazik. Ami Rózsa Sándornak sikerült, még sokkal jobban sikerülhet egy csomó bátor, ügyes, elszánt, tengeren tulra készülő

legénynek, aki azonfelül tud is a dologhoz. Szakértő.

— Mert a szakértelem a fő, — mondotta és a többiek huzódózva bólingattak.

A kötelesség, a beljűk kényszerített fegyelem, az erkölcs dolgozott bennük még most is, amikor állástól, előmeneteltől, kenyértől és tisztességtől, mindentől elszakadtak. De fogyott a bor, sűrűbb lett a mámor és megnövekedett a bátorság. Mindjobban összekerültek a fejek és csendes bólingatások helyeselték a vakmerő tervet. A lelkiismeret utolsó fellobbanásait pedig elcsendesítette ez a kijelentés:

— Ugyis Amerikába megyünk.

A terv, az öreg Csértörő terve, nagyszabású és csábító. Bátorság és ügyesség kell hozzá csak, biztos, hogy sikerül. Jön, lassan dőcög hajnalban a vásáros vonat az elhagyatott vicinálison. Jönnek a kofák, jönnek a gabonakereskedők, sertéskereskedők bankóval teletömött zsebbel. A mozdonyon, vonaton új emberek, az állomáson is rendetlenség. Egyetlen mozdulata szót elszánt, ügyes legénynek és kezükben a vonat, a bankóval teletömött zsebek, a pénz, a hatalom.

Csak ügyesség és száz elszánt legény.

III.

A mozdony kereké alatt durrogni kezdett valami. Az új vezető mereven nézett a sötétbe, az ismeretlen, szokatlan, veszedelmekkel fenyegető pályára. Újra két durranás: ez a jelzőpatron. Valami baj van, meg kell állni. Szagpatron füttyülés, fél perc alatt nagyot rázkódva áll a vonat.

A hideg, deres sínek mellett ott várt már

mény ellenfelek gyanánt mutassa be. Mikor Kossuth Ferenc egy tavaszi beszédében kijelentette, hogy a kiegyezéssel husvétra elkészülnek, akkor a körülmények tényleg nagyon kedvezőek voltak. A magyar kormány szépen belement a husz évi vámközösségbe. Beck pedig nagy könnyöngésre elfogadta a szerződéses formát. A koalíció öröme azonban csakhamar gyászra fordult. Mikor Beck belátta, hogy minden követelését keresztül viheti, új ötlete támadt. Az osztrák lapok egyszerre csak elkezdtek hángoztatni, hogy a kvótát egybe kell kapcsolni a kiegyezés komplexumával. A magyar kormány észhez kapott és félhivatalosaival tiltakozott az örült terv ellen. Az osztrák miniszterelnök csak azt várta, hogy tiltakozzanak. Rögtön előterjesztette, hogy ő magasabb kvótát kíván. Vagy magasabb kvótát kap, vagy nem fogadja el az eddig megállapított tételeket és ismét a paktumot tartotta a kormány elé. Menni, vagy megadni mindent. Nos, a kormány jelenleg ezen a dilemmán töri a fejét. Minden miniszteri nyilatkozat, cáfolat hazugság. Csak Apponyi mondott igazat, Apponyi vallotta be őszintén, hogy a kormányválság előtt álló Wekerle még nem találta meg a módot, hogy a kabinetből a veszélyt elhárítsa. Folytak azonban sűrűn a tanácskozások, hogy miképpen mentsek meg a kormányt. Az eddig megbeszélte teendőkről nemcsak a kabinet tagjai nyerne értesülést, de a tanácskozásokba Széll Kálmánt is bevonták. A bajból valami ügyes formulával szeretnének megszabadulni és ezért fordulnak segítségért a formulák nagy mesteréhez. Mint a legjobb forrásból értesülünk, a formula már utban is van. Szterényi József a napokban Rátóton felkereste Széll Kálmánt. Állítólag okos és hasznos munkát végeztek a remek svájci tehének birodalmában. A kitűnő és hasznos munka azonban csak a kormánynak válhatik javára, ha ugyan meg lehet vele szüntetni a válságot. Egy bizonyos, hogy a kor-

mány nem könnyen hagyja el a helyét. Nehezen, lassan, majd csak elkészül az új árulás köntöse, amibe elrejtetik legujabb kudarcukat, mert ez a kormány, melyet tehetetlensége, hatalmi örülete oda juttatott, hogy már az ország ennyi kincsét elprédálta, teljesíteni fogja Beck újabb parancsát. Nem elég, hogy gazdasági önállóságunkat is elvesztettük, ráadásul még újabb milliókat préselnek ki ebből a koldus országból. Voltaképen tehát nem is válságot jelent ez a titkos sürgős-forgás. Válsága csak becsületlen kormánynak lehet, nem pedig olyanoknak, amelyek egy kormányzati alapelve van: a hatalomhoz való ragaszkodás. Az ilyen kormányok megalkusznak mindennel. Ez a válság tehát nem a kormány, hanem a nemzet válsága. A koalíció hatalma megszilárdul, a népre újabb terhek szakadnak. Drágán kell megfizetni azt a kis nemzeti lelkesedést. (=)

Adóról szó sincs!

Miniszteri kiküldött Aradon.

Az aradi ipartelepek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A kereskedelmi kormány — úgy látszik — komolyan hozzáfo: a hazai ipar fejlesztéséhez, amit programja egyik sarkalatos pontjának hirdetett. Legalább erre vall az a miniszteri leirat, amely a napokban érkezett le Aradra. Ebben a miniszter értesítette a várost, hogy egy szakembert fog leküldeni Aradra, hogy az itteni iparosoknál statisztikai adatokat szerezzen. A miniszter hangsúlyozza, hogy az adatok csak iparfejlesztési célokra használatnak fel s így az iparosoknak nem kell attól tartaniuk, hogy a beszerezett adatok adó alapul fognak szolgálni. A miniszteri leirat, amely a kapitányi hivatalhoz, mint másodfokú iparhatóságához érkezett, így hangzik:

A hazai ipar rendszeres és tervszerű fejlesztése érdekében tüzetes tájékozódást óhajtván magamnak szerezni gyáriparunk termelési és egyéb főbb viszonyairól, ez irányban részletes adatok gyűjtését rendeltem el. Ezen az 1893 évi XXVIII. törvénycikk 33. § a alapján végrehajtandó s folyó évi július hó első felében megkezdődő adatgyűjtés sikere érdekében, s a gyárosok minél kisebb mértékű megterhelése végett akként inézkedtem, hogy az adatok minden egyes iparvállalatról a helyszínére kiküldött kir. iparfelügyelők illetőleg az 1893. XXVIII. törvénycikk 11. § a értelmében ezen felvétel fortamára általam iparfelügyelők teendőikkel megbízott szakférfiak által jegyeztesse nek be az e célra szolgáló kérdő ívekbe.

Ezen teendővel az illetékes ker. iparfelügyelőkön kívül a mellékelt jegyzékben felsoroltakat bizván meg, felhívom, hogy ezen megbízottaim neveit megfelelő módon az első fokú iparhatóságokkal s a mellékelt jegyzékben felsorolt gyárak vezetésével oly hozzáadással közölje, hogy nevezettek mindazon jogosítványok megilletik, melyekkel az 1893. XXVIII. tc. az iparfelügyelőköt felruházta. Felhívom továbbá, hogy megbízottaimat, amennyiben oda fordulnak fe adtuk teljesítésében, támogassa s erre az első fokú iparhatóságokat is sürgősen utasítsa. Az utóbbiaknak egyuttal kötelességévé teszem, hogy a felveendő ipartelepek vezetését felvilágosítsák arról, hogy a benyújtott adatok *kizárólag csak iparfejlesztési célokra*, vagyis maguknak az adat szolgáltató iparosoknak érdekében, azok javára fognak értékesíteni és *semmi esetre sem fognak adóztatási* vagy más célokra felhasználtatni, amit az 1893. évi XXVIII. tc. 30. ik § a határozottan meg is tilt.

A benyújtott adatokba közegelman kívül *másoknak betekintésük nem lesz* s amennyiben az adatgyűjtés eredményeinek közzétételét határozom el, ez összesítő, tehát oly módon fog történni, hogy a nyilvánosságra hozandó adatokból valamely vállalat *egyéni viszonyaira követhetetlen ne lehessen*, minéifogva a gyárosok a kívánt adatokat üzleti érdekeik minden kockázatása nélkül rendelkezésére bocsájthatják megbízottaimnak, akik jövetelük idejéről a gyárosokat a kérdőív előzetes megküldése mellett idejekorán értesíteni fogják Budapest, 1907. évi július hó 26-án. A miniszter megbízásából: olvashatatlan alá rás s. k. miniszteri tanácsos.

Green Nándor tb. főkapitány a miniszteri leiratot másolatban megküldötte az ipartestületnek és azoknak az aradi iparosoknak és iparvállalatoknak, akiket és amelyeket a leirat-

az öreg Csertörő. Ugrott egyenesen a mozdonyra, kezében revolver. A mozdonyvezető megismerte.

— Ne bolondozz, öreg testvér — mondotta neki.

— Semmi öreg testvér. Mi még sztrájkolunk — ti elárultatok. De most mi vagyunk az urak.

Keményen figyelt a fegyvert és a fiatalabb most már nem szólt semmit. Csendesesen lezárt.

A többiek ezalatt az utasokkal végeztek. A vonaton rémült sikoltás, segítségkiáltás. Fogvacogva szálltak le az emberek és várták a szörnyű verfürdőt. De senkinek semmi baja nem történt. Csak éppen megköltözték őket és nem egészen félóra alatt néhány vasutással együtt ott hevert mind a töltés aljában.

A támadók diadalmas kiálással foglalták el a vonatot. Közülük nyolc tiz már vasutas köpenyegben, sapkában volt — úgy szedték el a levert csapatától — ezek megfogták a lámpákat, mentek a kocsiajtókba, fékbódékba, mintha csak szolgálatban volnának. Nehány pillanat múlva az öreg Csertörő elindította a mozdonyt és vig rohánással indult tovább a vonat.

Mögöttük, előttük táviró, telefon szétvagdalva. Örök, ha észrevesznek is valamit, jelt adni nem lehet. És huszonöt kilométerre az első állomás, ahol már felváltás következik, ahol pihenni mennék a fáradtan beguruló vicinális emberek.

Soha ilyen sebessen nem röpült még az öreg mozdony. Gyakorlott, vén kezek igazgatták. Vidáman kattogtak a kerekek, csudákozva hajladozott a sok megkopott sín. Es baj nélkül, veszedelem nélkül kattogott be a sötét állomásra, ahol álmosan szalutált vizeza a köszön-

gető érkezőknek egy-két fáradt, didergő nagyköpenyeges ember.

Pompásan csináltak mindent a tapasztalt, öreg fiúk. Komolyan, rendesen adták át az irásokat, csak félszeggel névettek egymásra jókedvűen.

IV.

Azután siettek eltűnni minél előbb. Egy óra és a falun túl, az erdőirtáson — akár hajdan a szegénylegények — együtt volt a győzelmes csapat. Csertörő vidáman dörzsölte össze két kezét. Szilvóriumos füveg járt sorra, tüzes volt a hangulat, hangos szóval számoltak be — főképp a fiatalok — a hősi tetteiről.

— Csend! kiáltotta az öreg Csertörő.

A zszibongás alábbhagyott és az öreg folytatta:

— Most lássuk, mennyit ért a mulatság? Lesz-e mivel elkezdni odakint Amerikában? Elő a pénzzel!

Az emberek összenéztek.

— No, no — sürgötte az öreg — csak nem akarjátok magatoknál tartani? Ossze kell tenni mindent együvé, hozzá se nyuljunk, míg ki nem értünk.

Néztek maguk elé a többiek, nagy csöndben.

— En nem vagyok zszivány — mondotta valaki. A pénzt én nem vettem el tőlük... A szót felkapták:

— Zsziványok nem vagyunk.

Csertörő kikapta a szájából a pipáját. Rémműlten nézett körül. De akkor már mind beszélt:

— Nem nyulunk mi a máséhoz.

Az öreg kétségbeesetten kapkodott:

— Megbolondultatok, emberek? Becsuknak bennünket, oda a becsület, menekülni kell,

szaladhatunk éhesen, rongyosan. Hát mit ért az egész virtuskodás, ha othagyttátok a pénzt? Miért lettetek utonállók, rablók, ha nincs belőle haszon? Csak a gyalázat, meg a veszedelem...

Az emberek a vallukat vonogatták:

— Amit megfogadtunk, megtettük. A virtus sikerült. Zsziványok mégse vagyunk.

Aztán odakiáltott valaki:

— Mért nem szedte el tőlük Csertörő bácsi?

Az öreg mérgesen felélt:

— Nekem dolgom volt a mozdonyon.

De mindnek dolga volt. Kinek a féken, kinek a lámpákkal, utasokkal, rendezkedéssel. Ment is minden, mint a karikacsapás. Semmi baj, semmi hiányosság, csak épp azt feledték el, amiért kitervezték a pompás tervet, csak ahhoz nem volt idejük, gondjuk, meg szívük, a nagy diadalbámor, a siker okozta lelkesedés közepette, hogy kiüritsék a megtömött zsebeket.

Messzi a pusztában az utasok összekötve fetrengtek a földön, segítségért kiáltozva és töprengve, micsoda rablók, miért bánhattak el velük ilyen alaposan, ha a pénzükhöz, hozzá nem nyultak.

Itt az elkomorodott szegénylegények közl Csertörő kérdezgette ugyanazt, hörögve, rémülte, feldühödten Aztán lecsendesedett ő is és megindult szó nélkül.

— Hová? kérdezték tőle.

— Megyek, — csukjanak be. Megérdemlem.

Nem is nézett vissza, ment. Ment egyedül vagy tiz lépésnyire, aztán indultak utána busan, hangtalanul az utolsó szegénylegények.

hoz csatolt jegyzék felsorol. A miniszter megbízottja, *Mahunka Béla*, az ismert fővárosi burtorgyáros már tegnap megérkezett Aradra s a tegnapi és a mai nap folyamán beszerezte a szükséges adatokat, amelyeket a miniszterium elé terjeszt.

A vártüzér tragédiája.

Az aradi vár új foglya.

A véres szerelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

Az aradi várba ma délelőtt érdekes menet érkezett. Két csendőr egy bekötözött fejű vártüzér közlegényt szállított. be kocsin a helyőrségi kórházba, ahonnan nemsokára a kazamatákba kerül a szerencsétlen legény, akinek nagy büne van: szerelmes volt.

A vár új rabjának *Tóth János* a neve. Hódmezővásárhelyi tehetős gazd.ember fia, aki Gyulafehérvárott szolgált az ott táborozó vártüzérszázalajnál. *Tóth János* már esztendőök óta olthatatlan szerelemre gyulladt egy koldussorban lévő szegény kintornás leánya, *Balogh Juliska* iránt. Szülei azonban elleneztek a házasságot. *Tóth János* a napokban néhány napi szabadságra ment s mikor megtudta, hogy szülei még mindig nem törődtek bele, hogy a leányt elvegye, végzetes tette határozta el magát. Találkát adott a leánynak. A találkának véres befejezése lett. Az elkeseredett legény háromszor reálított kedvesére, s azután önmaga ellen fordítva a fegyvert, főbelötte magát.

Sem a leány, sem a legény sérülései nem voltak halálosak.

A leány pár nap múlva annyira jobban lett, hogy elhagyta az ágyat s most már végzetes napi dolgait, vezetgetheti koldus apját, vagy járhat varrodába.

A Gyulafehérváron állomásozó 2. sz. vártüzér zászlóalj parancsnoksága átiratban hívta fel a rendőrséget, hogy az öngyilkosjelölt *Tóth János* vártüzért hallgassa ki a gyilkosság körülményeire nézve.

A legény a kihallgatás során azt állította, közös akarattal határozták el, hogy öngyilkossá lesznek. A leány eleinte azt vallotta, hogy *Tóth János* semmit sem szólt neki véres tervéről. Később azonban megmásmította ezt a vallomását s most már azt mondja, hogy *ő is beleegyezett abba, hogy közösen haljanak meg.*

A körülmények azonban az ellenkezőjét mutatják ennek és az ellenkezőjére engednek következtetni a leány zavaros feleletei is. — Nem lehetetlen, hogy a leány azért vallott kedvezően a legényre, mert enyhíteni szeretné a büntetését, mivel még mindig szereti *Tóth Jánost*.

Tóth Jánost, a halálraszánt vártüzért, tegnap két csendőr Aradra kísérte és itt átadta a katonai parancsnokságnak. Itt ítélkeznek majd a legény felett s valószínű, hogy néhány évi várfogságot kap, mivel ilyen esetekben a katonai bíróság jóval szigorubb, mint a polgári bíróság.

A legény még nem épült fel sebéből. Bekötözött fejjel szállították el s egyelőre az aradi helyőrségi kórházba vitték.

Itt várja be a halálra szánt szerelmesszívű vártüzér, szomorúan, kétségbeesve a történéndőket.

Rendfőnökválasztás előtt.

Csák Cyrjék utóda.

Kik a választók?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22

A szegedi felsővárosi minorita zárdában nagyban folynak az előkészületek a pénteki rendfőnökválasztásra. Ma az ország minden részéből 32 minoritaatya érkezett Szegedre, akik 16 rendházat képviselnek a fontos aktuson. A rendfőnökválasztást megelőző eseményekről szegedi tudósítónk a következőket jelenti:

Este hat órakor már együtt voltak a rendházban a káptalani tagok s tisztelgésre vonultak a generális elé. A generális előbb buzdító beszédet intézett a rendtagokhoz, azután utasítást adott nekik, miként tárgyalják a rend ügyeit. Majd kinevezte és felavatta a káptalan titkárát, akinek fontos teendői vannak a közelgő választásoknál. Ezután a generális egyenként titkos kihallgatáson fogadta a rendi megbízottakat, akik bizalmasan informálták a főpásztort a rend ügyeiről, s panaszait adták elő.

Mint értesülünk, a magyarországi minorita rend *nincs megelégedve Csák Cyrjéknek, az eddigi rendfőnöknek kormányzásával.* Igazságtalansággal s túlzó szigorúsággal vádolják a nagyképzetségű, felvilágosult gondolkozású egyházfőt. Amint kiszivárgott, *megválasztása valószínűtlen.* A rendfőnöki választás semmi esetre sem fog lefolyni simán. A minorita arák különös harci kedvben vannak s több jelölt körül csoportosulnak.

Nem lehetetlen, hogy megtörténik az a szokatlanul ritka eset, hogy a megbízottak *nem tudnak megállapodni a rendfőnök személyében s a kinevezés joga pénteken éjjelkor a generálisra száll.* Amint megbízható forrásból értesülünk, a rendi tanácsosok és házfőnökök soraiban is *nagy változások történnek.* A választásnál a fiatalabb papság jutott tulsúlyra, ezek pedig elégedetlenek az eddigi vezetéssel.

Tegnap, Szent István napján, az első misét *Szobolevszky* Márián, a generális helyettese végezte, az ünnepi szent beszédet pedig *Mónay* Ferenc marosvásárhelyi teológiai tanár mondta. A templomot zsufolásig megtöltötte a közönség.

Holnap reggel *Csák Cyrjék* dr., az eddigi rendfőnök tart fényes segédlettel ünnepi misét. Misa után a káptalani tagok az ülésterembe vonulnak s benyújtják mandátumaikat a generálisnak, valamint beszámolnak rendházaik anyagi és szellemi állapotáról.

Reiter Domokos generális egész nap a rendszámadásainak felülvizsgálataival foglalkozik.

A választó nagygyűlésen résztvevők névsora a következő: *Reiter* Domokos dr., a minorita rend Rómában székelő generálisa, *Szobolevszky* Márián dr., a generális titkára, szintén Rómából. Ugyancsak Rómából érkezett *Czaich* Gilbert dr. örökös kormánytanácsos, a veszprémi és csanádi egyházmegyéek előadója s római magyar gyóntató a Szent Péter templomban.

A jelenlegi rendfőnök, *Csák Cyrjék* dr. (Arad) és *Fehér* Alfréd rendi titkár (Arad). Megjelent továbbá *Surányi* László moldovai hittérítő.

A kormánytanácsosok közül a következők vannak jelen: *Berényi* Gedeon (Arad), *Jánosi* Döme dr. (Szomolnok), *Blaskovich* Frigyes (Nagybánya), *Szöke* Dániel (Kolozsvar), *Pataky* Maximilián (Lugos), *Bajay* Armand dr. (Mis-

kolc), *Jakobovics* Ágoston (Lőcse), *Hassák* Vidor (Kézdivásárhely), *Novák* Adorján (Arad), *Schöffler* Leó (Szilágysomlyó), *Monay* Ferenc dr. (Marosvásárhely), *Koch* Sándor (Kézdivásárhely), *Musits* Anzelm (Pancsova), *Lakatos* Ottó dr. (Nagybánya) *Dasievicz* Eustach (Miskolc) és *Mártonyi* Lukács (Kézdivásárhely.)

Az egyes hízak képviselői az alábbiak: *Zárkövy* Bonifác, *Takács* Vilmos és *Deli* Ödön (Arad), *Pentér* János (Szeged), *Kardos* Lambert (Lugo), *Csütörtök* Arnold dr. és *Brogyányi* Kázmér (Pancsova), *Dobróczky* Alajos (Nagybánya), *Konkolyi* Barnabás és *Bagáry* Norbert (Nyirbátor), *Kóhalmy* Xavér (Szilágysomlyó), *Elek* György (Miskolc), *Zsuffa* Fausztin (Lőcse), *Schmielmayer* Antal (Imreg), *Bujnovszky* Aurél (Kézdivásárhely) és *Bazsitny* Bonaventura dr. (Marosvásárhely.)

Lázadás egy fogházban.

Élet-halál harc a sötétben.

A boszúálló fegyencek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Tegnap reggel, a kora hajnali órákban, a bécsi országos törvényszék fogházában valóságos fegyenc-lázadás tört ki. Vagy két álló óráig tartott, amíg a foglyok felizgatott kedélyét le tudták csillapítani.

A fogház egyik felügyelője, *Anderle* József, már régóta magára vonta a foglyok haragját. Kiméletlenül szigorú ember, aki nem tűr rendellenességet és éppen ezért bizony nem egy foglyra róttak már súlyos fegyelmi büntetéseket. Még csak a héten is *Anderle* följelentésére büntették meg *Neubauer* István foglyot is. *Neubauer*, aki még csak néhány hét előtt került a fogházba, éppen ezért a vele egy cellában lévő másik két fogolytársával elhatározta, hogy *Anderlét* meg fogják leckéztetni.

A felügyelő szokásához híven ma reggel is bejárta az egyes cellákat. Amint a *Neubauer* lakta cellába lépett, rögtön *reátámadt a három fogoly.* *Neubauer* *fojtogatni kezdte*, míg a másik kettő agyba-főbe verte. A megtámadott felügyelő még lélegzeni is alig tudott és így természetesen segítségért sem kiálthatott.

Helyzete mind kritikussabbá lett. Egyszerre elkiáltja magát *Neubauer*:

— Hozzatok ide a lepedőt, *fel fogjuk akasztani a gazembert.*

A két fogoly rögtön eleresztette *Anderlét* és sietett a lepedőért. Míg ezek kötelek csavartak belőle, addig a felügyelő valóságos élet-halál harcot vívott a fogoly *Neubauer*val. Egy-mást fojtogatták és verték és ki tudja, sokáig bírta volna-e még *Anderle*, ha egy a cella mellett elhaladó őr figyelmessé nem lesz a zajra és ki nem menti a felügyelőt a felbőszült foglyok karmaiból.

Amikor a többi foglyok a történetekről értesültek, valósággal *lázongani kezdtek* és a cellaajtókat próbálták felfeszíteni. Az egész őrségnek kellett kivonulnia, hogy a rendet újra helyreállítsák.

A megtámadott felügyelő sérülései nagyon súlyosak. *A jobb szemét kiverték, fején tátongó sebek láthatók* és torka teljesen feldagadt. Felépülése hosszabb időt fog igénybe venni.

A fölboncolt Amor.

Mitől függ a szerelem?

Jjjü szenvedők figyelmébe.

Arad, augusztus 22.

Amerikából, ahol az új és meglepő dolgok teremnek, hír érkezik arról, hogy ott a tudomány hozzá fogott ahhoz a föladatahoz, hogy a szerelem mibenlétét tudományosan megállapítsa és rendszerbe foglalja. A worcesteri Clarkegyetem tanára, G. Stanley Hall, aki már néhány évvel ezelőtt könyvet írt a fiatal emberek pszichológiájáról, elhatározta, hogy kifürkészi a szerelem mibenlétét. Halljuk hát, mit mond ez a tudós.

Föladatát azzal kezdi, hogy rendszeresen felsorolja azokat a testi tulajdonságokat, amelyek mint a szerelem fölébresztői első sorban vehetők figyelembe. Azok a leginkább megcsodált tulajdonságok, amelyek egy fiatal embereknél, mint a fiatal leányoknál elhatározók, rang szerint így következnek: szem, haj, alak és testtartás, szemöldök, arc, orca, fejforma, nyak, fül, áll, kéz, tarkó, orr, köröm, ujj. Diákoknak háromszázötvenhat esetben megvizsgált szerelmi történetében a szem és haj játszott a főszerepet. Ezenkívül képzelt csók, álom, duzzogás, sóhaj, mosoly, ének, sőt a foghús is nagy részben, mint lebilincselő eszköz szerepel. A fiatal emberek nyolc százaléka fogékony a keskeny, meredek váll iránt; a leányok közül hét százalék a széles vállu embert szereti. Tíz százalék a rendes, hat százalék a fehér fogra reagál.

A fiatal emberek öt százaléka lelkesedik a hosszú szempilláért és gyakran a hosszú, keskeny, rózsás köröm is rabbá teszi őket. A férfiak nagyon fogékonyak a leányok ivelt szemöldöke iránt, erre körülbelül négy százalék reagál, míg három százalék igen nagy elragadtatással tekint a fül mellett lelógó nagy hajfürtökre. Az amerikai szerelem-vizsgáló azután így folytatja:

Áttérve a mozdulatokra, megállapítom, hogy a legnagyobb hatása a hangnak van. Az egyiket a mély hang ejti rabul. Döntő hatása van a hang tisztaságának is, a susogásnak, a szó különös ejtésének, a hanghordozásnak, sőt a tájszólásnak is. Külön befolyása van még a taglejtésnek, a szemmozdulatnak, a fejtartásnak, a vállmozdulatnak, továbbá annak, hogyan fogja föl a nő a szoknyáját és hogyan ül.

A tanár, aki ekkora figyelemmel végzi kutatását, természetesen nem feledkezik meg arról sem, hogy a ruhának is igen nagy befolyása lehet az érdeklődés és így talán a szerelem fölébresztésére.

A ruházódás során is első sorban a hajról kell megemlékezni: a haj hosszáról és elrendezéséről. Különösen meg kell említeni a fürtöket. Nagy figyelemmel kísérik a férfiak a leányok gyűrűjét, karpercecét, csipkáját és hosszú szalagját. A leányoknak figyelmét viszont nem kerüli el a férfiak ruhájának jó szabása, különösen, hogy milyen a ruha vállban és hogy jól illik-e a mellény. A sétabotnak, szemüvegnek, gallérnak, fehérneműnek, a kalap különös alakjának az óralánc viselése módjának, sőt az arannyal plombált fognak is befolyása van a szerelemre.

A szerelemvizsgáló szerint a szerelemnek legnagyobb ellensége az elálló fül, az összenőtt szemöldök, a széles vagy hosszú láb, a kiálló arccsont, a nagyon világos színű szem, a hosszú orr, a kis termét, a hosszú nyak, a vörös haj. Akadályozza nagyon a szerelem kifejlődését a nátha, selypítés, szemforgatás, hangos beszéd, heves taglejtés, szarkasztikus mosoly, hangos nevetés, ügyetlen mozdulat. Nagyon rossz szemmel néznek a hölgyek arra a férfira, aki fülbevalót visel, akinek hiányos a foga, rosszul öltözködik, vastag gyűrűt visel; a férfiak viszont semmiféle vonzódást nem éreznek az iránt a nő iránt, akinek a haja kurtára van nyírva, igen rosszul illik a ruhája, aki tarka zsebkendőt visel.

Hall tanár, amint látjuk, a szerelem ébresztő, vagy szerelem gátló tulajdonságokat rendszeresen felsorolja és rangba sorozza. Nagyon sok újat nem mond a különös tudományág megteremtésére törekvő amerikai professzor, aki azt hirdeti, hogy igen hasznos dolog a szerelemre befolyással lévő jó és rossz tulajdonságok rendszerbe foglalása.

A nagykárolyi választás.

A néppárt Kossuth ellen.

A függetlenségek győzelme.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 22.

Ma folyt le a Károlyi István gróf halálával megüresedett nagykárolyi mandátumért folyó választási küzdelem. Károlyi gróf politikai hagyatékáért tudvalevőleg két párt: a függetlenségi és a néppárt versengett. Már a szavazás kezdetekor bizonyos volt, hogy az alkotmányos küzdelemből a függetlenségi jelölt kerül ki győztesen, mert a kerület szavazóinak óriási többsége a függetlenségi eszmék híve. A választás bővelkedett izgalmas jelenetekben, amelyeket a néppárt inszenált. Az a torzalkodás, amely a függetlenségi és néppárt között már régóta lábra kapott, a mai választáson nyilvánult meg a legélénkebben. A függetlenségeknek parlamenti szövetségese, a néppárt, minden alkalmat megragadott, hogy a függetlenségi párt ellen tüntetessen. A választás esti kilenc órákor fejeződött be és a függetlenségi pártnak fényes győzelmével végződött. A nagykárolyi kerület képviselőjévé Papp Béla függetlenségi jelöltet közel ezer szavazattöbbséggel választották meg a néppárt jelöltjével szemben.

Az izgalmas választásról az alábbi táviratok számolnak be:

Budapest, augusztus 22. A nagykárolyi választásról érkező hírek szerint ma is volt apró csetepaté a függetlenségi és a néppárti hívek, illetőleg a hívek tulságosan heves vérmérsékletű töredéke között. A hír annál kevésbé jelent komolyabb összetűzést, mert a függetlenségi jelölt az első órától kezdve igen nagy többséggel vezet. Értesülésünk szerint mégis foglalkozni fognak vele a koalíció kebelében. Egy szűkebb körű értekezletről van szó, amelyet a pártok vezetői fognak tartani a közel jövőben. Az értekezleten megállapodás történne arra nézve, milyen magatartást köveszenek olyan esetben, amidőn bizonyos mandátumra nézve, vagy egyéb, inkább helyi jelentőségű kérdésben egyöntetű megállapodásra jutni nem lehetséges. Ilyen eseteket teljesen kizárni végre is nem lehet, de igenis lehet és fognak is gondoskodni arról, hogy a lokális érdekű harcok, viharok hullámai a lokális kereteken túl ne csapjanak.

Nagykároly, aug. 22. Rendkívüli élénkséggel uralkodik a városban. Ugy a függetlenségi, mint a néppárti választók nagy számban érkeztek a közelfekvő falvakból. Bár a kedélyek izgatottak, eddig rendzavarás alig fordult elő. Néhány suhanc megtámadott egy csoportban lévő függetlenségi párti választókat, azonban komolyabb összeütközésre nem került a sor. A pártok felvonulása, mely a kora reggeli órákban kezdődött, rendben ment végbe. A választási elnök a választást reggeli 8 órákor nyitotta meg. A függetlenségi pártiak azzal vádolják a néppártiakat, hogy a nemzetiségekkel karöltve agítálnak a néppárti jelölt érdekében.

Nagykároly, augusztus 22. Papp Béla függetlenségi jelölt tizenkét órákor mintegy négyszáz szótöbbséggel vezet. A választás sorsa eldöntöttnek vehető. Érdekes, hogy a szociálisták

és a nemzetiségek, a központ mintájára paktumot kíséreltek meg, amely azonban nem sikerült. A nemzetiségek egy része ugyanis hajlandó lett volna a szociálista jelöltre leszavazni, de csak — fuvarköltés ellenében. Ezen a nevezetes ponton aztán meghusult a szociálista-nemzetiségi barátkozás.

Nagykároly, augusztus 22. Délután 4 órakor a szavazatok aránya a következő:

Papp Béla függetlenségi 1355

Szabó Albert néppárti 475

Kelemen Samu országgyűlési képviselő a választás során hevesen összetűzött Landauer néppárti főkortessel. Az affért békésen intézték el.

Nagykároly, augusztus 22. A választás legérdekesebb epizódja akkor történt, amikor a választási elnök a jelöléseket kihirdette. Ennél az aktusnál Molnár János, Beniczky Ödön, Buzáth Ferenc és Henz Károly néppárti képviselők a kíséretükben levő Huszár Károly néppárti hírlapíróval együtt kiáltozni kezdtek:

— Le a koalícióval! Le a függetlenségi párttal!

A felizgatott néppárti szavazók lelkesedve ismételték vezetőik szavait, ami arra indította Buzáth Ferencet, hogy elkiáltotta magát:

— Abcug Kossuth Ferenc!

A tömeg ezt a jelszót is magáévá tette s Kossuthot abcugolva megtámadta a függetlenségek táborát. A választási elnök intézkedésére erre lovasrendőrök vágattak a tömeg közé s széteszlatták azt.

Nagykároly, aug. 22. A délután folyamán a nagykárolyi főtéren rendzavarás történt, amelyet azonban a csendőrség hamarosan megakadályozott, elannyira, hogy komolyabb következményei nem lettek. A rendzavarást a néppártiak okozták, akik a választásról hazavonuló függetlenségi választókat megtámadták.

Az elnök délután este 8 órára tüzte ki a zárórát.

A záróra alkalmával a szavazatok a következőképp oszlottak meg:

Papp Béla 1552

Szabó Albert 615

Pap Bélát tehát 937 szótöbbséggel a nagykárolyi kerület országgyűlési képviselőjévé választották.

Megrágalmazott járásbíró.

Stampfel Gusztáv munkában.

Bonyodalmak egy jegyzőkönyv körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A konok perlekedéséről és szenzációs feljelentéseiről városszerte ismert nyugalomba vonult bűvész, Stampfel Gusztáv a napokban egy újabb feljelentése által okozott általános feltűnést az igazságügyi palotában. Ez alkalommal Kálmán Ferenc dr. járásbíróval gyűlt meg a baja, akit közokirathamisítás miatt jelentett fel az aradi kir. ügyészségen.

A járásbíró állítólag azzal követte el a közokirathamisítást, hogy egy tárgyalási jegyzőkönyvet, amelyet annak idején Stampfel sajátkezüleg aláírt, megsemmisített, egy másikat szerkesztett s erre a bűvész nevét ráhamisította. Stampfel ugyanis úgy találta, hogy az a tárgyalási jegyzőkönyv, amelyet néhány héttel ezelőtt Kálmán dr. egy előtte lefolytatott tárgyalásról felvett, több olyan adatot tartalmaz, amelyre ő nem emlékszik s a melyek ellen élénken tiltakozott volna, ha vele aláíratni akarják. Miután azonban a jegyzőkönyv szabá-

lyosan volt kiállítva s az ő aláírása sem hiányzott róla, egyszerűen hamisnak nyilvánította az egész jegyzőkönyvet, amelyet a járásbíró állítólag az ő megrontására koholt.

A vád, bár minden ízében képtelenségnek látszott, mégis maga után vonta a hivatalos vizsgálatot, s Domokos Lajos vizsgálóbíró annak rendje és módja szerint kihallgatta a súlyosan meggyanúsított járásbíró.

A kihallgatás során természetesen kiderült, hogy az otromba vádaskodásból egy szó sem igaz s hogy az egész feljelentés egy elméjében meghibbant szerencsétlen ember műve. Miután a tényállás már a vizsgálóbíró előtt teljesen tisztázódott, Domokos Lajos megszüntette a további eljárást s erről végzésileg értesítette a feleket. A megszüntető végzést a törvényszék elnöke is megkapta, s már legközelebb hivatalból megindul az eljárás a bűvész ellen a Kálmán Ferenc dr. terhére elkövetett hatóság előtti rágalmozás miatt. A megtorlást egyelőre késlelteti, hogy Stampfel a megszüntető végzés kézhezvétele után felebbezést jelentett be Domokos Lajos vizsgálóbíró végzése ellen.

Ezt a felebbezést ma nyújtotta be a törvényszéknél, ahonnan azt a nagyváradi kir. ítélőtáblához fogják továbbítani. Kétségtelen, hogy a felebbezésnek éppenséggel semmi eredménye sem lesz, s hogy a csúnyán megvádolt járásbíró rövidesen a bíróság előtt vehet elégtételt megrágalmazóján.

Az acsuvi uradalom gazdát cserélt.

Hollaky Imre eladta birtokát.

Román gazdák az új tulajdonosok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A Fehér Kőrös völgyének egyik tekintélyes uradalma, az utolsó magyar kézen lévő birtok gazdát cserélt. Hollaky Imre volt országgyűlési képviselő, acsuvi nagybirtokos a napokban 600,000 koronáért eladta harmadfél ezer holdnyi uradalmát acsuvi és környékbeli román gazdáknak.

Ez a birtokeladás végét jelenti egy hosszú áldatlan harcnak, amelyet Hollakynak a környékbeli románsággal meg kellett küzdenie. A parasztság, földéhségének kielégítése végett éveken át kísérleteket tett a románság közé beékelni uradalom megszerzése végett, de Hollaky Imre semmiképpen sem akart a birtoktól megválni. A föld megszerzésének törekvése idővel odavezetett, hogy a birtok körüli lakosság mindenféle módon kellemetlenkedett a magyar földesurnak és ezen az uton akarta elérni azt, amit birtokvétele ajánlattal el nem ért.

A megye közönségének egy részével való folytonos torzalkodások háborúságba keverték Hollakyt a vármegyei hatóságokkal és ebből a háborúságból azután a pöröknek egész özöne szakadt a sokat zaklatott földesurra. E pörök tudvalevőleg kedvezőtlenül végződtek Hollakyra, a kit néhány főtisztviselő panaszára delegált bíróságok érzékeny pénzbüntetéssel sújtottak.

Az öreg ur úgy látszik belefáradt már a birtoka megtartásáért folytatott küzdelembe, amelyben a hatóságok részéről nem kapott kellő támogatást és nyilván ezért adta el most az acsuvi gazdaságot. Érdekes, hogy a birtokot éppen azok-

nak bocsátotta tulajdonába, akikkel egy emberöltőn át barátságosan, sőt ellenséges viszonyban volt és akiknek jóval kedvezőbb vételi ajánlatait igen sokszor a legridegebben visszautasította.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma fölkereste Hollaky Imrének egyik aradi benső barátját és kérdést intézett hozzá a birtokeladás okaira nézve. Az acsuvi nagybirtokos barátja, aki az aradi közélet egyik vezetőférfia és diszes tiszteletbeli állást is foglal el, tudósítónk előtt az alábbi kijelentést tette:

— Hollaky Imrét valósággal kiűldözték az uradalmából. Az acsuvi román gazdák ropant sok kellemetlenséget okoztak neki, sőt gonosz emberek még erdőségeit is fölgyújtották. Az aradmegyei hatóságoktól és később a bíróságoktól Hollaky nem kaptott védelmet és ezért kellett neki a Kőrös-völgy utolsó magyar földesurának tudnia a birtokán.

Még nem tudni, hogy Hollaky Imre, aki régebben Déván ügyvédi gyakorlatot folytatott, uradalma átadása után hol fog állandóan megtelepedni, de valószínű, hogy az Aradon is széles körökben ismert volt földesur végképp ellávozik Aradmegyéből, ahova eddig is csak családi hagyományának tisztos köteléke fűzte. Hollakynak családját ugyanis 1848-ban a régi Zarándmegyének azon részében, a mely most Aradmegyéhez tartozik, a lázongó románok kifosztották, sőt részben fölkoncolták. Zarándmegye akkori alispánja, Hollaky Pál is csak úgy tudott a lázongók dühe elől megmenekülni, hogy a megyei pénztárnokkal, két körösbányai szerzetessel és másokkal Aradmegyébe futott, amelynek Galsa községében menedéket talált.

Bartha Ferenc v rekszik.

Egy aradi bankigazgató miatt.

A belényesi harcok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 22.

A belényesi választási harc annyi érdekességet vet felszínre, amennyit időközi választáson talán sohasem lehetett tapasztalni. A biharmegyei románság erőpróbának tekinti ezt a választást, amelytől a többi románjuk biharmegyei kerületek megszerzése is függ s így érthető, hogy a mandátumért, Lukácsiu László győzelmeért nagyarányú apparátussal folyik a küzdelem. A magyarságnak nagy kára, hogy a 48-as párt jelöltje érdekében Bartha Ferenc, a kerület volt képviselője korteskedik legerősebben, holott Bartha Belényes körül a legnépszerűtlenebb emberek egyike. Tegnap is kinos afférje támadt a járás szolgabírájával. Az affér verekedéssel kezdődött s indító oka az volt, hogy a függetlenségi jelölt érdekében korteskedő Szántó Izidor, az aradi hitelbank igazgatóját az egyik román fő kortes inzultálta.

A választási harc nagyérdekességű részleteiről alábbi tudósításunk számol be:

Affér Szántó Izidor miatt

Kardos Árpád a 48-as párt jelöltje tegnap tartotta meg programbeszédét Vaskóron, a románok főfészkében. Természetes, hogy a lem-

zetiségiék széleskörű agitációja folytán a programbeszéd óriási botránnyal és izgalommal járt. A fogadtatás eleinte simán ment s a jelöltet barátságosan fogadták. Kardos Árpád Bartha Ferenc dr. közjegyző és Simkó Ferenc képviselő kíséretében érkezett Vaskóra. Elkísérték utjára a tárkányi legények is, a vármegye leghíresebb verekedői, akiknek jelenléte mindig rendbontást, zene-bonát jelent. A virtuosus legények itt is provokálták a népet, amiből csaknem komoly konfliktus keletkezett.

Elvonulás közben történt az összetűzés. Egy tárkányi legény kövel dobott meg egy vaskóhi szabót. Az így támadt összetűzés során Bogdán Miklós odaváló bankigazgató, a románok főkortese egyszerűen nekiment Szántó Izidor aradi bankigazgatónak, s izgatottságában tettelegességre ragadtatta magát a gyanútlanul haladó emberrel szemben. Természetes, hogy Szántó sem maradt adós s csakhamar általános lett a dulakodás. Verekedés közben állítólag a 48-as jelölt kezéből kitépték a virágcsokrokat, amit a fogadáskor a fehér ruhás leányok nyújtottak át Kardos Árpádnak.

Bartha Ferenc dr. közjegyző, aki utjában állandó kísérője Kardos Árpádnak, felháborodott Bogdán Miklós bárdolatlanságán.

— Le kell tartóztatni azt a gazembert! — kiáltotta a csendőröknek.

A csendőrök az erélyes fellépésre tényleg leakarták tartóztatni Bogdánt, de Rednik főszolgabíró közbelépett s kijelentette, hogy személyes szabadságában senkit sem szabad megsérteni. Bartha Ferenc közjegyző e nem várt fordulatra kiabálni kezdett:

— Gazság, cudarság, amit itt művelnek!

Ekkor azonban közbelépett Ertsey Géza szolgabíró és lassankint visszazsorította a népet s nyugalomra intette a felhevült embereket. Eközben mellbelökte Bartha Ferencet. Mások szerint Bartha lökte mellbe a szolgabíró. Ez azután — e híradás szerint — alaposan helybenhagyta Barthát. Az ügyből lovagias affér lett, amelyet békésen intéztek el. A szolgabíró ellen fegyelmet megelőző vizsgálatot indítottak.

A románok do'goznak.

A Keleti Ertesítő című fővárosi köznyomat lap a belényesi választásról azt az ellenőrizhetően hirt közli, hogy a románság vezetőemberei távirati kérvényt küldtek Bécsbe a kabinetirodához. A sürgönyben arra kéri a királyt, hogy utasítsa Andrássy Gyula gróf belügyminisztert a kerület közigazgatási tisztviselőinek és a csendőrségnek oly értelmű megintésére, hogy ezek szigorúan tartásuk meg a törvényt. A távirat elküldésére állítólag az adott okot, hogy a csendőrök tegnap egy véresre vert román parasztot hurcoltak körül a kerületben s elrettentő példának mutatották a népnek a szerencsétlent.

Az e hó 26-án tartandó választáson meg fog ismétlődni, amit a románok a németbogsáni választáson is megtettek. A románok vezetőemberei Belényesre is meghívták a nagy világlapok képviselőit. A meghívást többen el is fogadják és mintegy husz külföldi újságíró lesz jelen a belényesi választáson. Hogy mit látnak és mit láthatnak, azt mindnyájan fogjuk tudni. De hogy milyen módon preparálják őket barátságos házigazdák, ezt az érdekes körülményt valóban csak ők tudnák megmondani.

Az éjszaka folyamán jelentik, hogy a belényesi piacon nyolc román izgatót letartóztatnak.

a csendőrök. A belényesi kerületben tartózkodó román nemzetiségi képviselők e miatt még az est folyamán táviratot küldöttek a belügyminiszternek, amelyben kéri, hogy a hatalmas kodó csendőrök ellen indítsa meg a fegyelmi eljárást.

Uj törvények.

A cselédtörvény életbelépett.

A vasutasok fizetésrendezése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22

A hivatalos lap mai számának tizenhat oldalát szentesített új törvényeknek promulgálása foglalja el. Ami törvényt a magyar képviselőház az elmúlt ülészakban hozott, megszavazott s ami felhalmozódott, szentesítés végett, ő felsége asztalán, azt az új ülészak megkezdése előtt most likvidálja a gondos cégvezető: Wekerle. Aztán majd új kedvvel kezdődik újra a munka, októberben. A szentesített új törvények sorát az országos közlekedési tanácsról hozott törvény vezeti be. Ez a tanács közuti, vasuti stb. dolgokban véleményező szerve lesz a kereskedelmi miniszteriumnak.

A további szentesített törvények egy része vicinális vasutak engedélyezéséről szól. Szentesítette a király a karánsebes—hátszegi helyi érdekű vasutáról szóló törvényt, hasonlóan az oravicá—németbogsán—resicabányai helyi érdekűről szólót, szentesítve lett továbbá: a fogaras brassói vicinális engedélyezése, a temesvárvarjasi, a szlavónia-drávavidéki, továbbá a borsavölgyi, a duna-ipolyvölgyi vicinálisok. A gazdasági életnek valószínű fellendülését jelentik ezek az új törvények, amelyeknek szentesítésével nagyban fejlődik majd a vasut. hálózatunk.

A vicinálisokról szóló törvényeket nyomon követi az, amely az országos ipartanácsról szól s amelyet július 29 én szentesített a király. Az országos ipartanács pendantja lett az országos közlekedési tanácsnak s ipari, kereskedelmi és munkásügyi kérdésekben lesz véleményező szerve a kereskedelmi miniszternek. Ennek a tanácsnak, mint annak, háromféle tagjai lesznek: választottak, kinevezettek és kirendelték. A gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény szankcionálása a következő. Ismerjük ezt a koalíciós törvényt, amely a cselédnek földhöz kötésével kiterjeszti a gazdának jogait. A következő szankcionált új törvény a magyar törvényhozásnak határozott és szép lépése előre, a szociális legiszláció terén. Szól ez a törvény a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról: az államkincstár terhére évi három millió korona erejéig törvényhatóságok kölcsön alakjában segíthetik a munkásházak építésére irányuló törekvéseket.

A koronaérték megállapításáról szóló 1892. évi XVII. törvénycikk további kiegészítéséről intézkedik a következő szankcionált törvény, amelynek értelmében egy kilogramm ötvözött aranyból 29.52 százkoronás, tehát egy kilogramm finom aranyból 32.8 százkoronás arany érme veretik. Az ezután következő új törvény az 1892. évi XVIII. törvénycikk alapján a magyar szent korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről.

Szentesítette még a király a vasuti szolgáltatási pragmatikáról szóló törvényt, továbbá a magyar királyi államvasutak évi fizetéssel bíró alkalmazottai illetményeinek rendezéséről intéz

kedő törvényt; valószínű örömeire derék vattasainknak. Ezt a törvényt, amelynek szentesítéséről vagy nem szentesítéséről tömördek szó esett, augusztus 16-án szankcionálta a király. Valamennyi törvény a kihirdetésének napjától fogva, tehát ma lépett életbe.

MULATSÁGOK

(=) Táncvigalom Nagyhalmágyon. A nagyhalmágyi önkéntes tűzoltó egyesület, amely ebben az évben alakult, vasárnapon a tűzoltó felszerelések alapja javára sikerült táncmulatságot rendezett. A táncvigalom tiszta jövedelme megközelíti a 200 koronát. A mulat. ágon jelen voltak:

Asszonyok: Adám Antalné, Braun Miksné, Demkó Janosné, Debreczeni Sándorné, Gerbner Miksné, Hancz Györgyné, Illés Józsefné, Kiss Jánosné, Kamer Samuné, Kovács Emélné, Koszta Jánosné, Kaszner Ignácné, Lambing Nándorné, Linek Lajosné, Leusa Aurélné, Menczer B. Ferencné, Menczer Jakabné, Moldován Simonné, Nyisztor Gergelyné, Putics Sándorné, Pless Mórné, dr. Román Istvánné, Rob Györgyné, Riedl Akosné, Spitzer Jakabné, Szántó Gyulané, özv. Stein Rezsóné, Schenk Károlyné, dr. Weisz Ármóné, Weisz Samuné.

Leányok: Bleiczéffer Riza, Borsos Juliska, Debreczeni Vilma, Kirschner Ernő, Kovács nővérek, Kaszner Regina, Pless Berta, Putics Szánda, Scheer Helén, Schenk Giza, Wukovics Lujza.

Fellázadt község.

Katonák és polgárok harea.

Huszonöt halott.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 22

A megszállott tartományok népe az okkupáció óta állandóan hadilábon van a svábakkal, ahogyan a Boszniában és Hercegovinában taborozó közös hadseregbeli katonaságot nevezik. Az állandó és tartós rossz viszony ellenére is a legtrikább esetekhez tartozik, hogy valami nagyobb szabású rendzavarás forduljon elő odalenn, mert a katonai kormányzás alatt álló tartományokban nem ismerik a tréfát s minden olyan mozgolódást, amelybe csak bele lehet magyarázni a politikai színezetet, tüzzel és vassal csirájában fojtanak el.

Most mégis olyan híradás érkezik Hercegovinából, amely valóságos zendülésről ad számot. Noha a hirt csak teljes fentartással közölhetjük, mégis különösnek tűnik fel, hogy rövid időn belül már másodízben hallatszik gyanus mozgolódások híre a Balkán felől.

A Budapesti Naplónak Bécsből a következő, egyelőre meg nem erősített hírt eleltik:

A Hercegovinában levő Nevezsinye nevű faluban a most kezdődő hadgyakorlatok alatt elszállásolták a magyar 64ik gyalogezred egyik századát. A bakák, nem tudni mi okból, benyomultak a parasztházakba s minden elvihetőt magukkal vettek. A felháborodott s a svábakat (így nevezik a közös katonákat) amugy is gyűlölő hercegön lakosság erre fegyvert ragadott s csoportokba verődve megtámadta a taborozó katonákat. Ezek természetesen védekeztek a fegyveres támadás ellen, úgy, hogy valóságos harc fejlődött ki. Mindkét részen közel egy negyed óráig folyt a lövöldözés, amíg végre a Mannicherekkel felszerelt gyalogság teljesen szétszórta a támadókat.

A harcnak 25 halottja és sok sebesültje van. A boszniai és hercegovinai lapok egyetlen szót sem irtak a véres eseményről, ami arra vezethető vissza, hogy

a megszállott tartományokban szigorú cenzúra uralkodik.

*

Ezzel az esettel kapcsolatban meg kell emlékeznünk arról a június vége táján történt esetről, amely akkortájt nagy port vert fel. A novibazári szandzsákban levő közös hadsereg csapatainak fegyverraktárából akkortájt elloptak kilencezer gyorstüzelő fegyvert. Természetesen szigorú és széleskörű vizsgálat indult meg annak kiderítésére, hogy mimódon tűnhetett el a 9000 fegyver, amelynek elszállítása még az esetben is hosszú időt vett volna igénybe, ha szekerekkel vitték volna el az őrség által őrzött raktárból a puskákat. Egy őrmestert le is esuktak a vizsgálat során, a fegyvereknek azonban teljesen nyomuk veszett.

Később kiderült, hogy az egész lopási história csak humbug. Maga a katonai hatóság osztogatta felsőbb rendetire a fegyvereket az albán lakosságnak. Egy albán paraszt, akit egy őrző éppen akkor fogott el, mikor őt fegyverrel haladt, arra a kérdésre, hogy honnan szerezte a fegyvereket, azt felelte, hogy azokat ő és társai a svábaktól kapták. A katonák azért osztották ki az albánok között a fegyvereket, hogy gyilkolják le azokkal a szerb lakosságot.

A dolog magyarázatául akkor azt emlegették, hogy a monarchia csak ilyen zavargásokra várna, hogy a berlini szerződésben biztosított jog értelmében fegyveresen bevonuljon a novibazári szandzsákba rendcsinálás címén. Ugyilátszik azonban, ez a verzió megfelelt a valóságnak, mert a mostani esetből világosan látható az a célzat, hogy a megszállott tartományokban valósággal provokálják a lakosságot a zavargásokra, hogy azután rendcsinálás címén nagyszámu katonaságot koncentráljanak a szandzsákokban, amivel lassanként el lehetne érni a megszállott tartományoknak minden tekintetben a monarchia fenhatósága alá vonását.

A lakodalmak divatja.

(Párisi levél.)

Páris, augusztus 19.

A legnagyobb eseménye a közeledő idénynek a hosszú ujj. Kár, mert ha ez a divat költséges volt is nagyon a hosszú keztyűviselés miatt, de ennél kecsesebb divatunk régen volt. Reméljük, hogy az átmenet nem lesz hirtelen és lesz rá módunk, hogy megszokjuk ezt az átalakulást is, mint a divatnak minden más újítását. De most jut eszembe, hogy egy kedves olvasóm szemrehányással illetett, amiért sohase foglalkozom menyasszonyi ruhákkal. Nos, ezuttal irok erről a „fontos” kérdéssel is és a bájos olvasóm varrassa ugy a menyasszonyi ruháját, ahogy mondom, mert ugy-e boszorkányság sem kell hozzá, ha kitalálom, hogy a menyasszonyi ruhának leírása — háziszükségletre kell?

Hát legelőször is, kis menyasszony, arra figyeljen, hogy akármilyen drága lesz is a menyasszonyi ruhája, az a világért se legyen diszes. Mennél egyszerűbb, annál szebb. Vegyenek hozzá lágy, halványfényű szövetet, lehet az kínai selyem is, mely könnyed, lágy redőkben hull alá. A szoknya legyen egészen sima, lehetőleg hosszú uszálylyal, legfeljebb a szoknya aljára tegyenek diszül vagy brüszszeli csipkefodrot, vagy a szoknya anyagából készítsenek fodrot, melyet helyenkint mirtuságacskákkal fogjanak fel. De kérem, vegyenek, ha lehet, élő mirtust még a koszorúnak is. Ennek az illata, szépsége illeti meg a menyasszonyt igazán. A mester-

séges virág viseletet tegyük el későbbre; amikor az idő vasfoga már lerágott rólunk sokat, ami természetesen volt rajtunk s mesterséghez kell folyamodnunk, hogy még egy darabig olyanoknak lássunk, aminők voltunk.

A derék természetesen szintén sima, legfeljebb erre is egy kis valódi csipke meg mirtusdiszt teszünk. A bokróta teljesen más mint eddig volt. Sokkal nagyobb, néha egészen nagy és lehetőleg nagy virágból készül, melyet a mirtuságak csak környeznek, hosszan lélőgva. E y nagyon szép menyasszonyi bokrétát láttam: csupa fehér liliom volt, egy pár fehér orchidea és szegélynek mirtuságacska.

A nyoszolyóleányok végre letették a kalapot. Visszatértek a virághoz és ruhájokat, hajukat élővirággal díszítik. Van, aki virágkoszorút tűz a hajába, a másik meg csak egy szál rózsát, de akármit s mennyit tesz is, nyoszolyónak a virágdísz sokkal szebb, mint a kalap. A kalapviselet a nyoszolyó-asszonyoké, a menyasszony menyecske rokonai vagy barátnéié. Epp a minap láttam egy esküvőt, ahol a nyoszolyó-asszonyok egész serege emelte az eskető fényét s a szépségök meg a ruhájuk valósággal megkápráztatta a szemet. Leirom azt a ruhát, amelyik nekem legjobban tetszett: Lágy fehér selyemruha volt, hosszú uszályu aljjal. Elöl három sor keskeny velencei csipkefodor, odalt himzett fehér délig nyitó kuszik fel a szoknyán, míg a tablién kívüli részen három sor brüsszeli csipkebetét látszik. Erre a fehér szoknyára egy pókháló finomságu fekete velencei csipketunika volt borítva. A túllszerű anyagban rózsafüzérek látszóttak, melyek a tunika alján négy-szögű medaillonokat képeztek. A derék hajtókás, csipkebetéttel és nyakkal, fehér himzéssel és fekete velencei csipkedíszsel. A kalap fekete szalma, rózsakoszorúval.

Nem írta meg a kisasszony, hogy otthon esküszik-e vagy a templomban. Ha otthon, ami most nagyon divatos dolog, a világot se engedje, hogy babérfákat hozzanak a szobába; ennek mindig olyan kriptaszaga van. Élő, tarka virágot hordjanak össze, minél többet. Az oltár legyen virágfüzés. Mosolygás, derű vegye körül a fiatalokat, a sok virág illata, szépsége költözzék lelkökbe, hadd teljék belőle egy darab időre, valóságnak is, képzeletnek is!

Yvette.

Kidőlt egy oszlop.

Öngyilkos kísérlet a szállóban.

Egy nagy karrier vége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A krónikairó szomorú kötelességét teljesítjük, amikor az alábbiakban számot adunk egy közismert aradi uriember megdőbentő tragédiájáról. Nem a halál suhogtatta szárnyait az élemedett kora uriember felett; a élet még lüktet benne, de a legborzalmasabb emberi sors jutott osztályrészül késő öregségére: az élőhalottak szomorú tragédiája.

Az uriember, akiről az alábbiakban szó lesz, valamikor vezérszerepet játszott Aradváros társadalmi életében. Evtizedek előtt a társas élet központjában állott. Nagy szerepet játszott Arad pénzügyi életében s egy pénzügyintézet élén állva, a város kulturális mozgalmainak sokáig éltető lelke volt. Hazafias érzéstől áthatott működésének eredménye a város egyik legkiválóbb kulturintézménye, amely feledhetetlenné tette nevét az utókor számára. Lázás tevékenysége, fáradhatatlan buzgalma az idők folyamán megöröklték munkaerejét s a valamikor előkelő szerepet játszott férfiú nyugalomra, pihenésre vágyódott. Amikor látta, hogy működése szülő-

városa javára szolgált, visszavonult a magánélet csendjébe és szomorú elhagyatottságban töltötte napjait.

Evekkor ezelőtt súlyos kór támadta meg az agg férfit, aki egyedül feküdt legénylakásán. Már-már lemondtak az életéről, az orvosi tudomány azonban talpra állította. Akik akkor látták, csak romjait találták meg benne a valaha tetterős férfiúnak. Néhány évvel ezelőtt azt suttogták az öreg urról, hogy késő öregsége idején magára vette hymen rózsálcáit és a gazdaasszonyát vette feleségül. Ez volt az utolsó dolog, amit az öreg urról nyilvánosan beszéltek. A házasságról elterjedt hírek valószínűleg bizonyították s az emberek hamarosan napirendre tértek felette.

Azóta az agg ember minden ebéd után megjelent egyik előkelő aradi kávéházban, ahol régi barátaival töltött el egy-két órát. A kávéházban nagyon feltűnően viselkedett az utóbbi időben. Alig ült néhány percet barátai körében, gyakran idegesen felugrott helyéről, kalapiját fejére tette és körülsétálta a tágas kávéházat. Egészen ismeretlen embereket szólított meg, letelepedett melléjük és a legfurcsább dolgokról beszélgetett. Leginkább a színészek és hírlapírók társaságát kereste fel és érdekes visszaemlékezéseket mondott el abból az időből, amikor még vezérszerepet játszott Aradon. Gyakran órák hosszat egyedül ült egy asztalnál és mereven maga elé nézett.

Már ekkor azt beszéltek ismerőssel, hogy az öreg ur megzavarodott. Furcsa, ideges viselkedése, zavaros előadása valóban beigazolta, hogy már nem normális. Hozzá tartozói minden lépésére vigyáztak, hogy valami baja ne essék s ezért mindig mellette volt valaki.

Tegnap azután kitört az öreg uron az elmezavar és kárt akart magában tenni. Dél előtt még egészen eszméleténél volt s erős adag morfium élvezete után eltávozott hazuról. Az udvarból még felkiáltott takarítónőjének, hogy hozza le a felöltőjét, mert fázik. Ezután elment és csak délután tért haza. A házbelleknek feltűnt szokatlanul hosszú távolmaradása és keresésére indultak. Minthogy sehol sem akadtak rá, azt hitték, hogy baleset érte valahol és tüvé tették érte az egész várost. Délután két óra felé érkezett haza és lepihent a szobájában. Körülbelül fél óra múlva a takarítónő bement hozzá és megrémülve látta, hogy az aggastyán *revolvert szorongat a kezében*. Kirohant a folyosóra és segítségért kiáltott.

Erre az öreg urnak egyik, a házban lakó ismerőse berohant a szobába és kicsavarta az aggastyán kezéből a revolvert, amelyet — gyenge lévén — nem tudott elsütni. Ezután lefektették az öreg urat, aki látszólag megnyugodott. Egész délután mellette volt a takarítónő, aki csak este távozott el néhány percre. Ezt az időt arra használta fel az öreg ember, hogy hamarosan felöltözködött és fehér házi sapkájában *megszökött hazuról*.

Felöltő nélkül, zuhogó esőben járkált az utcákon a szerencsétlen ember. Annyira gyenge volt, hogy dülöngve botorkált s néhányszor el is esett. Kilenc óra felé járt az idő, amikor egyik aradi előkelő szálloda elé ért. Itt megszólított egy fiatalembert és megkérte, hogy vezesse fel a szállóba és nyitasson számára szobát. A fiatalember karonfogta a dülöngő embert és felvezette az egyik esősemeletli szobába.

Alig csukta be a fiatalember az ajtót, az öreg ur *kést rántott elő és felakarta métszeni a nyakát*. Az ifju odaugrott hozzá és kicsavarta a kést a kezéből. Az elmezavart ekkor könyörögve fordult a fiatalemberhez:

— Add ide öcsém a késemet, kapsz egy forintot.

Minthogy a fiatalember erre nem volt hajlandó, az öreg ur lármát csapott, mire a szálló személyzete bejött a szobába. Amikor megtudták, hogy az aggastyán öngyilkosságot akart elkövetni, értesítették hozzátartozóit, akik hamarosan megérkeztek, kocsiba ültették az öreg urat és lakására szállították. A kiállott izgalmak annyira hatással voltak a beteg emberre, hogy lakásán elvesztette eszméletét s csak órák múlva nyerte vissza öntudatát. Állapotában ma némi javulás állott be, de még ágyban maradt és állandóan vigyáznak reá.

A gróf barátnője.

A barátnő barátja.

Bűnügyi regény.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Erdekes bűnpörben intézett megkeresést ma a boszniai legfőbb törvényszék a budapesti törvényszékhez. Egy esztendőkre visszanyúló szerelmi regény végső akkordjai közül való ez a poros akták közé szoruló eset, melynek részletei a következők:

Jó néhány évvel ezelőtt történt, hogy a 60 esztendőes *Desewffy Lajos* gróf megszeretett egy *Szikora Katalin* nevű szép cigányleányt. A gróf hevesen kezdett udvarolni a leánynak, aki csak hosszas ostrom után adta meg magát. A mánás és a szegény leány között bensőséges, igaz szerelem fejlődött ki, úgy hogy a gróf mindenfelé magával vitte kedvesét, akivel Bécsben hosszú ideig együtt is élt. A leányt hitveseként szerette és tisztelte s a tartós szerelmi viszonynak gyümölcse is lett. Szikora Katalinnak két gyermeke született.

Mikor *Desewffy Lajos* gróf meghalt, gazdagon gondoskodott a leányról és gyermekeiről. Kétezer holdas birtokát Szikora Katalinnak hagyományozta, gyermekeinek pedig több százezer koronát hagyott. A gazdag örökség azonban nem csábította arra Szikora Katalint, hogy Bécsben maradjon s milliós vagyonából fényesen éljen. Kévéssel a gr. halála után gyermekeivel együtt költözött Boszniába, a hol elvonultan csakis gyermekei nevelésének élt.

A rossz sors egy *Harsányi Albert* dr. nevű embert sodort az asszony utjába. Ez az ember jó fellépésével és megnyerő modorával csakhamar meghódította Szikora Katalint, úgy hogy rövid időn belül ő volt az ur a háznál. Az asszony vakon bízott benne, szentírásnak tekintette minden szavát s mindenre rávehette a teljesen befolyása alatt álló nőt. Így történt, hogy *Harsányi* azt a tanácsot adta az asszonynak, hogy gyermekeit vagyonát fektesse egy ottani sörgyár részvényeibe, melyek rövid időn belül busása meg fogják hozni a maguk kamatját. Az asszony engedett a tanácsnak.

Harsányi azonban nem elégedett meg a sörgyári részvények elhelyezésével járó busás provizióval. Több szerencsétlen üzletbe is belevitte az asszonyt, aki csakhamar odáig jutott, hogy 2000 holdas birtokát *elárverezték*. A milliós vagyon roncsain azután Szikora Katalin is belátta, hogy romlásának egyedüli oka *Harsányi*. Meg is szakított minden érintkezést rossz szellemével s az elkövetett csalásokért bűnvádi feljelentést tett ellene. *Harsányi* le is tartóztatták, de 50.000 korona óvadék ellenében ismét szabadlábra helyezték. A bűnös ember veszni hagyta a nagy összeget és *megszökött*.

Alig mult el azonban egy esztendő, *Harsányi* ismét visszatért Boszniába s azt vélve, hogy már elfeledkeztek róla, letelepedett egyik

városkában. Egy névtelen fejjelentés folytán azonban ráakadtak s ismét letartóztatták. A bűnpör megindítását azonban megakadályozta Szikora Katalin eltűnése. Hosszasan keresték az asszonyt, míg végre megtalálták Zomborban, ahol igen szegényes anyagi viszonyok között él. A budapesti törvényszék tegnap hallgatta ki az éppen Pesten tartózkodó nőt, aki kétségtelen bizonyítékokat mutatott fel arra nézve, hogy milliós vagyonából család révén forgatták ki.

Dessewffy gróf gyermekei most igen szegényes körülmények közt élnek s nincs reményük, hogy vagyonukból bármit is visszajuttatjanak.

Lueger halálán van.

Paralízis és alkoholizmus.

Nincs remény!

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Magyarország legádázabb ellensége, Lueger Károly bécsi polgármester — mint ma érkezett táviratok jelentik — súlyos beteg. Körülbelül egy év óta tartó betegsége az utóbbi időben olyan válságosra fordult, hogy a nagy magyarfaló aligha épül fel. Már halála hírére is költöttek, amely azonban nem bizonyult valósnak. Bár elvbarátai, a keresztény szocialisták, csak egyszerű gyengélkedésnek hirdetik a polgármester baját, a valóság az, hogy Luegernek meg vannak számlálva órái. A nagybeteg Lueger állapotáról Bécsből az alábbiakat táviratozzák:

Lueger Károly dr., a hirhedt bécsi polgármester, nagybeteg. Már közel egy esztendeje, hogy baja súlyosra fordult. A hivatalos kommunikék szerint hólyagbaja van, de a beavatottak nagyon jól tudják, hogy gerincsorvadásban szenved és előrehaladott paralízis bántja. A tavasszal úgy, ahogy helyreállt az egészsége és két három héten keresztül a parlamenti harcokban is résztvett, de aztán el kellett hagynia a császárvárost és most Brixenben tartózkodik. A napokban baja oly súlyosra fordult, hogy Monti dr. orvostanárt táviratilag hívták betegágyához. Lueger alig lát már és hozzátartozói nagyon tartanak egy katasztrófától. Itt Bécsben természetesen a nagybeteg keresztényszocialista vezér párthiveli szépiteni igyekeznek a dolgot és egyszerű gyengélkedésnek minősítik Lueger súlyos betegségét.

Későbbi távirat jelenti: A lapok jelennek Brixenből, hogy Lueger állapota ismét aggasztó. Tegnap többiben ájulási roham fogta el.

Az osztrák fővárosban ma délelőtt már elterjedt Lueger halálhíre, amely azonban nem bizonyult valósnak. A hír onnan eredt, hogy a nagybeteg Lueger, akit egy brixeni szanatóriumban ápolnak, nagyon súlyos beteg. Ma reggel többiben elájult s egyik esetben az ájulás oly sokáig tartott, hogy egyik ápolónő kirohant a folyosóra s elkiáltotta magát:

— Meghalt!

A folyosón éppen egy bécsi magánzó tartózkodott, aki az ápolónő felkiáltását hallva, azonnal a telefonhoz ment és megtelefonálta Bécsbe a halálhírt. A hír természetesen villámgyorsan terjedt el a

városban, de hamarosan megérkezett a cáfolata is.

Lueger állapota reménytelen. Bécs polgármesterét a paralízisen kívül az alkoholizmus által okozott más bajok is megtámadták s barátai és orvosai mégis csak most tudták nagynehezen leszoktatni a pálinkaivásról.

HIREK.

— **Uj miniszteri tárca Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az osztrák politikai világban tegnap óta érdekes hírt kolportálnak. E szerint már az ősszel új miniszteri tárcát szerveznek, amelynek a közmunkaügy képezné a munkakörét. Ausztriában már régóta belátták egy ilyen miniszterium létesítésének a szükségét s minthogy ez a kérdés most már azáltal is aktuális lett, hogy a délszlávok is kívánnak maguknak helyet a kormányban, nagyon valószínű, hogy az új tárcát már ősszel szervezik. Érdekes különben, hogy már is két-három nevet, köztük egy szociáldemokrata képviselőt, mint a jövő miniszterét is emlegetik.

— **A német császárné balesete.** *Wilhelmshöhe* táviratozzák: A császárné séta közben a tartós eső folyán átázott uton megcsuszott és elesett, minek következtében egyik lábán az ér megrándult. A császárné hosszabb ideig képtelen feküdni és így a berlini, hannoveri és müncheni utazása elmarad.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság szombat este nyolc órakor a *Jó pásztor*-hoz címzett vendéglőben Lajos napját ünnepli. Az ünnepélyt a Máv. dalárda nyitja meg, ezután Nagy Kálmán elnök megnyitó beszéde következik. Majd Földes Miklós tanár ez alkalomra írt ódáját szavalja el. Kossuth Lajos nagyságát *Vadász Armand* dr. méltatja, a záró beszédet pedig *Keppich* Jakab dr. alelnök tartja. Előjegyezni lehet *Jakabffy* István és társa szabó üz. etében.

— **A horvát jogpárt a kiegyezés ellen.** *Zágráb*-ból táviratozzák: A horvát jogpárt nagygyűlése ma reggel kezdődött. A vidékről 450, *Zágráb*-ból 100 delegátus vett részt a gyűlésen. A nagygyűlést *Tuskán* képviselő nyitotta meg, utalva a pártban uralkodó egyetértésre. Utána *Zagorác* képviselő határozati javaslatot terjesztett elő, melyet vita nélkül egyhangulag elfogadtak. A határozat állást foglal a mai Magyarországgal való kiegyezés ellen, de egyben kijelenti, hogy a horvát jogpárt elvben nem ellenzi a Magyarországgal a paritás elvén alapuló szövetséget.

— **Külgyminiszterek találkozója.** Bécsből táviratozzák: *Tittoni* és *Aehrenthal* miniszterek semmeringi találkozásának programja most már részletesen meg van állapítva. Az olasz külügyminisztert a semmeringi képviselőtestület fogja fogadni *Dangl* polgármesterrel az élén. Este *Tittoni* titkára és *Avarna* olasz nagykövet az *Aehrenthal* házaspárnál hivatalosak. *Aehrenthal* miniszter a vendégek tiszteletére ebédet ad. Pénteken mindkét miniszter automobilon fölkeresi a strelzhoferi kastélyban gróf *Lützow* római osztrák magyar nagykövetet és este térnek vissza *Semmering*-be, ahol *Aehrenthal* miniszter bemutatja vendégeinek a déli vasúti szálloda berendezését. Az olasz vendégek szombaton utaznak el. A *Helmer* villa előtt, amelyben *Tittoni* lakik, trarzaparentst állítottak fel, amelynek közepén a szociálmunkákból „T” betűt alkottak, amelyet villamos fénykószoru övez. *Tit-*

toni olasz külügyminiszter 10 órakor elindul *Judenburg*-ból és 12 órakor *Mur* melletti *Bruck*-ba érkezik. Itt két olasz miniszteri hivatalnok várja, akikkel a miniszter néhány akaszt fog elintézni. Erre *Tittoni* egy ottani vendéglőben megvillásreggelizik és két órákor tovább utazik *Semmering* felé, ahová délután öt órákor fog megérkezni.

— **Sinnélküli vasutak Csanádmegyében.**

Az *Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak* igazgatósága mint az *Aradi Közlöny* megírta — az ugynevezett *Renard* rendszerű, sinnélküli vonatokkal tesz kísérletet a forgalom lebonyolítására. Az első kísérlet, amely az *aradmegyei* *Buttyin* községben történt, sikerrel járt s ez arra bírta az *Acsev.* igazgatóságát, hogy az ősz folyamán megvalósítja a *Renard*-rendszerű vasutakkal való forgalmat. Most, mint *kunágotai* tudósítónk jelenti, mozgalom indult meg *Kunágotán* és *Tótbánhegyesen* aziránt, hogy az *Acsev.* ott is kísérletezzon a *Renard*-vasutakkal. A két község képviselőtestülete elhatározta tehát, hogy küldöttségileg kéri meg az *Acsev.* igazgatóságát, hogy tegyen kísérletet a sinnélküli vasutakkal *Kunágotá* és *Magyarbányhegyes* között.

— **Meggyilkolt tisztartó.** *Nyiregyházáról* táviratozzák: A gróf *Dessewffy*-féle szentmihályi uradalomban ma gyilkosság történt. Az uradalom *Kalandra* nevű tisztartója ma délelőtt megszüdött egy *Török* Sándor nevű kocsis, akit, miután feleselgetett vele, végül *arculütött.* A kocsis erre egy hatalmas doronggal fejbevágta a tisztartót, aki összeesett és meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Házasság.** *Rétháti Kövér* Béla kovácsházai főszolgabíró bájós leányát, *Emmuskát* a hó 27-én vezeti oltárhoz, a *mária-radnai* rom. kat. templomban *dorogi* és *ortutay* *Gyula* szent-tamási birtokos.

— **Az el nem ismert vallás.** Az a cselekmény, hogy valaki törvényesen el nem ismert vallás terjesztése céljából egy két embernek vallásos tanokat magyaráz, engedély nélküli gyűlés tartása miatt nem büntethető. A magyar királyi belügyminiszter 1907. évi 2820. számú határozatát *Somogy vármegye* közönségének *Rózsa* János ellen: 1. csavargás, 2. engedély nélküli népgyűlés tartása miatt folyamatba tett kihágási ügye a vádlott felebbezése folytán felülvizsgálatván, a következő harmadfoku határozat hozott: A vármegye alispánja által 1907. évi 2302. számú, a járási főszolgabíró elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete megváltoztatattik, a vádlott a terhére rótt kihágás és az ennek alapján kiszabott büntetés, valamint az ítélet egyéb jogkövetkezményei alól felmentetik. A kbt. 62. § a jelen esetben alkalmazható nem volt, mivel ezen szakasz megkívánja, hogy a büntetlen előéletű egyén bizonyos idő alatt leendő foglalkozás szerzésére utasítsassék. A 766/998. számú belügyminiszteri rendelet alapján való eljárás pedig nem vonhatja magán után vádlott azon cselekménye, hogy egy két embernek vallásos tanokat magyarázott, nekik vallásos dalokat énekelt.

— **A horvát jogpárt katonai követelése.** *Zágráb*-ból táviratozzák: A horvát jogpárt ma délután 4 órákor folytatódó ülést tartott, amelyen a párt programjának katonai részét vitatták meg. A jogpárt a katonai kérdésekben a következő pontokon foglalta össze követeléseit: Két évi szolgálati idő, horvát hadapród iskola *Zágráb*-ban, horvát újoncok csakis horvát ezredbe sorolhatók, horvát ezred csak Horvátország határain belül tarthatók fenn. Követelik ezenkívül a horvát vezényleti és okta-

tási nyelvet, a horvát levelezést, horvát feliratok alkalmazását s végül, hogy a katonai bíráskodás nyelve szintén horvát legyen.

— Az ázsiai kolera Sanghaiból táviratozzák: A városban már napok óta pusztít a kolera. A kínaiak között nap-nap után igen sok az áldozat, s újabban az európai negyedben is történtek olyan halálesetek, amelyekről megállapították, hogy a halál oka kolera volt. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket. A tengerparti városokban szintén sok helyütt pusztít a kolera.

— Egy gyógyszerész öngyilkossága. Kaposvárról táviratozzák: Kovács Gyula csurgói gyógyszerész tegnap Szombathelyre utazott, ahol egy fürdőben eddig ismeretlen okokból felmetszette az ereit. Mielőtt elvérzett volna, észrevették az öngyilkosságot, s a halálra szánt gyógyszerészt bevitték a szombathelyi közkórházba. Itt egy őrizetlen pillanatban leugrott a második emeleti kórtorból és veszedelmesen összezúzta magát, elannyira, hogy most halálán van.

— A miniszter nagybátyja. Nagyváradról írják: Nagyváradon, a Szent László téren, évtizedek óta járkal egy öreg töpörödött, összerokadt emberke. Mindenki ismeri ezt az aggastyánt. Százöt éves, a város legöregebb embere, Lukács Gyulának hívják. Régi híres famillának sarjadéka. Napszámra járt, dolgoztatott harminc negyven krajcárért naponta, ameddig csak bírta. Pedig az ő édes testvérbátyja volt Lukács György, Nagyvárad polgármestere. Nagybátyja ő Szilágyi Dezsőnek is, aki életében mindig gondolt ősz rokonára. Apránként segítette a megélhetésben. Amikor Lukács Gyula körülbelül husz évvel ezelőtt súlyos betegségbe esett, Szilágyi Dezső ötven forintot küldött egyik nagyváradai ismerősének, hogy az öreget — aki már akkor is aggastyánszámba ment — szépen eltemethessék. Lukács Gyula azonban túlélte a betegséget, felgyógyult. A harmadik rokona most is él: Lukács György dr. volt kultuszminiszter. Az öregről ő sem feledkezett el, néha gondoskodott róla némi pénzküldeménynyel. Az öreg most kérvényt íratott a városhoz. Ebben az írásban hivatkozik agg korára, volt polgármester testvére s ezen a címen 10 korona segélyt kér ruházatra. A tanács tegnap tárgyalta Lukács Gyula instancióját s a tíz korona segély kiadását megszavazta.

— Az asszonyok kegyelele. Déváról táviratozzák, hogy Homorod községben ma reggel halva találták az utcán Kristyán Tamás falubeli legényt. Kristyán igen szép ember volt, s az asszonyok csaknem kivétel nélkül bolondultak utána. Az elkényeztetett legény tőle telhetőleg ki is használta az asszonyok gyengeségét, s a férjeket ugyancsak felszarvazta. A csendőrség a megindított nyomozás során ma letartóztatta Popa Juont, aki bevallotta, hogy ő gyilkolta meg Homorod Don Juanját Tettét boszúból követte el, mert rájött, hogy Kristyán az ő feleségének is udvarolt. A gyilkost a déval ügyészség börtönébe szállították.

— Templomépítés csendőrszuronyal. Nagyváradról táviratozzák: Preszáka község népe, akik a gör. kel. egyház hívei, már régebben elhatározták — sok sűrű prédikáció után — hogy kőtemplomot és iskolát építenek. Az egyházi hatóság a községi képviselőtestülettel is megállapodott az építkezés dolgában és ki is tüzték, hogy közmunka segítségével építik fel a templomot s az iskolát. A képviselőtestületben azonban nem a szegény, kezők munkája után tengődő emberek élnek és azoknak még csak könnyebb volt kimondani a közösmunkát. A napszám után elégedős lakosság azonban nem akart belemenni a határozat teljesítésébe, mert

hiába látták, hogy ha ingyen töltik a dologidőt a templom építésén, élelem nélkül maradnak a tére és hiába fog állani a templom, ha nem lesz kenyér. Ezért a preszáka lakosság formálisan megtagadta a templomépítésnél való segédkezést és abban is maradt az építés. A gör. kel. egyház erre most erélyes hangú kérelmet intézett Miskolczy Ferenc dr. alispánhoz, akit arra kér, hogy csendőrség igénybevételével kényszerítse az engedetlen község képviselőtestületét a templomépítésnél való segédkezésre.

— Hogyan lesz a bicskából fésű? A példabeszédek szólnak arról, hogy terjedésükben a hírek megnőnek, meghíznak s ha például légyről szóltak még az első álmáson, elefántról beszélnek, ha az utolsó felé érnek. De nemcsak gyarapodik a fáma a hossza utazásban, de meg is soványodhatik, összezsongorodhatik, főképp, ha telefondrón kell megtennie az útját. Szegeden történt, hogy Faragó József lakatossegéd bicskával leszurt egy Kopasz József nevű legényt. Az esetről tudósítás ment a budapesti lapnak, amely ilyen szenzációs-érdekeseen közölte azt az olvasóival:

Véres fésű. Szegedről jelentik nekünk telefonon: Kopasz József nevű fiatal legény összeszólkozott egyik társával és a feleséket Faragó Sándor lakatossegéd csitította. Amikor többször megismételt kérésére sem szüntették be a szóváltást, Faragó fésült dobott Kopasz felé. Az ártatlan szerszám Kopasz szívébe furódott és megölte. Faragót letartóztatták.

Ez a bicskából lett fésű szomorú és sajátos története. Nem lesz nagyon csodálatos, ha a „Büggödi Közlöny” ambiciózus és költői hajlamu riportere balladát ír róla már a szeptember elsején megjelenő számban:

„Fésűd vértől miért csepeg Faragó Sanyi — óh?”

— A gyakornok büne. Az aradi rendőrség ma táviratban megkereste Gyula város rendőrségét. Ebben a táviratban Drasch Gyula 22 éves bányagyakornoknak kikutatását és letartóztatását kéri. Drasch egy aradmegyei bányatársulatnak volt szerényen díjazott gyakornoka. A gyakornok ur, hogy költséges passzióit ki elégíthesse, lopott és sikkasztott s az így szerzett pénzen aztán dárídókat rendezett Aradon. Legutóbb 1066 koronát tüntetett el. Drasch megszökött s mert az a gyanu, hogy gyulai barátainál tartózkodik, az aradi rendőrség Gyulára táviratozott, hogy tartóztassák le.

— Az ál-hegedűművész. Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnapelőtt délelőtt a József-körut 15. szám alatt levő „Hangszerkirály” üzlete előtt megállott egy bérkocsi s abból kiszállt egy előkelő megjelenésű uriember. „Golfineanu impresszárió vagyok”, mutatkozott be Wagnernek, a cég tulajdonosának s Grohregin hegedűművésznek a megbízásából jövök, akinek megtetszett a kirakatban levő „Paganini-hegedűutánzat”. A kereskedő boldogan hajlongott a jövevény előtt s legnagyobb örömmel állt a vevő rendelkezésére, aki midőn meghallotta, hogy a hegedűnek horribilis magas az ára, egy pillanatig elgondolkozott, majd azt az ajánlatot tette Wagnernek, hogy nagyon leköteleznék, ha az értékes hangszert elküldené egyik alkalmazottjával Grohreginnek, aki egy Baross-utcai szállodában van megszállva. A kereskedő természetesen gyanutlanul belement az üzletbe s elküldte az üzleti szolgálóval a hegedűt a kapott címre. A szállodában azután, ahol már várta az állítólagos művész az üzleti kiküldöttet, szintén sokallotta a hegedű árát s kiüzent az impresszáriója útján, hogy délután bemegy az üzletbe. A cég tulajdonosa késő estig várta a zsíros pasasokat, s amikor ezek nem jöttek,

eleinte boszankodni, később azonban gyanakodni kezdett. Gyanujában tényleg nem tévedett. Az álművészek, mint megállapították, a szállodában kicserélték az értékes hegedűt, egy mesésen hamisított utánzattal, melyet Wagner csak másnap fedezett fel. Természetesen nyomban a rendőrségre sietett és elmondta panaszát Ujhelyi rendőrfogalmazónak, aki elfogatási parancsot bocsátott ki a szökésben lévő álművészek ellen.

— A kurticsi tűzoltó testület ünnepe. Kurticsi tudósítónk írja, hogy a kurticsi önkéntes tűzoltó testület augusztus 18-án tartotta meg 25 éves fennállásának emlékünnepe. A díszbe öltözött tűzoltók délelőtt Sáder Mária zászlóanya házához vonultak és testületileg üdvözölték. Azután a templomba mentek, ahol a jubileum alkalmából fényes istentisztelet volt. A templomból a község házára vonult a menet, ahol ünnepi ülést tartottak. Az ülést Zachariás Árpád főparancsnok nyitotta meg s ezután Szalay Gyula ismertette a testület 25 éves történelmét. Este sikerült táncmulatság zárta be a jubileumi ünnepséget.

— Az igazság keze. Göncruszkáról jelentik: Rohály András több évvel ezelőtt Amerikába vándorolt édes anyjával együtt. Ott megismerkedett egy kivándorolt magyar leánnyal és beleszeretett, de a leány nem viszonzta szerelmét. A legény többször kérlette, de a leány állhatatosan visszautasította. A leány egy ily alkalommal forgópisztolyal agyonlőtte a leányt és az előre megvásárolt hajójegygyel haza vitorlázott. Az atya nem tudta, hogy fia hol van és a kassai törvényszékhez fordult, hogy nem-e utazott haza a fia? A csendőrök Rohályt Göncruszkán elfogták és az abaujszántói járásbíróhoz kísérték, hol bevallotta, hogy a leányt előre megfontolt szándékkal ölte meg, mert nem akart az övé lenni. Bekísérték az ügyészséghez. Nem tudni, hol itélkeznek fellette, mert időközben amerikai polgár lett.

— Leégett község. Ungvárról jelentik: A napokban nagy tűz pusztított Dióska községben. A kertekben összehordott gabona a cséplőgéptől kigyulladt és a vízhiány miatt csakhamar lángokban álltak a közeli lakóházak és melléképületek. A kis község, mely csak egy utcából áll, félig elpusztult. Leégett 18 lakóház és számos melléképület.

— A lefejezett asszony Máramarosszigetről táviratozzák: Russzin Péter gazdálkodó arra a kellemetlen felfedezésre jött, hogy a felesége megszolja. Sok szemrehányást tett emiatt az asszonynak, aki azonban folyton tiltakozott a gyanúsítás ellen. Ma azután minden tiltakozás ellenére Russzin Péter rajta kapta a feleségét, amint egy fiatal legénnyel cicázott. Az elkeseredett ember a látottak felett annyira dühbe jött, hogy egy konyhakéssel feleségét a szószoros értelmében lefejezte. Dühében azonban még ekkor sem csillapult, s a fejétlen holttest jobb lábát is lemétélte. Ezuán nyugodtan megmosakodott, majd elment a paphoz és meggyóna bűnét. A pap azonban nem bocsátotta meg a hitvesgyilkosságot, sőt azt tanácsolta Russzinnek, hogy jelentkezék önként a csendőrségnél. A gyilkos megfogadta a tanácsot, jelentkezett a csendőrségnél, ahol azonnal letartóztatták.

— Ongyilkos katona. Budapestről írják: Braun Sándor élelmezési katona tegnap este engedély nélkül távozott a kaszárnyából, mert egy mulatságra akart menni. Később annyira megijedt tettének következményeitől, hogy ma felakasztotta magát.

— A nyomor. Hamburgból táviratozzák: Jansen kereskedő 80 éves özvegye ma két éves leánykájával és öt esztendősi fiával együtt az Elba folyóba ugrott. Mindhárman odavesztek. A boldogtalan asszonyt a nyomor vitte rémes tétére.

— Villámsújtott lovak. Kurtics határában tegnap délután *Bulboka* Vazul éppen befejezte a szántást és lovait a saroglyához kötötte, mikor egy hatalmas villám csapott le közvetlen közelében. A földművesnek semmi baja sem történt, a két lovat a villámcsapás azonban azonnal megölte.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

157

TORVÉNYKEZÉS.

§ A törvényszék szünete. A nyári szünet s az a körülmény, hogy a bírák legnagyobb része szabadságon van, a minimumra redukálta a törvényszék munkáját. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a törvényszéki tárgyalásokra az ügyészség alig tud ügyészeket küldeni. Ez okoknál fogva szeptember elején, addig, amíg az esküdtzéki tárgyalások tartani fognak, a törvényszék rendes tárgyalásai szünetelnek.

§ Hegedüs Ármín felebbezése. *Hegedüs Ármín*, akit az aradi kir. törvényszék két évi fegyházra ítelt csalárd bukás miatt, tudvalevőleg felebbezést jelentett be a szigorú ítélet ellen. A szóbelileg megtett felebbezés írásbeli indokolását ma nyújtotta be a törvényszéknél *Hegedüs Ármín* védője, *Sugár Jenő* dr. A többi ivre terjedő felebbezést a napokban megküldik a nagyváradi kir. táblának.

§ A rablógyilkos cigányok bűnügye. A pestvidéki kir. ügyészség vezetője, *Gaál Endre* kir. ügyész tegnap délután terjesztette be indítványát a pestvidéki kir. törvényszékhez a dánosi négyszeres rablógyilkosság s a gyóni rablás miatt letartóztatott cigányok bűnügyében. A kir. ügyészség gyilkosság, rablás, lopás, orgazdaság, erőszakos nemi közönség bűntettei miatt a dánosi és gyóni esetekből kifolyólag a következő cigányok ellen kéri a vizsgálat elrendelését a vizsgálati fogsággal együtt: *Lakatos János*, *Kolompár Balog Tuta*, *Surányi Ignác*, *Surányi Márton*, *Rostás Sándor*, *Surányi Julcsa*, *Surányi Csoroszllya*, *Lakatos Erzsébet*, *Lakatos Mária*, *Surányi Lidia*, *Német Vrana*, *Lakatos Juliánna*, *Kolompár Bujer*, *Kolompár Zelfi*, *Lakatos Rozália*, *Lakatos Lajos*, *Lakatos János Kuna*, *Lakatos János Párno* és *Lakatos Lina Vilma*. — A cigányok közül *Lakatos Lajos*, *Lakatos János Kuna*, *Lakatos János Párno* és *Lakatos Lina Vilma* szökésben vannak. Ezek ellen a kir. ügyészség köröző-levele kibocsátását kéri. Aczél dr. vizsgálóbíró az ügyészi indítvány felett hozandó határozatát holnap délelőtt fogja kihirdetni a cigányok előtt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 22 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammmig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammmig terjedő súlyban 136—137 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammmig terjedő súlyban 137—138 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammmig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammmig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Augusztus hó 19. napján volt készlet 39,241 darab, augusztus hó 20. napján felhajtott 588 darab, augusztus hó 20. napján elszállított 360 darab, augusztus hó 21. napjára maradt készletben 39,440 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktörvény.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 22.

Elkelt 25,000 métermáza 5 fillérral magasabb áron. Amerika 3 magasabb.

Az árak 50 zónákra számítva:

	Déli zariát	5 órai zariát
Buza októberre	11.51—11.52	11.45—11.46
Zab októberre	8.09—8.10	8.06—8.07
Répa októberre	9.51—9.52	9.47—9.48
Tengeri 1908 májusra	6.74—6.75	6.68—6.69

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	632 —
Magyar hitelrészvény	733.25
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	641 —
Városi villamosvasuti részvény	263.50
Déli vasut	152 —
Közuti vasut részvény	228.50

IDEGENEK ARADON

— Augusztus 22. —

Fehér Kereszt-szálloda. Báró Ditturtné és leánya Zaránd. — **Gargya L.** gyógyszerész Batta-nya. — **Abelsberg Miksa** kereskedő Budapest. — **Valter Miksa** tanuló Gödöllő. — **Barna Mór** hivatalnok Budapest. — **Oppert Jakab** hivatalnok és neje Temesvár. — **Kohn J** hivatalnok Pankota. — **Mierger Jenő** hivatalnok Kis-Márton. — **Lavringer János** gazdálkodó Békéscsaba. — **Medveczki Béláné** és leánya Deés. — **Küllner Vilmos** gyáros Grác. — **Ormos György** igazgató Nagyvárad. — **Weisz Dezső** és családja bérlő N. Szalonta. — **Kis Sándor** gazdatiszt Makó. — **Halász J. és családja** Makó. — **Verner Nándor** tisztviselő Szentes. — **Molnár Zoltán** igazgató Lugos. — **Lóvi Jenő** kereskedő Déva. — **Binder Ferenc** kereskedő Déva. — **Szabó Mihály** és családja Hódmezővásárhely. — **Márta István** tikkár és családja Szombathely. — **Hevesi Lajos** hivatalnok Budapest. **Borsos Mihály** gazdatiszt Mosony. — **Hollender Henrik** kereskedő Szeged. — **Egető Tibor** Szabadka. — **Rózsa Márton** utazó Budapest. — **Molnár Frigyes** utazó Budapest. — **Herczföld Károly** utazó Budapest. — **Sonnen-schein Emil** utazó Budapest. — **Hartman József** utazó Budapest. — **Böhm Márton** utazó Budapest. — **Fuhrman Sándor** utazó Budapest. — **Langfelder Simon** utazó Budapest. — **Hoffman B.** utazó Budapest. — **Ország Miksa** utazó Budapest. — **Berkovics Frigyes** utazó Bécs. — **Hobsa Miksa** utazó Bécs. — **Farkas Jenő** utazó Bécs. — **Schwarz Nándor** utazó Bécs. — **Gros mann Dezső** utazó Bécs. — **Englender Lajos** utazó Bécs. — **Hegedüs Emil** utazó Temesvár.

Központi szálloda. Moldován József dr. egyetemi tanár-reaktor Kolozsvár. — **Pick József** kereskedő Budapest. — **Müller Rezső** kereskedő Bécs. — **Széki Ármín dr.** ügyvéd Békésgyula. — **Ottlik Károly** huszárhadnagy Eperjes. — **Svoboda Ferenc** műasztalos Budapest. — **Gerő Miksa** kereskedő Budapest. — **Rózsa Márton** kereskedő Budapest. — **Glattauer Jakab** kereskedő Budapest. — **Böhm Béla** kereskedő Budapest. — **Rohozon Vince** kereskedő Budapest. — **Gröber Zsigmond** kereskedő Budapest. — **Kriasztel József** kereskedő Budapest. — **Kastory Mihály** birtokos Hodony. — **Rózsa Márton** kereskedő Budapest. — **Grosz Jenő** kereskedő Budapest. — **Horváth Ede** tanácsos Kassa. — **Hoffer Emma** tanítóné Kassa. — **Engelman Ármín** kereskedő Budapest. — **Messer Lajos** kereskedő Bécs. — **Grosz Zsigmond** birtokos és neje Nagyvárad. — **Grosz Imre** önkéntes Nagyvárad. — **Fehér Adolf** ügyvéd-jölt Nagyvárad. — **Glabauer Jakab** kereskedő Bécs. — **Wiener Lajos** kereskedő Bécs. — **Schwarzenberg Dezső** kereskedő Budapest. — **Földes Ferenc** kereskedő Budapest. — **Spitz Sándor** kereskedő Budapest. — **Hupper Emil** kereskedő Budapest. — **Hoffmann Sándor** kereskedő Budapest. — **Návay Rezső** kereskedő Nagylak. — **Frankl Simon** kereskedő Budapest.

Vass szálloda. Stern A. utazó Nagyvárad. — **Kormos Jenő** kereskedő Temesvár. — **Schönwald Lipót** kereskedő Budapest. — **Eilitz Emil** mérnök Berlin. — **May Adolf** kereskedő Budapest. — **Weinfeld L.** kereskedő Budapest. — **Trasser Adolf** kereskedő Brünn. — **Seitz Hugó** utazó Prága. — **Hauzer Ignác** utazó Budapest. — **Feigl Adolf** utazó Budapest. — **Weisz Béla** utazó Budapest. — **Klein Adolf** utazó Budapest. — **Horn Géza** magánzó Homonna. — **Virág Elemér** magánzó Peterna. — **Szöke Béla** főpincér Csákova. — **Winnis A.** magánzó Miskolc. — **Salamon Ignác** kereskedő Nagyvárad.

Tenke biharmegyei községben

járásbirósággal, nagy környékekkel

egy üzlethelyiség

a legszebb helyen, rőfös férfidivatnak

azonnal kiadó.

Evi bér 280 frt.

Tudakozódní Schwimmer Ignác-nál, Nagyszalonta. 1974

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkóvszky-féle szor

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

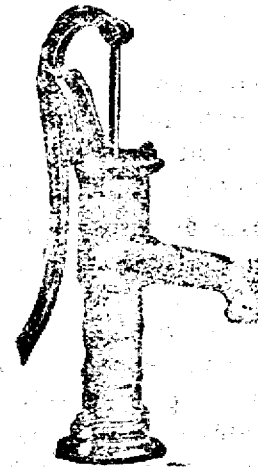
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyártáron.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbhajtának, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem renthetja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirózt, kendercsőből a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyú készítő. 290

Arad, Fákóci-utca 27. sz.

Városi hirdetések.

14650—1907. kb.

Hirdetmény.

A m. kir. munkásbiztosítási hivatal 148/907. sz. a. kelt rendeletével az összes betegsegélyző pénztárak felszámolását, s annak megállapítását rendelve el, vajjon nevezett egyleteknek joguk van-e a továbbműködésre, az ipartestületi és a kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztárának kivételével, felhívom az összes, Arad sz. kir. város területén működő betegsegélyző pénztárakat, hogy hivatalomnál haladéktalanul jelentsek be fenállásuk idejét és azt, hogy az 1907. évi június hó 30-ával befejezett legutolsó évben tagsági létszámuk mennyire rugott?

Arad, 1907. évi augusztus hó 19-én.

Green,

h. főkapitány.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

3516—1907. pm

Pályázati hirdetmény.

A Hertschka Mór ösztöndíj alapítvány egy reáliskolai alapítványi helye megüresedvén, felhívom az aradi áll. főreáliskola azon tanulóit, kik a pályázati alábbi feltételeknek megfelelnek s az ösztöndíjat elnyerni öhájják, hogy felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1907. évi szeptember hó 6-ig bezárólag nyújtsák be.

Pályázhatnak:

1. szegény aradvárosi árvák,
2. aradvárosi szegény özvegy fiai,
3. aradmegyei szegény árvák,
4. aradmegyei szegény özvegy fiai,
5. Aradvárosi szegény és
6. bárhova való illetőségű szegény tanulók, kik az összes tantárgyak felerészéből kitűnő, másik fele részéből jeles, illetve jeles és jó osztályzatot nyertek.

A pályázati kérvényhez il. etőségi bizonyítvány s a legutóbbi iskolai bizonyítvány csatolandó, végre igazolandó, hogy a folyamodó az aradi áll. főreáliskola rendszeres tanulója.

Az ösztöndíj az iskolai évek befejeztével azon esetben lesz a megválasztott ösztöndíjas részére mindaddig míg tanulmányait az aradi állami főreáliskolába folytatja kiutalványozva, ha a megválasztott ösztöndíjas 1908. évi július hó 3-ig az ezen pályázati hirdetményben megjelölt osztályzatú az 1907/1908 évről nyert bizonyítványát hivatalomban bemutatja.

Arad, 1907. évi augusztus hó 10.

Varjassy,
polgármester.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

24175—907.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az Arad és Uj Arad közt létesítendő állandó jellegű Maroshidnak és a vele kapcsolatos egyéb létesítmények elkészítésének biztosítására.

Az összes munkálatok 3 főcsoportra oszthatnak: ugymint:

1. A hid alepítmenye és a vele kapcsolatos biztosítási munkák.
2. A vasf-l-zerkezet, pályaburkolat, lámpa oszlopok szállítása.
3. A hidfeljárók és azoknak a költségvetésben felsorolt tartozékai, vánház építés, csatornázás és a próbaterhelés.

Ezen munkák minden csoportjára külön-külön tennő meg az ajánlat.

A szabályszerűen kiállított ajánlat, lepecsételt borítékban, melyen az ajánlat tárgya megjelöltetett 1907. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig Aradváros polgármesteri hivatalába be küldendő.

Elkésve érkezett, vagy táviratilag, telephonon bementett ajánlatok el nem fogadtnak.

I. Az 1. és 3. csoportra vonatkozó ajánlatnak tartalmazniok kell:

1. Az ajánlathoz a kiadandó minta felhasználásával részletes költségvetés csatolandó, amelybe az egységárak, költségtelek az ajánlattevő által beirandók és a költségvetés végösszege kiszámítandó.

2. Azon egységárak, amelyek a hidfőknek és pilléreknek a tervezetnél (legfeljebb 40 m-el mélyebbre terjedő alapozása esetében, a teljesen elkészített alap m³-e után, a tervezett mélységen aluli alapozásért fizetendők Ezen egységárak, amelyek 2—2 méterenként változható értékkel és külön a hidfőkre: — és pillérekre adhatók meg, az ajánlati költségvetésbe irandók be.

3. Az ajánlati költségvetésbe beirandó azon m³-kénti egységár, mely a tervezethez képest elmaradó alapozásért levonandó lesz, azon összegből, amely akkor volna fizetendő, ha a tervezett alaplélységek be nem tartatnának.

4. Azon átalány összeg, mely a Cigányka-patak helyén tervezett áthidalásnak esetleges elhagyása esetében a szerződés 4. §-a ér. elmében előállítandó betonső-átérésért fizetendő lesz.

II: A 2. főcsoportra vonatkozó ajánlatnak következőket kell tartalmaznia:

1. A vasszerkezetnek legnagyobb, megfizetendő súlyát és a vasszerkezetért métermázsánként fizetendő egységárat.

2. A kocsiút és járda asfaltburkolatáért a szerződés 4. §-ának 4. pontja értelmében fizetendő általános összeget, megjegyezvén, hogy a burkolat alzatának esetleg vasból tervezett részei az 1. alatt megadandó súlyba beszámítandók.

3. A lámpaoszlopokért a szerződés 4. §-ának 2. és 3. pontja értelmében fizetendő darabonkénti árat.

4. A hidon elhelyezendő vágány elkészítéséért a szerződés 4. §-ának 5. pontja értelmében, vágány-folyóméterenként fizetendő árat.

5. Az ajánlathoz csatolandó a vasszerkezet általános elrendezését feltüntető vázlat rajz (oldalnézet, alaprajz, keresztmetszet) a pályaburkolat és alzatának elrendezését, anyagát és méreteit feltüntető rajz és a lámpaoszlopok alakját, anyagát és szerkezetét feltüntető legalább 1:50 léptékű rajza.

Az 1. és 3. csoportra vonatkozó ajánlatba megjelölendő továbbá, a falazathoz alkalmazni szándékolt kövek származási helye, s tartalmaznia kell mindegyik ajánlatnak azt a nyilatkozatot is, hogy a szerződés a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi min. ur által jóváhagyott tervezetét és annak kiegészítő részeit képező terveket, a szerződés tervezetét, mászaki leírást és részletes feltételeket, valamint a helyi viszonyokat ajánlattevő teljesen ismeri és az összes feltételeket magára nézve kötelezőknek elismeri.

6. A sajátkezűleg aláírt ajánlatban kiteendő az ajánlattevőnek vagy ajánlattevőknek neve, illetve nevei, a polgári állás, a lakhely, az ajánlattevő cég neve bejegyzett cég részéről csatoltatván a hitelesített cégjegyzési kivonat is.

7. Az ajánlat benyújtását megelőzőleg Aradváros főpénztáránál készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kikiállítási összegnek 50%-a, azaz öt százalék, mint bánatpénz leteendő és ennek megtörténtét igazolandó elismervény az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtnak tartozik az erre szóló értesítés vétele napjától 8 nap alatt az általa megajánlott összeg 10% azaz tíz százalékának megfelelő összeget biztosítékul letenni, illetve bánatpénzét ezen összegre kiegészíteni s ennek megtörténte után a szerződést aláírni.

Ha ezen határidő alatt a biztosítékot le nem tenné és a szerződést alá nem írná, letett bánatpénze minden bírói közbenjárás nélkül a város tulajdonába megy át s a munka kiadása iránt a város közönsége szabad n rendelkezik.

Az ajánlattevő ajánlataikkal azok benyújtására kitűzött naptól 6 azaz hat hónapig marad kötelezettségben s ezen idő alatt ajánlataiktól vissza nem léphetnek.

8. A város közönsége fentartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok között bármelyiket tekintet nélkül az ajánlati összeg nagyságára indoklás nélkül akár elfogadhassa, akár visszautasíthassa, esetleg egészen új versenyárgyalást tartani: az ajánlattevők nem követelhetnek kárpótlást azért, mert ajánlatuk el nem fogadtnak.

Az el nem fogadott ajánlathoz csatolt bánatpénz vissza adatik.

Az ajánlattételhez szükséges minták s tervek, helyszínrajz a városi pénztáránál lefizetendő 40 koronaért, a nyugta felmutatása ellenében a városi mérnöki hivatalnál kaphatók.

Arad szab. kir. város tanácsának 1907. évi augusztus 13-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Ügyes

divatáru segédet

keresünk,

ki a kirakat rendezésben is járatos

Rosenblüh H. és Társa.

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

remesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1900

Deák Ferenc utca 3., az udvarban.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végezek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENÓ

1572

fogorvos.

Wolf János

úr és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előíras szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb izenyeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETESEK.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében minden újdonság raktáron van. Alkalmi vételek. Könyvtárak olcsó berendezése. Könyvtárak vétele. Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papirkereskedése, antiquariuma, kölcsönkönyvtára és zenemű kölcsönző intézete Aradon. 1921

Motor-kerékpár,

használt állapotban, 3-4 lóerős Puch-féle gyártmány, oldal kocsi-val olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1984

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható **Ingusz J. és Fia** könyv- és papirkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

46861-907. sz.

Hirdetmény.

Mindazon helybeli tisztelt iparos urak, kik az aradi gör. kel. román teológiai, szemináriumi, tanítóképezdei, alumneumi és leányiskolai internátusi növendékek részére az 1907-8. tanév alatt szükségeltető marhahus, sertéshus, sertézsír és száronna; továbbá liszt, kenyér, főzelék és fűszer anyagokat szállítani óhajtanak, ezennel felkéretnek, hogy ezen anyagokra vonatkozó írásbeli ajánlataikat folyó évi augusztus hó 27. napjáig az aradi gör. kel. román Szentszékhez benyújtani sziveskedjék.

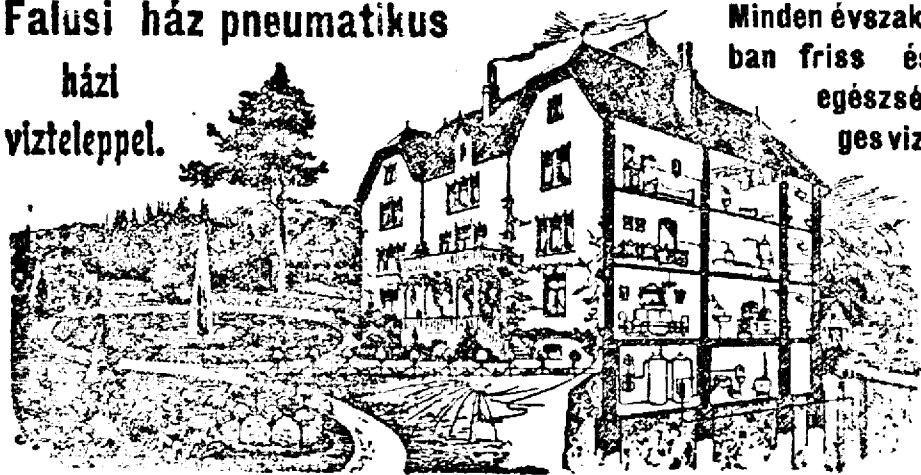
Arad, 1907. évi augusztus hó 21-én.

2040

Az aradi gör. kel. román Szentszék.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges viz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálók.

Felvételek a helyszínen.

967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyáranak festőkéve

Igen jó

cantalup és turkesztán dinnye, ugyszintén rózsa krumpli, paradicsom kapható, kívánatra házhoz szállítatik. Régi vágóhid mellett Eötvös-tanyáról. 1979

Egy igen jó forgalmu

szatócsüzlet családi körülmények miatt haszonbérbe, esetleg házzal együtt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 2039

Elegáns berendezésű

egy nagyobb vagy két kisebb szoba, fürdőszoba használattal, Szabadság tér-Boros Béni-ut közti részen kerestetik. Ajánlatok „Béret” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2035

Fiatalabb jóírású fűszeresegéd

ki a számlázásban jártas, azonnali belépésre kerestetik. A szerb nyelv bírása előny. Magyar és német nyelvű ajánlatok özv. Guttman Jakabné és Fiai, Nagybecskerek címre kéretnek. 2041

Legolcsóbb, legjobb

bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N I J U K.

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hölgyporok

Szájvizek

Kölni vizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

341

ARADON.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatásu szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 23. sz., a megyeházzal szemben.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy évre 24 korona
 VIDEKEN:
 Egy évre 25 korona
 Egy évre 25 korona
 HIRKÖZLÉS
 A HIRKÖZLÉS ÉRTÉKE A HIRKÖZLÉS ÉRTÉKE

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérok: Új rendfőnök.
- Az állami leányiskola első tanéve.
- Megpecsételik a békét.
- A nagyváradi bankógyár.
- Költé a börtönben.
- Rigó Jancsit csalással vádolják.
- Gyilkosság egy szöggel.
- Király segíts!
- Gyikos ügyvédjelölt.
- A titokzatos műbarát.
- Tárca: Falusi rendezvous. Irtá: Mendlik Béla.

Új rendfőnök.

Arad, augusztus 23.

A szegedi konklavé — így lehetne nevezni a magyarországi minorita szerzetesek rendfő-választó gyűlését — ma döntött. Igaz ugyan, hogy a provinciálisnak hivatása, egyházi hatalma, rangja kicsiben se hasonlít a pápáéhoz, de a választásnak csöndbe rejtett izgalma, formaságai önkéntelenül emlékeztetik az embert a Vatikán nagy szavazásaira, amikor a katolikusok biborosai emelik maguk fölé a legérdemesebbet. Emez Szent Péter földi helytartója, az egész földkerekség katolikus egyházának uralkodói fényben és jogokban kimagasló feje, az pedig csupán szerzetes-társai fölött nyer hatalmat és emelkedett pozíciójában is az egyszerűség parancsa alattálló szerzetes marad. Mégis, mindakettőt pap-társainak bizalma állítja különböző őrhelyekre, hogy a hitnek és az egyház érdekeinek vigyázói legyenek.

S nem sokkal kisebb érdeklődéssel, a minővel a Vatikán kéményéből kilibbenő

füstöt lesik, várták Aradon a szegedi konklavé határozását. Az aradiakra nézve a rendfő-választás nem jelent pusztán egyházi eseményt. A minorita-rend provinciálisának Arad a székhelye; a rendfőnök e hivatalánál fogva — eddig legalább — Aradváros római katolikus lelkésze, az aradi plébánia-hivatal vezetője. Már e két körülménynél fogva nem közömbös előttünk, hogy a rend kit választ fejévé. De Arad egész multjával, nagy mozzanataival szorosán össze van forrasztva a minorita-rend. Lelkészei kiváló részt vettek Arad mai fejlettségének megalapozásában; ők tartották fenn hosszú időn át Aradnak első középiskoláját, a gimnáziumot s a jelennek férfi-generációjában igen sokan vannak, akik az ő kezükből kapták a latin műveltséget. És az a rend, amely a Negyvennyolcnak város napjaiban a hazafias tüzek élesztője, semmitől se rettenő őre volt, amelynek szerzetesei az aradi vértanúk utolsó lelki vigaszát adták, annak gyökerei e város lelkébe erősödtek. S mindezek miatt Arad nem tekintheti már az események pusztán véletlenének, hogy a minoriták Rómája lett.

A rendfő választáson az eddigi provinciális, Csák Alajos Ciriák, kisebbségben maradt; a minoriták új rendfőnökévé Lakatos Ferenc Ottót választották, aki eddig mint nagybányai hittanár töltötte be szerzetesi hivatását. A minoriták demokratikus szervezete szerint a volt rendfőnököl ezzel egyszerű szerzetes lesz, s aki első volt az egyformák között, ezzel ismét egészen egysorúvá válik a többiek-

kel s csak az a kiváltsága maradt, hogy valamelyik magyarországi minorita-család házfőnökségét választhatja.

Egyszerű, alázatos barátok bizonyára nem választanak úgy, anogy az a világi élet szavazó alkalmatosságain szokás. Jelölő-gyűlések, a jelölt érdekében való propagandák, alacsony korteskedések nincsenek, s a szavazás után a győző nem emeltetik paizsra, s nem gyönyörködik a legyőzött kudarcában. Nincs győztes és megveretett; a választás, amikor a rend élére új személyt jelöl, szinte az őrváltás egysz-rűségével történik. S ha a refektoriumokba, a szerzetesi cellákba szintén belopóznak az emberi gyöngeségek, az egyéni rokonszenv és antipátia, a megbántottak haragja és a pártfogottak szeretete, amely érzések a barátokat szegedi utjokban is elkísérték: kár lenne azt állítani, hogy a provinciális-választáson ez lett volna döntő. Csák Ciriák a választást megelőzően itt is, meg Szegeden is hangoztatta, hogy nem akarja tovább viselni a nehéz hivatalt, amelynek felelőssége és tövisei tizenkét esztendőn át nehezültek az ő vállaira; és szerzetes-társai bizonyára nem vonták kétségbe ennek a kijelentésnek komolyságát, amikor többségük új emberre adta a szavazatát.

Mégis, — mintha a szegedi konklavé határozata Arad hangulatával is igyekezett volna párhuzamos lenni. Csák Ciriáknek elévülhetetlen érdeme az új minorita palota és templom fölépítése, amelylyel nemcsak a rendet gyarapította, de Arad

Falusi rendezvous.

Irtá: Mendlik Béla.

Mig a betlehemi körjegyző a kerületéhez tartozó egyik község előljáróságánál törölgette izzadt homlokát, addig felesége lenge, fehér pongyolában kiült az árnyas lugasba és Marlitt „Gránátköves asszony“-át olvasta. A lugas körül illatos virágok és rózsafák pompáztak, előtte pedig egy terebélyes díofa álmódzott a régi jó időkről, amikor a jó falusi gazdaasszonyok még nem olvastak Marlitt regényeket, hanem vásznat fehérítettek, vagy valamit foltoztattak.

A fiatal jegyzőné nagyon elmerült az olvasásba és csak akkor tette le a könyvet, mikor a kertajtóban az uradalmi gazdatisztet megpillantotta. Jóképű és bohém kedélyű fiú volt ez a gazdatiszt. Napbarnított arcáról a fiatal-ság és egészséges mosolygott. Kezében egy lovaglóstorral haladt a kavicsos úton a lugas felé, miközben egy tolakodó darazsat ostorával lesujtott.

A jegyzőné kipirult arccal nézte a jelenetet és mosolyogva nyújtotta kezét az érkezőnek.

— Iyének maguk, iyének. Kegyetlenül keresztükipornak mindenem és mindenkin. Hát bántotta magát az a szegény kis darázs?

A gazdatiszt jóízűen kacagott.

— Talán bizony sajnálja?

— Mindent és mindenkit sajnálok, aki ér-

demtelenül szenved. Lássá az én sorsom is hasonlít most ehez a szegény darázséhoz! Én is ilyen vergődő lélek vagyok és maga lefog törni majd engem, anélkül, hogy egy csöpp lelkiismeretfurdalást érezne.

— De Margit, miért beszél maga így velem? Talán valami szentimentális részletet olvasott előbb, azért ez a melankólikus hangulat?

— Nem! nem a regény befolyásolt, hanem úgy érzem, hogy ma egy távongó örvény előtt állok és mielőtt lezuhannék oda, igyekszem menekülni. Ma még el fogok bukni, le fogok törni és úgy fogok vergődni a maga lábainál, mint az a szegény szézcuzott darázs.

— Nem értem Margit, mire gondol?

— Nem érti? Nahát ami után olyan régóta vágyódik, ma teljesülni fog.

— Margit!

— Ne közeledjék annyira! Tudhatja hogy itt könnyen megláthatnak bennünket. Főkezze hát az indulatait. Estére aztán nem kell majd fékeznie magát. Magáé lesznek testestül, lelkestül.

A gazdatiszt szeméi szikráztak.

— Te édes, te! Ha nem félnék, hogy eláruljuk magunkat, átölelnék most mindjárt. Hát végre mégis beteljesednek álmaim.

— Beteljesednek. Lábad elé hullok, mint az a kis darázs. Sokáig küzdöttem magammal, de szerelmem erősebb volt minden küzdelmemnél. Mikor aztán elhatároztam, hogy a tied leszek, csak az alkalmat vártam. Tudod ez milyen nehezen megy. Elemér ritkán mozdul ki hazulról hosszabb időre. Szegény úgy félt,

ugy őriz. Most azonban nem bírta kikerülni a végzetét. Felrendelték Budapestre az országos kongresszusra. Ma este utazik a kilenc órai gyorsvonattal. Holnapután már visszatér. Ki kell tehát használnunk a kedvező alkalmat. Ma este tíz óra után várlak. De óvatos légy, nagyon óvatos. Nyitott ajtókra fogsz találni.

A gazdatiszt akart valamit válaszolni, azonban a lugas mellett húzódo deszkakerítés egys erre nagyot roppant, úgy hogy mindketten odatekintettek.

— Szent Isten! Itt valaki hallgatózott, — kiáltott fel a jegyzőné.

A gazdatiszt erre felállott egy székre és keresztülhajolt a kerítésen. A kerítés mellett egy öreg cigányasszony gubbasztott.

— Hát te mit keresel itt? te semmirekélő! — kiáltott rá a gazdatiszt. — Elkotródj innét tüstént, mert végig végok rajtad.

A cigányasszony összeszedte kis batyuját és nehézkösen feltápaszkodott.

— Megyek már, csókolom a kezeit, megyek már — sikoltozta rémülten és megindult a falu vége felé. De az ökleit összeszorította és a szeméi szikráztak a bosszútól.

— Látod, látod — susogta a jegyzőné ijedt tekintettel, — sohase lehet az ember elég óvatos.

— Csak nem félsz ettől az öreg cigányasszonytól? — kacagott a gazdatiszt.

— Mindenkitől fél a tolvaj, még a maga árnyékától is. Hátha ez az öreg cigányasszony elmond mindent Elemérnek? Most már nem

külső díszének jelentékeny eszközét adta. A hitélet, a vallásoktatás terén sokat, eredményesen buzgólkodott. De el nem vitatható, hogy az aradi katolikusokat már nem füzte hozzá az a belső viszony, amely a lekipásztort a nyájával egybe szokta kapcsolni. Az iparosok céh-zászlóinak ügye mellett apróbb ügyek mind jobban elválasztották egymástól a kettőt, s nem lehet véletlennek tekinteni, hogy az ő rendfőnöksége és aradi lelkészkedése idején vert legnagyobb hullámokat az a vágy, hogy Arad katolikusai önálló plébánia-templomot kapjanak, amelynek révén a katolikus egyház vezetését kivegyék a minorita-rend kezéből. Szép lelki tulajdonok, kiváló műveltség és írói talentum olyan hibákkal párosultak nála, amelyek-től elragadtatva sokszor megfélemedezett a szerzetesi egyszerűség, a békülékeny szeretet és gyakran a türelmetlenség parancsairól, s ezek nemcsak hiveivel, hanem olykor-olykor az alája rendelt szerzetesekkel szemben is incidensekbe kavarták őt.

Az igazságnak ezen följegyzéseivel nem akarjuk a távozását kellemetlen akkordokkal kísélni. Csak Cirjéket, akár Aradon marad, akár innét távol fog hivatáskörbe jutni, az aradiak tisztelete követi, de hibáiról meg kellett emlékeznünk, az utódjának szóló, objektív intelem okából is.

Az új rendfőnök, Lakatos Ottó eddig ismeretlen ember előttünk. A minoriták sematizmusa annyit jegyez föl róla, hogy negyvenkét esztendő, főgimnáziumi tanár, Nagybánya város képviselőtestületének tagja, s az ottani jótékony nőegyesületnek titkára volt. Lakatos Ottó — ezen a néven volt a minorita-rendnek tagja, a kinek kiváló neve van Arad multjában. Mint aradi házfőnök, egy időben aradi cenzor volt, annyi szeretettel és hazafisággal teljesítve ezt a kétkeruzás hivatást, hogy senkise érzett békét abban az intézményben, a melyet képviselt. Eanél kiválóbb érdeme, hogy megírta *Arad történetét*. Szívós szorgalommal, kutatással, mély historiai tudással gyűjtötte egybe és színes tollal írta meg Arad politikai, gazdasági

és kulturális életének multját. Ez a könyv nemcsak Aradnak megbecsülhetetlen krónikája, de az ország történetét kutató tudósoknak is elismert forrásműve. Nem tudjuk, hogy az új rendfőnök Arad nagynevű krónikásának családjából való; de bizonyos, hogy az Arad aranykönyvébe jutott név is kedvező hangulatot szerzett az új provinciálisnak.

S ha közénk jut, nemcsak Arad katolikusai, de egész összpolgársága nevében nagy tisztelettel és bizalommal köszöntjük a rendfőnököt, Aradnak új lelkészét. Mi nem adhatunk programot neki; de ha hitbéli kötelességei és tennivalói mellett a vértanuk gyóntatóitól öröklött, s eddig soha meg nem tagadott hazafias szellemnek lesz katonája, ha hiveivel, és az egyházon kívül eső polgárokkal szemben a béke, a szabadelvűség, a szeretet kapcsait fogja keresni, akkor bizonyára emlékezetes napunk marad a mai, a szegedi választás napja.

Megpecsételik a békét.

Aehrenthal és Tittoni találkozása

Megegyezés Európa nagyhatalmai között.

— Az Aradi Könyv távirati értesítése. —

Arad, augusztus 23.

Az olasz külügyminiszternek Aehrenthal bárónál tett mostani látogatása nem csupán udvariassági tény, hanem — félhivatalos közlés szerint — a monarchia és Olaszország közötti szoros barátságos viszony megerősítése, a közös függő kérdésekre nézve már előzőleg létrejött megegyezésnek a megpecsételése. A két szövetségstáron kívül teljes a harmonia a többi európai nagyhatalom között is, a melyeknek uralkodói vagy képviselői az idei nyáron személyes találkozásokat ápoltak a világbékét.

A külügyminiszterek találkozásáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Bécs, aug. 23. A Pol. Korr. Semmeringről a következő *autorizált* tudósítást vette:

Hogy a napokban Semmeringen az olasz és osztrák-magyar külügyminiszterek közötti újabb találkozást helyesen értékeljük, szem előtt kell tartani, hogy e találkozás *viszonzása* egy kevéssel ezelőtt megtörtént látogatásnak, a melynek eléggé meg nem becsülhető lefolyása már a két szomszéd államnak a nemzetközi politikai irányok tárgyában létrejött *teljes megegyezésre vezetett*. Ennek következtében akkor nem maradtak fenn utólagos megbeszélésre váró kérdések és Semmeringen, valamint Ischiben nem megegyezésről, hanem a Dézióban és Racconigiben megbeszéltek *megpecsételéséről* volt szó. Konstatálandó, hogy a két miniszter látogatása, illetőleg a látogatás visszaadása közé esik az a három uralkodói entrevue, a melyek az 1907. évi nyárnak megadják történeti jellegét. A német és orosz, a német és angol és az angol és osztrák-magyar uralkodók találkozója óta bizonyos *harmonikus megegyezés uralkodik* ezen államok között, mely megegyezés ugyszólván *európaivá* vált, tekintve, hogy az orosz-francia szövetség és a nyugati hatalmak entente Franciaországnak ezen körbe való bevonását biztosítják, bár annak vezető államférfiai személyesen nem vettek részt a találkozásokon.

Egyébiránt a legutóbb Marienbadban az angol király kezdeményezésére közöttük és Clemenceau francia miniszterelnök között történt találkozás örvendetes módon e hézagot is pótolta. Azt lehet mondani, hogy a béke utáni általános óhaj e században még soha sem jutott oly impozáns, minden kétséget kizáró módon kifejezésre. Ugyanigy soha sem volt annyira szembetűnő az a hatalmas biztosíték, amelyet a világ békéjének az európai nagy uralkodóházak nyújtanak, mint az 1907. évi emlékezetes nyáron.

Az olasz és osztrák magyar külügyi politika vezetői e nek folytán újabb találkozásuknál kész képpel találkoztak, amelyhez új vonásokat, amelyek valami súlylyal bírnak, csak nehezen lehetne rajzolni. E kép az Ausztria-Magyarország és Olaszország közötti *igaz, szoros barátságot* ábrázolja, egyfelől a hármasszövetség bevált szilárd keretében, másrésztől egy minden felől tapasztalható közeledés mellett és az általános megegyezést óhajító szükséglet mel-

merlek fogadni. Ne jőjj ma este. Olyan rossz előérzeteim vannak.

De Margit! Hogyan lehet valaki ilyen félnék. Ismer is bennünket ez a nyomorult cigány. Ezért megfosztani sziveinket a legnagyobb gyönyörtől? Hiszen lehet-e veszély akkor, ha Elemér elutazik?

— De hátha visszatér? és együtt talál minket?

— Ne félj! elkísérem őt lóháton az állomásig és csak akkor jövök hozzád, ha tényleg felszáll a vonatba. Jó lesz?

— Így jó lesz. Ha biztosan látod őt elutazni, akkor jöhetsz. Várni fognak ölelő karjaim. De még így is óvatos légy, nehogy valaki észrevegyen.

— Ne félj, drágám. Ugy lesz. Adieu!

— Adieu. Pá!

Mikor a jegyző olvégezte hivatalos teendőit, betért a kis falusi vendéglőbe, hogy kissé lehűtse magát. Éppen nagy munkaidő volt és egy árva lélek sem volt a vendéglőben, csak ő egyedül szopogatta a hideg, gyöngyöző borocskát, miközben gondolatai úgy kalandoztak szerteszéjjel, mint azok a füstkarikák, amelyek körülötte lengedeztek.

Csendes nyári délután volt. Az égen lomhán uszkált egy-egy könnyű, fehér felhőcske. A jegyző követte őket tekintetével. Betlenháza felé mentek, talán éppen a jegyzői lak fölött fognak megpihenni. Mit csinálhat mostan az ő drága kis felesége? Es amint az uszó felhőket

nézte, minthacsak egy fehérruhás női alak in tegetett volna feléje. Habruháját ide oda lebegtette a szellő. Ez ő, ez ő...

Ábrándozását azonban hirtelen megzavarta egy rikácsoló hang.

— Csókolom a kezeit nagyságos jegyző ur, talán egy kis kártyát vehetnék?

A jegyző feltekintett és előtte egy csunya öreg cigányasszony állott.

— Eredj a pokolba a kártyáddal együtt!

— Csókolom a kezeit, nem hallott még a jegyző ur olyan jóslást, mint amilyent az öreg Panna tud. Nem vagyok én olyan közönséges kártyavető, mint a többi. Én csak egy napra tudok előre jósolni, hanem az azután biztos.

A jegyző elnevette magát.

— Na hát jól van, hadd halljam mi történik velem egy nap alatt?

A cigányasszony erre leült eléje, kártyáit megkeverte és kezdte szétrakogatni.

— Utazás! — kiáltott egyszerre élénken.

— A jegyző ur még ma elutazik.

A jegyző érdeklődve bólintgatott.

— Messzire utazik és egyedül. Szép feleségét pedig itthon hagyja és...

— Na és?!

— Nagyon rossz dolgokat mutatnak a kártyák.

— Beszélj! akármit is mutatnak.

— Csókolom a kezét, azért ne tessék úgy haragudni, nem tehet róla a Panna, hogy a kártyák rosszat mutatnak. Itt van ni! Megcsalják a jegyző urat. Az asszony meg fogja csalni még ma éjjel.

— Honnét látod te ezt?

— A kártyák mutatják. A királyné egy idegen királylyal került össze. Most is együtt vannak ebben a pillanatban!

— Hazudsz kutya! — kiáltott a jegyző izgatottan. — Most már elég legyen a jóslás! Pusztulj előlem te átkozott!

A cigányasszony ijedten kapkodta össze kártyáit és gyorsan elhagyta a vendéglő árnyas verandáját. Nem baj, gondolta magában, ez is elég lesz, amit eddig mondtam és kárörvendő arccal iparkodott a kapun kijutni.

A jegyző pedig csüggedten hajtotta le fejét. Tehát megcsal? Meg fog csalni még ma éjjel? Felhasználja a kedvező alkalmat, mikor én messze tőle ő róla álmodozom. Ő megcsal és másnak a karjai közé dül. Nem! Ez nem fog megtörténni, vagy ha megtörténik, akkor ott pusztulnak el mindketten és holt tetemeik fölött én is föbelvőm magamat. Margit, édes Margitom, hát lehetséges ez? Oh! Akkor nincs Isten az égben!

A jegyző maga se hitte, hogy ez a jóslás annyira hason lelkére. Szomorúan, szinte öszszetörve kapaszkodott fel kocsijára és amig Betlenháza felé dőcögtek, rémes látományok kergették egymást agyában.

Pedig a valóság éppen ellenkezője volt e látományoknak. A jegyzői lak fehér falai barátságosan integettek feléje. A hatalmas jegenyefák pedig komolyan állottak őrként a ház előtt. Mindenben a megszokott falusi nyugalom regett át, csak az ő lelkén hullámozott egy közölgő vihar nyughatatlansága. A jegyzőné

lett, a mely minden körülmények között érvényesülni kíván. Valamint Aehrenthal báró külügyminiszter látogatása előjátéka volt ezen nyári fejleményeknek, úgy Tittoni olasz külügyminiszternek az osztrák Alpesebben tett látogatása végakkordjait képezik annak.

Semmering, augusztus 23. Az *Aehrenthal* báró és neje által tegnap adott intim ebéd igen kellemes lefolyású volt. Az ebéden feszelen, szívélyes hang uralkodott, ami különösen a háziasszony érdeme volt, aki szeretetreméltó egyéniségével elszlatta a formaiság szellemét, ámbár még alig ismerkedett meg olasz vendégeivel. A háziasszony jobboldalán *Tittoni* olasz külügyminiszter, baloldalán az avarnai herceg nagykövet, *Aehrenthal* báró jobboldalán *Liechtenstein* herceg volt nagykövet, baloldalán *Bojatti* kabinetfőnök, követ ültek. Jelen volt továbbá *Call* báró külügyminiszteriumi osztályfőnök és *Gagern* báró követ. Vacsora közben élénk társalgás folyt, amely a politika kivételével mindenféle tárgyakra kiterjedt. Ehhez főleg *Liechtenstein* Ferenc hercegnek, az olasz művészeti és irodalmi viszonyok alapos ismerete, valamint az ezek iránti nagy szeretete járult hozzá.

Aehrenthal báró olasz kollégájára emelte poharát, akit szívélyesen üdvözölt és egyben *Tittoniné* asszonyt a távollévő déziói szeretetreméltó háziasszonyt élte. *Tittoni* külügyminiszter megköszönte a figyelmes szavakat. Vacsora után *Aehrenthal* báróné, a két külügyminiszter és *Liechtenstein* herceg egy játszma bridgehez ültek. A lakoma alatt egy ismert bécsi zenekar játszott olasz és német zeneszámokat. A villa kertje ki volt világítva.

Tittoni olasz külügyminiszter és az avarnai herceg éjféltájban hagyták el *Aehrenthal* báró külügyminiszter vendégszerető házat.

Semmering, aug. 23. *Tittoni* olasz külügyminisztert ma délelőtt meglátogatta *Aehrenthal* báró magyar-osztrák külügyminisztert. A miniszterek ezután automobilon *Lützov* gróf kvirináli nagykövet sprenzhofi kastélyába mentek, onnan pedig *Máriaschützbe* folytatták útjukat, ahol *Schönborn* grófnőnél született *Dentrice Frasso* hercegnőnél tettek látogatást. A miniszterek délután gyorsvonattal tértek vissza *Semmeringre*.

Költő a börtönben.

Verseket plagizált és váltókat hamisított.

A bankárleány titkárja.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a szegedi rendőrség letartóztatott egy zombori fiatal embert, aki osztrák-magyar katonatiszt volt, majd a külföldön, mint nemzetközi szélhámos kereste meg a „kenyerét.” Akkoriban megirtuk, hogy *Topits* Zoltán ez a letartóztatott, aki katonáskodása után egy ideig lapot is szerkesztett és egy csomó verset is irt.

Topits Zoltán érdekes egyéniség. Gazdag és előkelő zombori családból származik. Katonai pályára készült, de a katonaságot még kadet korában ott hagyta, s a zombori állami adóhivatalban foglalt állást.

Azonban itt sem maradt sokáig. A Zomborban megjelenő „*Bácska*” című lapnak lett a segédszerkesztője. E lapban *Trivulzió* álnév alatt tárcák és versek jelentek meg tőle, melyek a zombori közönségnek igen tetszettek.

Topits-Trivulzióra azonban rájárt a kis városi költők végzete. *Donoszlovits* Vilmos dr. kimutatta, hogy a verseket már *Topits* előtt megirta valaki, hogy azok valamennyien plagiumok.

Topits e vád ellen terjedelmes nyilatkozatban tiltakozott, s ebben megirta azt is, hogy ez a vád annyira elkészerítette, hogy kimegy külföldre.

El isutazott. Járt *Montecarlóban*, *Berlinben*, *Münchenben*. Itt megismerkedett egy válófélben lévő szép asszonnyal, *Gregoritsnéval*, akinek apja dús gazdag német bankár, s aki maga is nagy vagyonnal rendelkezik. *Topits* magántitkára lett *Gregoritsné*nek, a kivel együtt élt a külföldön, alig-alig gondolva vissza az elhagyott Magyarországra.

Az itt hagyott haza azonban nem vált hűlenné távozó fiához, akit szeretett volna viszontlátni, s *Topits* neve megjelent egyes fővárosi lapokban is. Oh nem költemény alatt, vagy tárca fölött, hanem hátul az apróbetűs részben, hol a körözések vannak.

Topitsot magánokirathamisítás büntette

miatt köröztek. Még Zomborból való eltávozása előtt leszámítottatott egy 400 koronás váltót, melyről később kiderült, hogy a forgató és a kibocsátó neve hamisítva van rajta. Emiatt körözölevélet bocsátottak ki *Topits*, az elfogadó ellen.

Erről a körözölevélről tudomást szerzett *Gregorits*, a szép asszony férje, aki, hogy bosszút álljon szerencsés vetélytársán, feljelentette tartózkodási helyét a zombori rendőrségnek.

Topitsot ennek folytán *Münchenben* letartóztatták s *Zomborba* vitték.

A letartóztatott *Topits* tagadja, hogy ő követte volna el a váltóhamisítást s tanui vannak arra, hogy ő a váltót aláírásokkal ellátva kapta kézhez.

Védője, *Vázsonyi* Vilmos dr. biztosítékot ajánlott fel szabadonbocsátása érdekében, de a zombori kir. törvényszék elutasította a kérelmet. *Vázsonyi* az elutasító végzést megfeleltette a szegedi kir. ítélőtáblához, mely még nem határozott *Topits* szabadonbocsátása felől.

Az állami leányiskola

első tanéve.

Az iskola helye.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Szeptember hó első napjaiban megkezdődik a hat osztályú aradi m. kir. állami felsőbb leányiskolának első tanéve. Az intézet az első évben a Somogyi féle iskola helyiségeiben lesz, de *Gúta* József igazgató már lépéseket tesz a leányiskola új palotájának emelése tárgyában. *Gúta* József eddig két telket szemlélt meg, a melyeken az intézet palotáját föl lehetne építeni. Az egyik a törvényszék mögötti *Reisinger*-féle fatelep, a másik egy *Óvartéri* telek. Hogy a közoktatásügyi kormány melyiket fogja alkalmasabbnak találni, azt ma még nem lehet tudni.

Az állami leányiskola igazgatósága a tanév megnyitása alkalmából a következő hirdetményt teszi közzé.

Az aradi állami felső leányiskola I. osztályába oly növendékek léphetnek, akik a népiskola 4-ik osztályát sikeresen végezték, vagy

már várta a kapu előtt és messziről integetett feléje.

— Milyen későn jött máma haza Kálmán? Elfelejtette talán, hogy utazni fog?

— Sok dolgom volt fiam, nem jöhöttem előbb.

— Majd még lekésik a vonatot?

— Ne féltsen engemet. Csak egy kis vacsorát készítsen hamarosan, a többitől majd én gondoskodom.

Egy félóra múlva vigam ugrándoztak a jegyző lovai a poros országúton. A jegyzőné ott állott a kapuban és amíg az alkony árnyai el nem takarták szemétől a kocsi, kicsi fehér kendőjével barátságosan integetett utána. A jegyző meg-meg fordult és szomoruan nézte az eltűnedező alakot. Ki tudná azt leírni, hogy milyen lelki tusát vívott ezalatt?

A kocsi pedig egyhanguan dúcogott, mialatt az éjszaka fekete szárnyaival ráborult a vidékre. A vasuti állomás jó órányira lehetett, ugyancsak kellett tehát iparkodni, hogy célhoz érjenek. Nagyon nézett azonban a jegyző öreg kocsisa, mikor a féluton gazdája egyszerre rákiáltott:

— Állj!

A kocsis visszarántotta lovait és kérdőleg tekintett gazdjára.

— Gyuri, én itt leszálok, te pedig kihajtasz az állomásra és onnét visszatérsz. Ha az asszony kérdezi, hol vagyok, mond hogy elutaztam. Megértettél?

— Értettem.

Ebben a pillanatban, pár száz lépésnyire,

egy fekete paripának is megrántották a kantáriját és a lovas előrehajolva figyelte a kocsin történeteket.

A jegyző kocsija nemsokára tovább robbogott, a jegyző pedig visszafordult *Betlehé* háza felé. Gyönyörű nyári éj volt. A csillagok milliói szinte szokatlan fényvel ragyogtak. A jegyző azonban nem látta ezt a ragyogást, fekete árnyak borultak szeméi elé. Látta, amint felesége ölel valakit, most megcsókolja. Boldogan egymáshoz simulnak. A nyomorult! és a jegyző lázasan szorongatta kis forgópisztolyát.

Utközben fáradtan ült le egy kidőlt fára. Bolond vagyok én, — mondogatta magában, — hogy ilyenekre gondolok. Egy cigányasszony ostoba jóslata egészen elveszi az eszemet. Mindegy, legalább meggyőződöm egyszer, hogy megcsal-e vagy ártatlan? Így töprengött a jegyző a ledőlt fán, mialatt kocsija is visszatért az állomásról és előtte csattogtak el lovai. Nem messze látni lehetett a falu fehér házait és a kutyák ugatása is hallatszott. Egy ideig még ott ült a jegyző a fán, azután megindult a falu felé felzaklatott lelkiállapotban.

Betlehé háza már egészen csöndes volt, csak a jegyző lak egyik ablakánál szűrődött ki gyér világosság. Ott tehát még ébren vannak. A jegyző odasompolygott az ablak alá és hallgatózott. Néma csönd volt odabent. Nem sokáig hallgatózhatott azonban, mert a szomszédok kutyái kegyetlenül kezdtek vonítani. Óvatosan megnyomta hát a külső ajtó kilincsét és legnagyobb bámulatára ezt nyitva találta. Lábu-

hegyen besompolygott egészen a hálószobáig, amelynek az ajtaja félig nyitva volt és ahonnan kellemes parfüm illat tódult a folyosóra. Egyszerre csak hallja, amint felesége megszólal:

— Na, csak gyere bátrabban, várlak már. Most már nem kell ugy félned.

A jegyző erre benyitja az ajtót és betoppan. A hálószoba valóban kellemes látványt nyújtott. Kicsi vázákban az ágy mellett virágcsokrok pompáztak; a levegő parfüm illattal tele; a szobában rózsaszínű félhomály és a jegyzőné hófehér ingben, vágyakkal és szerelmmel eltelve nyújtózkodott a csipkék között.

— Vártál már? — kiáltotta izgatottan a jegyző. — Kit vártál? hol a szeretőd? Add elő a szeretődet?

A jegyzőné első pillanatban szinte megdermedt a rémülettől, de csakhamar visszanyerte nyugalmát.

— Kálmán, az Istenért, hát magát mi találta?

— Meg fogsz halni nyomorult! ordította a jegyző.

A jegyzőné felugrott fekvő helyéből.

— Megőrült maga szerencsétlen? Hát szolgáltattam én okot arra, hogy így beszéljen velem?

— Nem elég ok az, hogy a szeretődet vártad?

— Én a szeretőmet? Biztos ebben Kálmán, hogy én vártam valakit, vagy csak képzelődése adta ezt a gondolatot? Istenemre esküszöm, hogy senkit sem vártam és hogy ártatlan vagyok.

— Hát ezek a virágok miért vannak itt és ez a parfüm illat miért? Hát ez a félhomály?

— A virágok azért vannak itt, hogy inkább

pedig felvételi vizsgálatot tesznek. A felvételi vizsgálat díjtalan. A II., III. és IV. osztályba azok léphetnek, akik a megelőző osztályt valamely felsőbb leányiskolában végezték. A polgári leányiskolából csak felvételi vizsgálati lehet belépni. A felvételi vizsgálat itt is díjtalan.

Kivételt képeznek a polgári leányiskola IV. ik osztályát végzett azon tanulóknak, akik legfeljebb egy elégséges jeggyel bírnak, ezek felvételi vizsgálat nélkül vehetők fel az állami felsőbb leányiskola V. ik osztályába, s a franczia nyelv tanulása alól is felmenthetők.

Beiratási díj 10 korona, könyvtári és nyomtatványi díj 5 korona, összesen 15 korona, amely összeget minden tanuló kivétel nélkül tartozik megfizetni a beíráskor. A tandíj évi összege 80 korona, amelyet négy részletben is lehet lefizetni. Megokolt esetekben egész, vagy részben való tandíjmentesség is nyerhető.

Mindenre kiterjedő felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató f. évi augusztus hó 26. ától kezdődőleg az állami felsőbb leányiskola igazgatói irodájában (Rákóczi utca 25. sz.) naponként délelőtt 10-12 ig és d. u. 3-5 óráig.

A beírás rendjére és az iskolaév megnyitására vonatkozó értesítést a legközelebbi napokban újságok útján teszik közzé.

A nagyváradi bankógyár.

Beesapott kisjenőiek.

Büntethetetlen szédelgés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

A Szabó-Tapaszi-fele bankógyár ismert különlegessége Nagyváradnak. Nagyhirű hamispénzgyártó cég ez amelynek azonban egyetlen bankója sincs, amely ne lenne a legigazabb, legjobb. Pedig nincs pénz híján ez a társaság, amivel különben most ők maguk is eldicsekedtek. Hogy ez a nagy forgalmu bankógyár létezhetik, csodálatos különlegessége a törvény fufangos kijátszásának. A Szabó-Tapaszi cég ugyanis úgy szerzi pénzét, hogy tudatlan parasztemberek jó pénzt adnak nekik, hogy majd háromszor annyi hamist kapnak. A cég azonban zsebre teszi a jó pénzt és nem ad semmit. Feljelentést ritkán mernek tenni s akkor sem találják a gyárosoknál hamis pénzt. A károsult büntető pert nem indíthat, mert ravasz fondor-

latról szó sincs, polgári per útján pedig nem lehet a „cégen“ semmit megvenni.

Ennek a bankógyárnak most ujabban egy *kisjenői gazdaember és az ottani csendőrség* áll föl nagy komolyan. Azt hiték, hogy országos bandát fognak elesíteni s itt persze megtudták, hogy fogasabb bankógyárosokkal van dolguk, semmint akiket meg lehetne fogni.

Az egy Kisjenőre nyulik, amely új terület a nagyváradi bankógyár számára. Keresztes Mihály ottani módos gazdaember a napokban egyszer csak peccétes levelet kapott Budapestről. Megvolt írva a levélben, hogy ha 180 forint jó bankót ad, háromszor annyi hamisít kaphat érte, amely azért szintén jó, tulajdonképpen. A levél alá ez a büszke szó volt írva: az igazgatóság. Másnap egy másik levelet kapott Keresztes Mihály. Ezt már Nagyváradról írták:

Miután jelenleg Nagyváradon tartózkodom, ne fáradjon Budapestre, itt is kicserélhetjük a pénzt. A Szilágyi Dezső-utca 24. számú házaan várom.

Szabó Lajos,

az igazgatóság nevében.

Keresztes Mihály boldogan avatta a családját a nagy titokba, hogy mennyi pénzhez fognak jutni. A gazda fia azonban aggódott és feljelentést tett a kisjenői csendőrségnél, kérve, hogy gátolják meg apja ballépését. A kisjenői csendőrőrmester azt hitte, hogy most nagyzerű fogást csinál. Levelet íratott Keresztes Szabó Lajosnak, hogy 22. évi c. ü. ö. r. t. kö. m. megérkezik. A csendőrőrmester pedig maga jött nagy jóhiszeműséggel és kérte a nagyváradi rendőrséget, hogy nyujtsanak neki segédkezet a hamispénzgyártó elfogatásában. A rendőrségen azonban elmondták a Szabó-Tapaszi cég természetrajzát, mire a kisjenői becsületes vállalkozás megdőlt. Mindazonáltal beidőzte a rendőrség Szabó Lajost és Tapaszi, akik ez alkalommal különös vallomást tettek.

A Szabó-Tapaszi cég két igazgatója elmondta a rendőrségen, hogy minden bevételről jegyzetést csinálnak. Ezekből aztán minden évben kimutatást készítenek. Így a múlt évről szóló kiadványuk arról tesz tanúságot, hogy 90 000 korona hasznuk volt. A legjobban sikerült az 1905. évi év, mert ekkor 150 000 korona forgalmat csináltak. Szomorodva állapították meg ezután, hogy az üzlet csappan és hogy

A jegyző megszegeyevülve állt előtte, erre nem igen volt elkészülve.

— Margit, hát igazán ártatlan maga?

Az asszony erre zokogásba tört ki.

— Kálmán, maga nem érdemli meg az én nagy szeretetemet. Mit gondol, nem bánthatja az én önézetemet ez a gyanúsítás és a maga bizalmatlansága?

A jegyző kezdte belátni, hogy igazságtalannul bánt el az asszonnyal és magában szidta azt a gyalázatos cigányasszonyt, aki jóslatával ennyire felizgatta. Majd bünbánóan megragadta felesége puha, hófehér kezét és ajkához emelte.

— Margit, bocsásson meg!

Az asszony szomorúan felelt.

— Miért bocsásson meg, ha nem bizik bennem? Ma megbocsátok, holnap újra kezdi az egészséget. Jobb lenne nekem meghalni.

A jegyző magához ölelte a reszkető asszonyt.

— Margit, bocsásson meg!

Az asszony könnyes szeméin keresztül szelíd mosolyt vonult át.

— Egy feltétel alatt.

— Teljesítem a feltételeit.

— Nos tehát elfelejttem ezt a kinos, gyötrő jelenetet, ha megesküszik most, hogy ezután bizik bennem és nem kötelekedik többé az én hüségemben.

A jegyző lehajtott fővel esküdött:

— Isten engem úgy segítjen.

kénytelenek lesznek más vidékre költözni, ahol még nem ismerik őket. A kevesbedő jövedelem mellett itt ugyanis még az is fenyegeti őket, hogy becsapott klienseik ha találkoznak velük, nem a legbarátságosabban fogadják őket. Így a múlt hétfőn is két bihardíószegi ember vette őket üzőbe s csak úgy menekültek meg, hogy a Pece hidja alá bujtak.

Szóval, ma még dicsekszik a nagyváradi hírneves bankógyár, azonban ebben a rossz világban már annak sem megy elég jól.

Gyilkos ügyvédjelölt.

Bácskában mulatnak.

Az uriember és a szolga.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 23.

A reggelig tartó dőzsölés, melynek számos szomorú epilógusa annyi elrettentő példaadásul szolgált azoknak, akik a mértéktelen ivásban találják izgató szórakozásukat, ismét borzalmas tragédia okozója volt Bács megye egyik legnagyobb községében.

Tegnap reggel Obecsén egy reggelig mulatozó társaság halálra verte annak a szállodának szolgáját, amely a dőzsölés színhelye volt, azért, mert az kötelességének tudatában figyelmeztette a mulatozókat, hogy elérkezett a hazatérés ideje.

A szenzációs eset részleteiről a következőkben számol be tudósítónk:

Tegnapelőtt éjjel az obecsei Vadászkiirt szálloda vendéglőjében nagy társaság mulatott. A társaság a nagyközség jobb módú polgárait állott, kik között iparosok, kereskedők és néhányan a szellemi előkelőség közül valók is voltak.

A duhaj mulatság még a reggeli órákban is tartott. Ekkor már ugyan nem volt együtt az egész kompánia, de az intelligensebb része még ekkor kitartott és az ivás folyt igazi bácskai szokás szerint.

A nap már besütött a vendégszoba ablakain, mikor a szálloda szolgája, Fekete Ferenc benyitott az urak közé, hogy a felfogatott vendéglőhelyiséget rendbehozza. — Előbb szolgál alázatossággal kérte az urakat, hogy hagyják el a helyiséget, mert már rövid idő múlva jönnek a józan vendégek. A bortól izzó hangulatu társaság azonban észre sem vette a figyelmeztetést és tovább duhajkodott, mire a szolga, hogy némiképp hathasson az idő előrehaladására nem hederítő urakra, odaszólt, hogy jó lesz már haza menni, éppen itt az ideje.

A társaság intelligensebb tagjai a szolgálta szavaiban azonnal észrevették a kellő tisztelet nélküli modort és — az ittas urak embe- rek leggyakoribb szokása szerint — a megbántott „becsület“ reparálásához fogtak.

Nekiestek a feyvertelen embernek és szidalmazni, ütni-verní kezdtek. Mikor már elég volt a becsületreparálásból, kivonultak a vendéglőből.

A jól elpáholt szolga ekkor eltakarítva a dorbézolás nyomait, fekhelyére tért. Alig hunyta le azonban a szeméit, néhányan az urak társaság tagjai közül, akik utközben megdöntötték a dolgot és az elégtételvévés rögtönzött formája nem elégitette ki véres boszusomjukat, visszatértek a vendéglőbe, megkeresték a fekhelyén pihenő szolgát és újra hozzáfogtak esztelen munkájukhoz.

A szerencsétlen embert lerántották ágyáról és újra ütlegelni kezdtek, majd egyikük, *Jókics Dusan ügyvédjelölt, bicskát rántott elő és azt a vonagló áldozat tomporába dofte, sőt ezzel sem elégedett meg, hanem a kést Fekete testében,*

mellettem hervadjanak el, mint odakint. Maga nem szereti őket, hát csak ilyenkor szedhetek csokorba virágot, ha nincs itthon. A parfüm illat pedig úgy keletkezett, hogy kidült a zseb kendők közé az a parfüm, amit mulkor hozott. Nézze meg, ha nem hiszi. A félhomály pedig azért van, mert félek egyedül lenni sötétben. De hogy ezekből hogyan lehet arra következtetni, hogy én szeretőre várokodom... rettenetes... ez nem élet... ártatlanul megvédozni.

A jegyző szóltanul hallgatta az asszony valomását, az pedig fildokló hangon folytatta.

— Nyolc év alatt nem volt semmi ok arra, hogy bültenséggel vádoljon. Mindig megbecsültem és még gondolaiban sem csaltam meg. Egy elhagyott kis falubelyen ápoltam, gondoztam magát, teljesítettem minden rejtett gondolatát. És most ez a hála, Kálmán! hát megérdemlem én magától ezt a bánásmódot?

A jegyző kezdte elveszíteni a talajt lábai alól.

— Ez mind szép Margit amit maga most itten elbeszél, de nem mondaná meg nekem, hogy az ajtók miért voltak nyitva?

— Az ajtók nyitva voltak? — csodálkozott a jegyzőné, — hát ezért vonja kérdőre a cselekedet, de nem engem. Különbben is már kijelentettem, hogy semmi oka nincs a gyanúsításra, de ha nem akar hinné az a puza képzeldésre elidei, itt vagyok, tegyen velem amit akar. Mások is bűnhődtek már ártatlanul, de engem itt ne faggasson. Lássjon egyon, vagy szurjon le, amint jól esik.

anélkül, hogy kihuzta volna. többször megforgatta.

Ezzel, mint akik jól végezték dolgukat, a társaság tagjai otthagyták véres munkájuk színhelyét.

Fekete Ferencet tegnap este behozták a szabadkai kórházba és itt gondos ápolás alá vették, de minthogy dr. Jojkics bicskája nehezebb részeket is sértett, a szerencsétlen embert nem lehetett megmenteni. A „doktor ur” áldozata ma délelőtt kinos haláltusa után kiszervezett.

Pertich Ernő rendőrkapitány még az éjjel kihallgatta Feketét, aki még értelmesebben tudta elmondani a bűntény részleteit. A bűnügyi nyomozás színhelyét már holnap Óbecsére teszik át Jojkics Dusán, a borzalmas bűntény főszereplője, ügyvédjelölt és egyik óbecsei ügyvédi iroda vezetője.

Király segits!

A románok a kabinetirodához.

Bevádolták a belügyminisztert.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 23.

A belényesi kerület, amelynek mandátuma Barta Ferencnek közjegyzővé való kinevezetésével megürült, úgy látszik hű marad tradícióhoz. A népképviselőnek Magyarországon való meghonosodása óta Belényesen sokszor estek véres választások. Ilyenek ígérkezik a mostani is. A kerületben körülbelül egyforma számban vannak a magyar és a román nemzetiségi választók és nem egyszer vérfürdőt kezdtek már a pártok diadaluk érdekében.

A mostani választásnál tudvalevőleg két jelölt áll egymással szemben: Kardos Árpád függetlenségi párti programmal és Lukács László, a híres nemzetiségi agitátor. Rémhírek érkeznek Belényesről. Az egyik híradás vérbe fagyott magyar választókról tud, a másik viszont román választók terrorizálásáról. A kerületnek régi szabadelvűpárti és Tisza párti magyar szavazói közül is sokan a nemzetiségi jelöltet támogatják, még pedig állítólag nem csak személyesen, hanem mindenféle presszióval és befolyásuk érvényesítésével.

Országos szenzációként hatott, hogy — amint azt már tegnap közöltük — a román képviselők, akik odalent tartózkodnak Belényesen, a tegnapi nap folyamán panaszos táviratot küldtek a király kabinetirodájának, vádat emelve Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ellen. A nemzetiségi képviselők törvénytelenességgel és terrorizmussal vádolják a belügyminisztert és hosszú táviratukban esetekre is hivatkoznak, amelyeknél a csendőrszurony erősen és ok nélkül dolgozott a román választók ellen.

Politikai körökben természetesen nagy felháborítást és megbotránkozást kelt a román nemzetiségi pártok ez a magatartása. Koalíciós forrás szerint az ez általános vélemény ama kevés politikus között, aki a szüldőben is Budapesten tartózkodik, hogy megtorlatlanul nem szabad hagyni a politikai panaszoknak ezt a teljesen szokatlan és parlamenti párthoz nem méltó módját. A míg a képviselőház nem ül össze, addig már persze megtorlatlanul marad a denunciació, de már is elhatározták, hogy szóvá teszik a dolgot a függetlenségi pártok legelső értekezletén.

A választásra való készülődés roppant izgatott tehát. A választás vezetője, Wallner

Ödön dr. biharmegyei t. főügyész megtette a maga intézkedéseit, amelyek közül a legnevezetesebb, hogy ezerkét százötven szurony igyekszik majd a választás napján a kerületben a rendet föntartani.

A belényesi választáson is — miként annak idején a németbogsánin — a románok meghívására egész sereg külföldi hírlapíró fog jelen lenni, hogy eredeti tudósításokat küldhessenek lapjaiknak. Eddig az alábbi lapok jelentették be munkatársaikat: A bécsi *Reichspost*, *Deutsches Volksblatt* és *Deutsche Zeitung*. Németországból a *Leipziger Neueste Nachrichten* (Lipcse), a *Tägliche Rundschau* (Berlin), a *Magdeburger Zeitung* (Magdeburg) és a *Rheinisch-Westfälische Zeitung* (Köln.)

Ertsey Géza főszolgabíró és Barta Ferenc közjegyző ismeretes afférjében Ertsey provokálására összeültek a megbízottak. Barta segédei kinyilatkoztatták, hogy miután Ertsey hatóság elleni erőszak címén följelentést tett Barta ellen és így az ügyet más utra terelte, felük lovagias elégtételt adni nem hajlandó.

Az erről fölvevett jegyzőkönyv érdekesebb része így hangzik:

„A megbízottak a sértés elsőségére nézve megállapodni nem tudtak. Barta Ferenc ur megbízottai kijelentik, hogy lovagias elégtétel adásra hajlandók, egyben kérdést intéznek Ertsey Géza ur megbízottaihoz, hogy való-e azon tudomásokra jutott körülmény, hogy megbízójuk a fenti ügyből kifolyólag hatóság elleni erőszak miatt büntető feljelentést tett? Erre Ertsey ur megbízottai kijelentik, hogy a büntető feljelentés előzőleg megtétetvén, azt visszavonni nem hajlandó. Ezen kijelentésre Barta ur megbízottai kijelentik, hogy ezen esetben a lovagias elégtételt megadni nem hajlandók, mert kétféle elégtételt nem adnak.”

A titokzatos műbarát.

Orfeum-szubrettek csatája.

Harc a „becsületért”.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Pityut, az utólrhetetlen, formás Pityut, az aradi büntető járásbíróson ma becsületsértésért felmentették. A feljelentő egyik pályatársnője volt, akit a hamis nőnemű hadnagy tegnap este előadás előtt érzékenyen megsértett a becsületében. Az eset megértéséhez tudni kell, hogy ez a furcsa jelenet a Központi szállodában működő *Apollo csoport* női öltözőjében játszódott le, ahol egyéb híján azzal mulatnak a kabaré-csillagok, hogy egymást csipkedik.

Az ügynek, amely közönséges becsületsértési históriává fejlődött, előzményei is vannak. Régi dolog, hogy az orfeumoknál nem az erkölcsösség teszi a művésznőt Sőt. A brettli csillagaitól mindig elvár az ember egy kis pikantériát. Ezzel szemben akadt a társulatnak egy érdemekben, hogy ne mondjuk megöszült tagja, aki Aradra jövele óta szigorúan örködött — a mások erkölce felett. A jó egynehány tavaszt látott művésznő: Serrini Rellinek hívják és esténként „nemzetközi énekesnő”

Igen, esténként. Mert nappal sok egyébvel foglalkozik önagysága. Főleg fest és költ, de különösen költ. Magyarul, vagy németül: ahogy éppen tetszik. A társulatban eleinte mindenki azt hitte, hogy Rellike csak önmaga szórakozik a verseivel. Nagy volt azonban a rémület, mikor a kisasszony minden áron kuplékat akart írni az előadó művésznők számára. A pocakos Ormait majd kilelte a hideg, Roland, a nagy humorista nagyot nevetett a verseken — de nem adta elő azokat.

Relli kisasszony azóta egyszerűen kétségbe volt esve.

— Ah, micsoda banda, — sopánkodott — nem értik meg az embert. Pedig én néha még sirok is a verseimen.

Ezután a hírlapírókba vetette minden reményét. Hátha így sikerül eszmeszülötteinek a nyilvánosság elé jutni? De a hírlapírók hamarosan átláttak a szítán és észnélkül menekültek. Utóvégre erősen megfontolandó, hány ember küldheti vissza a lapot egy ilyen vers miatt. Relli pedig nap-nap után szomorubb lett, míg végre tegnapelőtt résztvevő kebelre akadt. Egy többé már nem ifju urra bukkant, aki melegen érdeklődött a festészet, sőt a költészet iránt is. A nemzetközi művésznő szinte olvadozott az örömtől, hogy olyan derék műértőre akadt s mikor már kellelőleg kicsevegték magukat, a következő, keresetlen egyszerűséggel mondott szavakat intézte a lovaghoz:

— Jöjjön, nézze meg a képeimet.

A lovag nem akarta elrontani a tréfát és elment a művésznő lakására, amelyet egy Andrássy-teri szállodában jutányos áron bérelt. E megfontolatlan dologból azonban rendkívül kellemetlen helyzetek alakultak ki. Mindenek előtt alig kelt fel a nap, bekopogtatott a művésznőhöz a portás, s kurtán-furcsán tudtára adta, hogy a szállodában élvezett lakáskezdeményt elvesztette.

— Ah és ugyan miért? — kérdé csudálkozva a nő.

— Mi megtiltottuk önnek, hogy valaki ide jöjjön — szolt a mogorva portás — s ön a tilalmat megszegte.

— Micsoda gyanúsítás? Az az ur a képeimet jött meglekinteni.

Megremeg a toll az ember kezében. Ime a művészetnek egy újabb áldozata. Igen, áldozata „festői” művészetének, amely miatt még lakást is kellett változtatnia.

Eddig az előzmények. A hirtelen lakásváltozásnak hamarosan híre szaladt, s a pályatársnők kárörömmel nézték a kis erénycsészét. A legkajánabbul Turcsányi Ducit, a Pityu mosolygott, mert ezzel a mosolylyal még a multhétről tartozott a nemzetközi énekesnőnek. Mult héten ugyanis Serrini kisasszony azt fogta Ducira, hogy a központi szálló egyik külön termében cigányzene és pezsgő mellett fekete misét rendezett — olasz módra. Sajnos, az ügyből egy szó sem volt igaz, s ez még jobban bántotta Pityut.

Most aztán ütött a leszámolás órája. A gunyos mosoly után jött a csipkedés, a csipkedés után a fizetség. Turcsányi kisasszony röviden, de értelmesen felvilágosította a saját erkölceiről Rellit, aki erre sirt, toporzékoló mérgében. A felvilágosításban természetesen nagy szerepe volt az ismeretlen műbarátnak és Serrini kisasszony festményeinek. Az ég tudja mi történik abban a rejtelmes öltözőben, ha Pityu hadnagy hamarosan ki nem siet, hogy eljásza a jelenését.

Már jóformán mindenki elfeledkezett a tegnapi zajos estéről, mikor ma délután Serrini Relli haragos vörös ruhában megjelent a járásbíróson és haragtól vörös arccal becsületsértés címén panaszt emelt a szálloda portása és Turcsányi Ducit, a boszuálló primadonna ellen. Most már aztán Bozóky Mátyas dr. bíró lesz kénytelen megállapítani, hogy a képek meglekintésén kívül történt-e egyéb azon a nevezetes éjjeli látogatáson.

TÁVIRATOK.

Lázongó orosz hadtestek.

Berlin, augusztus 23. Pétárvárról táviratozzák a „Tageblatt”-nak: A szibériai hadtestek közt az elégedetlenség egyre növekszik. A napokban a manduriai határon négyszáz katona szabad ég alatt gyűlést tartott. Mikor felszóították őket, hogy oszoljanak szét, nem engedelmeskedtek.

Bomlik a koalíció.

A néppárt kiválik.

Zichy Aladár lemondása.

A 48-asok vegyék át a kormányzást.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 23.

A nagypolitikának heteken át tartó szélcsendjébe ma belesüvitett egy esemény, amely — bár nem érte váratlanul a nemzetet — napokra legalább magának foglalja le az ország érdeklődését. Ma nyilvánosságra jutott és a kormány egyik félhivatalosa is hirdeti, hogy az országgyűlési néppárt kiválik a koalícióból és megszűnik a kormányt támogató párt lenni. Ennek egyik természetes következménye, hogy a párt ellenzékké megy, másika pedig, hogy a párt miniszter-tagja, Zichy Aladár gróf lemond a kabinetben elfoglalt állásáról.

A 48-asok és a néppártiak között az utóbbi hetekben napirenden volt surlódások már előrevetették a mai nap eseményének árnyékát, de mert a koalíció kebelében máskor is marakodtak a szakítás bekövetkezése nélkül: a közvélemény a függetlenségi párt és néppártiaknak civódását csak összekülönbözésnek tekintette, amelyet a jól ismert higgadt elemek el fognak simítani. Ez egyszer nem úgy lett. A haragszom rád játékból komoly politikai affér lett, amelyet a néppárt úgy vélt a maga részére legelőnyösebben megoldani, hogy a három megye pártot elhagyja, a kormány támogatójából dühös ellenzéke és az ugynevezett nemzeti követelményeknek ismét állhatatos hirdetője lesz.

A politika szenzációjáról, amelyet politikai körök máris részint tulbecsülnek, részint lekicsinyelnek, az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Paktum a néppárt és a románok között.

„Sugok magának valamit!” című rovásban reflektál ma az „Alkotmány” a P. H.-nak ama vádjára, mintha a néppárt Nagykarolyban a románokkal paktált volna. Megsugja a néppárti hivatalos, hogy a néppárt nem paktált a románokkal, de ha már paktálni kell, inkább a románokkal, mint a zsidókkal. Ezt az „A—ny” a következőkben indokolja meg:

A P. H. támadást intéz a néppárt ellen a nagykarolyi választás alkalmából. Azt írja, hogy a koalíciós kormányt támogató néppárt a románsággal, tehát az ellenzékekkel paktált Nagykarolyban. Ez főbenjáró bűn. Tehát feje vétesék. Mentől előbb, annál jobb.

Volna azonban kegyelem a P. H. éknál is a néppárt számára, ha tudniillik a zsidósággal kötne paktumot. Így sóhajt fel ugyanis a P. H. cikke végén: „Magyarország közvéleménye vegye tudomásul, hogy a „legkeresztényibb párt” szerint a zsidósággal lehetetlen paktumot kötni, ellenben a hazaáruló románsággal nagyon is lehet.

Hát sugunk valamit a P. H.-nak. A néppárt annyira nem kötött paktumot a románsággal, hogy Nagykarolyban a románok óriási többsége a függetlenségi pártra szavazott s mindössze csak harmincan szavaztak a néppárti jelöltre. Ha pedig a néppártra román választópolgárok is szavaztak, az annyira nem

különös dolog, hogy például ezt is megsughatjuk a P. H.-nak: megtörtént más választásoknál, hogy a néppárti jelöltre zsidó választópolgárok is szavaztak. De azért a néppárt nem kötött paktumot a zsidósággal.

A P. H. tehát nyugodt lélekkel megadhatja a „kegyelmet” — már csak az analogiára való tekintettel is.

Mi azonban a kegyelemért legkevésbé sem könyörgünk. Sőt csakugyan elismerjük, hogy a románokkal hamarabb lehet összebékülni, mint a zsidósággal. Mert a románság ha kijózanodik, be kell látnia, hogy a keresztény magyarsággal kell tartania, de a zsidóság minden józan-sága mellett is a keresztény Magyarország ellen dolgozik.

Rakovszkyt kibuktatják — Barabással.

A nagykarolyi választás teljesen felszínre hozta azokat a mély ellentéteket, amelyek a függetlenségi párt és néppárt között már rég lappanganak. A pártok félhivatalosai, a „Budapest” és az „Alkotmány” mérges cikkeket közöltek egymás ellen és kitanítják egymást a 67-es és 48-as politikáról.

Ilyen körülmények között csak természetes, ha politikai körökben sok szó esik a néppártnak a koalícióból való kiválásáról. Erre elsősorban az szolgáltatna alkalmat, hogy az őszszel az új ülészek megnyitásánál a függetlenségi párt Rakovszky Istvánt ki fogja buktatni az alelnöki székéből. A függetlenségi pártban ma olyan a hangulat, hogy a kormány Rakovszky megválasztását nem lesz képes keresztülvinni. Ezt jól tudja Rakovszky is, aki bizalmas körben már ki is jelentette, hogy nem reflektál többé az alelnöki állásra.

A függetlenségi párt jelöltje a második alelnöki állásra: Barabás Béla, aki már hajlandónak nyilatkozott ez állás elvállalására.

A néppárt kiválik.

A félhivatalos Magyarország ma esti száma óriási föltűnést keltő cikket közöl ezzel a címmel: *A néppárt kiválása a koalícióból.* A cikk elmondja, hogy a néppárt kiválik a koalícióból. A párt még nem mondotta ki ugyan a kilépést, de tagjaiban megérlelődött az elhatározás és valószínű, hogy még a nyár folyamán, valószínűleg a pécsi katolikus nagygyűlés alkalmával tartandó pártértekezleten mondják ki a kiválást. Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter is le fog mondani állásáról, de a részleges kormányválság elintézése nem fog nehézséget okozni.

A cikk ezután a következőket írja:

Hasztalan keressük a kiválás okait, mert ha jól megvizsgáljuk a kiválás előzményeit, rájövünk, hogy annak legfőbb oka a mandátum-féltés és a hatalmi féltékenység. A néppárt, amely törpe kisebbség iétére osztozott a hata-

lomban a többi pártokkal, a hatalmi pozícióját terjeszkedésre szerette volna fölhasználni úgy a közéleti pozíciókban, mint a mandátumokban. Természetes, hogy a többi pártok, első sorban a függetlenségi párt, ezta terjeszkedési vágyat visszaszorította korlátai közé. Innen eredt az után a néppártnak folyton növekvő haragja a függetlenségi párt ellen és nagyon jellemző, hogy a kiválási szándék éppen akkor érik meg, amikor a néppárt a nagykarolyi választáson érzékeny vereséget szenvedett. Politikai jelentősége e kiválásnak csak akkor volna, ha ezáltal az átmeneti korszaknak rendes lefolyása veszélyeztetve volna Ettől azonban nem kell tartani, a koalícióban maradó pártok a néppárt nélkül is elég erősek arra, hogy az átmeneti korszak föladatait megoldják. Es attól sem kell tartani, hogy az ellenzéki lobogó alatt harcoló néppárt megingatja a talajt a függetlenségi párt alatt, pedig a néppárt nyilván arra számított. De csalódnai fog és érezni fogja, hogy a függetlenségi eszme hódító erejével szemben ezután is hasztalan száll szembe és hasztalan hangoztatja Vázsonyival karöltve azt a vádat, hogy a függetlenségi párt cserb hagyta az elveit. A nép tudja, hogy ez nem igaz, a függetlenségi párt éppen olyan híven ragaszkodik elveikhez, mint ezelőtt.

Ellenzékké!

Egy hírlapíró beszélgetést folytatott Zboray Miklóssal, a néppárti akció főmozgatójával. Zboray az alábbi nyilatkozatot tette:

— Láttam az általános hangulatot, amely nemcsak az egész néppártban, hanem a függetlenségi párt egy részében is észlelhető. Láttam azt, hogy sem a kiegyezés nem halad előbbre egy lépéssel sem a mi javunkra, sem az önálló vámterületet sem a jegybankot, de a nemzeti követelményekből még egy szemernyit sem tudunk megvalósítani. Ezért elhatároztam, hogy pártomban mozgalmat indítok oly célból, hogy a mostani állapotot elhagyva, a néppárt az országgyűlés többi pártja nélkül törekedjék programjának megvalósítására. Álláspontomat az Alkotmány szeptemberi cikkében foglaltam össze, amelynek tartalmát előzőleg közöltem Rakovszky, Molnár János, Szmracsányi Beniczky és Hencz elvtársaimmal. Ezek kivétel nélkül helyeselték álláspontomat. Rakovszky Istvan cikkemre a következő táviratot intézte hozzám Reichenhallból:

zboray képviselő

budapest

gratulálok férfias kemény cikkedhez azonosítom magamat veled

kézszerítással

rakovszky

— A függetlenségi párt — folytatta Zboray — az egész átmeneti idő alatt mindig a maga többségével hozakodott elő, sőt Holló Lajos a N. F. Pr. ben közölt intervjújában nyilatkozott, hogy mihelyt a koalíció teljesítette föladatát, a függetlenségi pártnak mint a képviselőház többségének át kell vennie az őt megillető szerepet és őt abban senkisé akadályozhatja meg. Nos, nem akarjuk a függetlenségi pártot szerepének átvételében megakadályozni. Vegye át az őt megillető szerepet mindjárt most. Mi a magunk részéről félredlünk, sőt támogatjuk az önálló vámterület, az önálló jegybank és a nemzeti követelmények megvalósításában, de másban a legerősebb ellenzéki harcot vesszük föl. A néppárt ki fog válni a koalícióból és elhatározását mindaddig csak azért nem hozta nyilvánosságra, mert a nyári szünet alatt a párt tagjait nem lehetett közös

értekezletre összehívni. Mihelyt azonban ez lehetséges lesz — és remélhetőleg e hó folyamán vagy szeptember elején meg fog történni — a néppárt nyíltan állást foglal a mostani irányzattal szemben és részletesen megállapítja a teendőket.

A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy milyen álláspontot foglal majd el Zichy Aladár gróf, Zboray kijelentette:

— Zichy gróf minden esetre tudni fogja, hogy mi a teendője. A néppártot azzal, hogy egy tagjának miniszterséget adnak, sakkban tartani nem lehet.

Végül elmondta Zboray, hogy vasárnap Reichenhallba utazik Rakovszky Istvánhoz, hogy megbeszélje vele a további teendőket.

Egy másik hírlapíróval folytatott beszélgetés során Zboray Miklós élesen kifakadt a függetlenségi pártnak a nagykárolyi választás során tanúsított magatartása miatt. A 48 asok a választásnál a főispán és egyéb hivatalos személyek által presszionáltatták a választókat Papp Béla érdekében.

Rigó Jancsi csalással vádolják.

Chimay hercegnő boszúja.

A tolakodó miss.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Rigó Jancsi, a szerelmes szívű cigányprimás, aki hegedűjével egy hercegnő szívét meghódította, most ismét szerepel. Ezúttal nem szerelmi ügyről van szó, hanem sokkal komolyabb dologról. A modern troubadourt és feleségét csalással vádolja egy amerikai hölgy, aki pört is indított ellenük.

Mindenek előtt tisztázni kell, hogy tulajdonképpen ki is a Rigó Jancsi felesége. A cigányprimásnak és Chimay hercegnőnek szerelmi regénye tudvalevőleg már régen véget ért. A hercegnő és barna képű lovagja megunták egymást és széjjelmentek. Annak rendje és módja szerint el is váltak. A szerelmi regénynek ez a prózai befejezése világszerte felhívást keltett, de öröme szolgált sok amerikai missnek, akiknek szíve mélyén ott szunnyadt a vágy: Rigó Jancsi szerelmét bírni. Legjobban örvendett egy gyönyörűsége amerikai leány, Hadley Catarin, Chimay hercegnő édes unokatestvére.

A kisasszony már akkor örülten szerette a világhírű cigányt, amikor ez a szőke csodát boldogította szerelmével. Chimay hercegnő egy este bemutatta lovagjának a fiatal hölgyet, aki akkor beleszeretett. Hadley Catarin elitkolta szíve titkát és sokáig epekedett Rigóért. Várt... várt, mert sejtette, hogy unokatestvére vonzalma nem lesz örökkévaló. Nagy volt tehát az öröme, amikor megtudta, hogy a hercegnő megunta imádoztóját és válik tőle. Amikor a világhírű szerelmes pár törvényesen elvált már, a szerelmes szívű kisasszony bevallotta Rigónak a féltve őrzött titkát és felajánlotta neki a kezét.

S a cigányprimás mit tehetett volna egyebet, elfogadta a feléje nyújtott kezét, amelynek tulajdonosa éppen olyan gazdag, mint a hercegnő, sőt bájokban sem marad mögötte. Rigó tehát annak rendje és módja szerint nőül vette Hadley Catarint és Filadelfiában rendezte be fészket, amelyben zavartalanul turbékolhat bájos feleségével.

De nem sokáig tartott boldogsága. Az ame-

rikai hölgyek nem nézték sokáig a zavartalan boldogságot és irigykedésükben megzavarni igyekeztek a mézesheteket. Különösen egy Martin R. J. nevű filadelfiai asszony haragudott Rigókra. Pokoli tervet eszelt ki ez az asszony, hogy tönkretegyje a cigányprimásnak és feleségének családi életét. Martin asszony nemrégiben keresetet nyújtott be a filadelfiai bírósághoz s ebben azzal vádolja Rigót és feleségét, hogy tőle 250.000 dollárt csaltak ki.

Rigóknak a bíróság idézését az *Atlantique City* nevű fürdőn kézbesítették. A milliomosoknak ezen a gyönyörű szórakozóhelyén nyaral most a híres pár. Amint a feljelentés nyilvánosságra került, az egész amerikai közvélemény foglalkozott a dologgal. A fürge riporterek serege kereste fel Rigókat, akik nem is akartak nyilatkozni.

Egyik filadelfiai hírlapírónak mégis sikerült Rigónéval beszélgetnie. Rigóné kijelentette, hogy alig ismeri Martin asszonyt. Feltételezi azonban, hogy a féltékenység vezérli az ellenük megindított pörben. Alapos a gyanuja, hogy Martin asszony Chimay hercegnő megbízásából indította meg a pört. A hercegnő ugyanis ismét örülten beleszeretett Rigóba s minthogy ez tudni sem akar felőle, minden alkalmat megragad a hercegnő, hogy megkerítse az életét.

Rigóné elmondta ezután, hogy csak néhányszor látta Martin asszonyt *Atlantique City* egyik előkelő vendéglőjében. Egy alkalommal Martin asszony szinte tolakodva mutatkozott be nekik. Már ekkor gyanus volt előtte a bemutatkozás módja és megmondta férjének, hogy jó lesz őrizkednie tőle a nőtől, mert nagyon gyanus. A bemutatkozás után való napon Martin asszony reggeltől estig nyomukban volt s ez megerősítte azt a gyanuját, hogy a tolakodó nő nem más, mint *Chimay hercegnő kéme*.

— Elhatároztuk, mondta a szép asszony, hogy én azonnal Európába utazom, Jancsi pedig Newyorkban marad, hogy a pört végigvezesse. Mi teljesen tudatában vagyunk annak, hogy ártatlanok vagyunk. Tudjuk, hogy a pör Chimay hercegnőnek vagy másvalakinek bosszuműve, de reméljük, hogy a pör folyamán kiderül ártatlanságunk.

Az amerikai közönség, amelynek hangulata Rigóék mellett van, feszült érdeklődéssel várja a pör főtárgyalását. A legkiválóbb kriminalisták biztosra veszik, hogy a bíróság a Rigó-párt fel fogja menteni.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Állami tisztviselők gyűlése. Az állami tisztviselők országos egyesületének aradi köre augusztus 24 én, szombaton d. u. 6 órakor az állami főreáliskola tanári tanácskozó termében rendes ülést tart az alábbi tárgysorozattal: A Szegeden f. év szeptember hó 22., 23. napjain tartandó tisztviselői kongresszus elé terjesztendő albizottsági javaslatok: Szolgálati pragmatika; nyugdíj törvény; státusz rendezés; fizetésrendezés; lakbérkérdés; kormányintézkedések kérése az életszükségleti cikkek nesteresleges megdrágításának megakadályozására; társadalmi feladatok; önadóztatás kérdése. Az országos egyesület megkeresése a kongresszus költségéhez való hozzájárulás iránt. Az aradi kör képviseltetése a kongresszuson, gondoskodás a kongresszusra kirándulók részére; vasúti jegyek (különvonat) iránt; lakbérkérdés; közökonyha ügye.

Gyilkosság egy szöggel.

A babona áldozata.

Ki a tettes?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

Titokzatos bűnyűben kezdi meg a nyomozatot Pankotán holnap reggel *Lehrmann* Viktor dr. központi vizsgálóbíró. Egy ma reggel elhunyt asszony holttesteme körül kell a homályt eloszlatnia s megállapítani, hogy ki követte el ellene a gyilkos merényletet, a melybe a szerencsétlen nő belepusztult.

A rendkívül különös gyilkosság részletei a következők:

Tóth Pálné, pankotai asszony tegnap délután hirtelen megbetegedett. Nagy fejfájásról panaszkodott szomszédai előtt s miután betegsége nem akart enyhülni, lefeküdt. A szomszédok nem találtak semmi különösöt Tóth Pálné hirtelen megbetegedésében, mert az asszony két hét óta, amikor egy kocsiról az árokba fordult, állandóan emlegette rosszullétét. Nehány napig a borosjenői kórházban is ápolták, innen azonban a múlt héten gyógyulttan bocsátották el.

Tegnap este felé a szomszédok benéztek a beteg Tóthnéhoz, s ájultan találták a szobában. Orvosért szaladtak, aki miután alapos vizsgálat alá vette Tóthné, egy nagy rozsdás vasszög fejét találta meg az asszony koponyáján. A szög olyan erősen belefeszült a koponyacsontba, hogy szabad kézzel el sem lehetett távolítani. Az orvos látta azt, hogy itt sürgős operációra van szükség, elküldött egyik kollegájáért s azután ketten vették kezelés alá az ájultan fekvő beteget.

Mindenek előtt egy harapófogóval kihúzták a szöveget Tóth Pálné fejéből, s aztán nagy nehezen magához térítették. A szög 8—9 cm. hosszú és annyira rozsdás volt, hogy bár csak rövid ideig lehetett a fejben, erős gennyedést okozott. A szöveget délután 6 órakor távolították el a koponyából, mire az asszony kissé jobban lett, azonban annyira nem nyerte vissza eszméletét, hogy felvilágosítást adhatott volna arról, hogy került a szög a fejébe. Éjjel után mind rosszabbul lett s reggel 4 órakor meghalt.

Az orvosok azonnal jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, ahonnan a boncolás megajtése végett *Aussterweil* László dr. és *Posgay* István dr. fognak holnap a hely-zinére utazni. Ugyancsak holnap száll ki Pankotára *Lehrmann* Viktor dr. vizsgálóbíró, hogy világosságot derítsen erre a titokzatos bűnyűre.

A vizsgálatot rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy semmi adat sincs a tettesre vonatkozólag. A vizsgálat kiinduló pontjául egy régi babonás hit fog szolgálni. A román paraszt ugyanis azt tartja, hogy ha a halottnak a szívébe, vagy a fejébe szöveget vernek, a szelleme sohse fog visszajárni. Lehet, hogy míg az asszony ájultan fekvött, valamelyik szellemektől félt szomszéd verte a szöveget a halottnak hitt szerencsétlen asszony fejébe. Az sincs azonban kizárva, hogy az asszony ájulását valamelyik haragosa használta ki, s amíg tehetetlenül fekvött, kivégezte a gyilkos szöggel. A szög véletlenül nem okozott rögtönös halált, de hajnalra Tóth Pálné agyvérzés következtében meghalt. A vizsgálóbírónak mindenestre nehéz munkája lesz, mert a rozsdás szögön kívül éppenséggel semmi adat sincs a gyilkosság mellett.

Csák Cirjék bukása.

A minoriták választása.

Lakatos Ottó rendfőnök.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23

A magyarországi minorita-rendnek életében ma jelentős esemény történt. Ma volt ugyanis a magyarországi provinciális-választás, amelynek eredménye általános feltűnést kelt. A megejtett szavazás legnagyobb meglepetésre Lakatos Ottó Ferenc dr. nagybányai hittanárt segítette győzelemre és ezzel a választással egészen új korszaka kezdődik a magyarországi minorita rendnek, amely az új rendfőnökben tetterős, nagyképzetségű férfiut nyert.

Változás állott be ezenkívül a szegedi rendház vezetésében is, amennyiben Stadler Géza Albin eddigi házfőnököt hasonló méltóságban Egerbe delegálták s a szegedi házfőnökséget Kiss Gyula aradi rendházi segédlelkésszel töltötték be.

Lakatos Ottó megválasztása annál is inkább meglepetést keltett, mert az aránylag fiatal pap neve a jelölés alkalmával alig jött szóba. Az eddigi rendfőnök, Csák Cirjék dr. még csütörtökön erősen hangsúlyozta, hogy nem pályázik a rendfőnökségre és 12 évig viselt méltóságát nem kívánja megtartani. Ezt sajnálat tudomásul vették s így Csákra egyetlen szavazat sem esett. A volt rendfőnök azután kiváltsága révén a kolozsvári házfőnöki állást kapta meg.

Az új rendfőnök nagytudású pap, aki tanulmányait külföldi teológián végezte. A mindössze 42 esztendő szerzetes, hírneves egyházi szónok és író, aki husz éve áll a rend szolgálatában. Lakatos Ottó a választás után nyomban átvette hivatala vezetését Reitter Domokos főgenerálistól, aki latinul üdvözölte az új rendfőnököt.

A rendfőnök és házfőnökök választásáról szegedi tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

Választás előtt.

Három nap óta tartózkodnak Szegeden a minorita rend választói, hogy a megüresedett rendfőnöki állást titkos választás útján betöltsék. Az eddigi rendfőnök, Csák Cirjék dr. ellen nagy volt az elkeseredés a szerzetesek között, mert Csák 12 esztendő rendfőnökösködése alatt semmit sem cselekedett a rend érdekében. Csák Cirjék látva az ellene megnyilatkozó hangulatot, olyan kijelentést tett, hogy az esetben, ha újból meg is választják, nem reflektál többé a rendfőnöki méltóságra.

Ma volt a választás harmadik napja, amelyen okvetlenül meg kellett választani az új rendfőnököt. A választók már kora hajnalban talpon voltak és ájtatoskodással töltötték az időt. Reggel nyolc órakor Reitter Domokos generális ünnepi misét tartott, majd kihallgatta a négy definitort.

Lakatos Ottó megválasztása.

A választó-gyűlés fél kilenc órakor kezdődött és háromnegyed tizenkettőkor fejeződött be a szavazás, amely két jelölésre történt. A titkos szavazás fehér és fekete golyókkal történt s ennek eredménye az lett, hogy a legtöbb fehér golyó Lakatos Ottó javára esett az urnába. Így tehát őt választották meg a magyarországi minorita rend provinciálisává.

A szavazás eredményének kihirdetése után Reitter Domokos generális harsány hangon jeleztette ki a gyülekezet előtt:

— Habemus provincialem!

Ezután megkonduktak a felsővárosi templom harangjai s a papok Reitter generális vezetésével harangzugás közepette vonultak a templomba. Itt a generális átadta az új rendfőnöknek a rend tartományi pecsétét és bemutatta őt a rendtagoknak. Majd Lakatos Ottó letette Reitter Domokos kezébe az esküt, ezután a főoltárnak evangéliumi oldalán foglalt állást. Itt egymás után fogadta a ház-megbizottak hódolatát.

Az új rendfőnök.

A magyarországi minoritarend új főnöke, Lakatos Ottó 1865. április 6-án Kecskeméten született Középközlőinek elvégzése után külföldi teológián folytatta tanulmányait s 1883-ban beöltözött a minoritarendbe. Négy év múlva fogadalmat tett s felszentelték, majd 1888-ban áldozó pappá lett.

Lakatos Ottó csakhamar emelkedett pályáján. Nemsokára a Pádual Szent Antaltól elnevezett őrség őre lett s a nagybányai rendházba került. Nagybányán a főgimnázium hitoktatójává nevezték ki s ebben a minőségében széleskörű működést fejtett ki. Magasröptű hitshónokiataival elragadta híveit, akik rajongásig szerették a jómodoru, nagyképzetségű fiatal papot. Lakatos Nagybányán általános népszerűségnek örvendett és ennek a városnak társadalmi életében jelentős szerepet játszott. Tagja volt Nagybánya sz. kir. bányaváros képviselőtestületének, továbbá titkárja lett az ottani jótékoay-nőegyletnek s a Directórium című egyházi lap szerkesztőjévé választották. Lakatos husz esztendeje áll a rend szolgálatában és ezen idő alatt rendtársai körében olyan nagy népszerűsége tett szert, hogy a magyarországi rend legmagasabb méltóságára emelték.

A minoriták új szervezete.

A minoritarend definitóriumma ma délután három órakor rendkívüli tanácsulást tartott, amely után megejtették a magyarországi minorita rend szervezetének megválasztását. A választás eredménye a következő:

Házfőnökök lettek: Aradon Dolly Ödön, Szegeden Kiss Gyula Kolozsvárott Csák Cirjék dr., Egerben Stadler Géza, Lugoson Pataki Maximilian, Pancsován Csütörtök Arnold, Nyírbátoron Szirmay Dezső, Nagybányán Konkolyi Barnabás, Szil Somlyón Máhalcsik József Bonaventura, Miskolcon Bajai Amadeusz, Lecsén Jakobovics Gusztáv, Csütörtök helyen Belcsék Cornél, Imreghen Schmid mayer Antal, Nagy-Enyeden Rada Elek, Marosvásárhelyen Pazsitny Bonaventura és Kezdivásárhelyen Somogyi Gusztáv. Rendtitkárrá Monay Ferenc dr. t, a neves hitshónokot választották meg, aki állandóan a rend főnök mellett lesz. Az egyes őrségek őrei ezek lettek: Szent Ferenc őrségének őre: Brogyányi Kázmér, Szent Antalé Feizer Ferenc, Szent Bonaventuráé Dasiewicz Gyula, a Szent háromságé Révész Cyrill. Örökös kormánytanácsosokká választották: Fehér Alfréd, Máhalcsik Bonaventura, Novák Adorján, Pazsitny Bonaventura. Időleges kormánytanácsosok: Kardos Lambert, Schöffler Leó, Musics Auzelm és Koch Sándor.

Az örökös kormánytanácsosokon kívül az összes megválasztottak megbízatása négy évig tart. A ciklus letelte után valamennyien új választás alá kerülnek.

A rendfőnök székhelye ezután is Aradon marad, de hivatalát tart Marosvásárhelyen is.

Az ünnepélyes beiktatás.

A választáson megjelent minorita szerzetesek egyrésze már holnap elutazik Szegedről, de a legtöbben s maga Reitter Domokos és Lakatos Ottó is néhány napig Szegeden tartózkodnak.

Az új rendfőnököt a választás után felkereste az Aradi Közlöny szegedi tudósítója, hogy beszélgetést folytasson vele. Lakatos Ottó sajnálatlaltal jelentette ki, hogy ma még nem nyilatkozhatik, mert nagyon el van fáradva, de holnap készséggel áll a közvélemény rendelkezésére.

Lakatos Ottó hétfőn utazik Aradra, ahol tizenkét évvel ezelőtt már egy esztendeig működött. Itt azután ünnepélyesen beiktatják méltóságába.

A generális aradi tartózkodása alatt azon óhajának adott kifejezést, hogy a plébánosi tisztséget el kellene választani a rendfőnöki állástól. Ezirányban természetesen még a várossal is fel kell venni a tárgyalásokat.

HIREK.

— A kiegyezési javaslatok a képviselőházban. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház tudvalevőleg október 10-én tartja első ülését, mely csak formális ülés lesz. A rá következő napokon fog lefolyni a régi ülészak berekesztése és az új ülészak megnyitása. A megalakulás befejezése után a Ház megkezdi érdemleges munkáját. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az első ülések egyikén betérjeszti az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatokat, amelyekhez a király már megadta előzetes hozzájárulását. Előterjeszti a kormány a kiegyezési javaslatokat is, melyeknek a száma hat lesz. Az 1908-as költségvetést is a Ház elé viszik. A kormány elsőnek a kiegyezést akarja letárgyalatni és azután négy hónapos indemnitit szándékozik kérni, minthogy a költségvetés tárgyalására majd csak a delegációk után kerül a sor.

— Brankovics pátriárka hagyatéka. Karlováról jelentik tegnapi kelettel: Ma vette kezdetét az elhalt Brankovics György szerb pátriárka hagyatékának tárgyalása. Az örökösök részéről jelen voltak Maximovics Milán dr., az elhalt veje, a szerb nemzeti alapok képviselőjében pedig Radivojevics Vacsics István kongresszusi választmányi tag és Kraszojevics György orsz. képviselő mint a szerb nemzeti alapok ügyésze. A leltározás előreláthatólag több hetet fog igénybe venni és annak befejezése után az összes ingóságok — a rezidenciában levő buterzat kivételével — nyilvános árverésen adatnak el. Eladásra kerül többek között nagymennyiségű óbor is.

— Az aradi piac bajai. Megírjuk, hogy a rendőrség nemrégiben vizsgálatot tartott a piacon s ez alkalommal konstata, hogy több elárusító meg nem engedett élelmiszereket árusít. Az élelmiszereket felkúldötték az országos vegyelemző intézetbe, amely megállapította, hogy az élelmiszerek árusítása a törvénybe ütközik. Berecz Ferenc alkapitány, kihágási bíró ma két kofaasszony felett ítélezett. Az egyik, Dengl Györgyné vízzel kevert tejet árusított s ezért a kihágási bíró 60 korona pénzbírságra, nem fizetés esetén három nap elzárásra s a vizsgálati díj megérítésére ítélte. Martin Antal pedig, aki jelzés nélkül lefőldözött tejet árult, 30 korona pénzbírságra ítélte Berecz alkapitány. A két kofaasszony az ítéletben megnyugodott.

— A szerbek békét akarnak. Zágrábból sürgönyzik: A koalícióban lévő szerb képviselőkre nagyon leverőleg hat az a körülmény, hogy az egyes kerületekben a horvátok inzultálják a szerbeket és letépik a szerb zászlókat. Nem lehetetlen, hogy legközelebb ismét több szerb képviselő

selő fog kilépni a koalícióból, annál is inkább, minthogy a szerbek — mint lapjaikból látható — nagyjában meg vannak elégedve a magyar kormány újabb engedményeivel és nem igen hajlandók a horvátokat a késhegyig menő harcba követni. Mint egy karlováci lap jelenti, Rakodczay Sándor bán az új választásoknál Dragacicsban fog jelöltséget vállalni.

— Kinevezések a kereskedelmi miniszteriumban. A kereskedelemügyi miniszter *Fináczy Béla* dr. miniszteri segédtitkárát miniszteri titkárrá, *Dénes S. Sándor* dr. miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, *Csorba István* dr. miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá és *Gyulay Lajos* dr. fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót fizetéses miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

— Megkezdődött a vadászás. Durrog ismét a puska, pusztul az apró vad a letarolt mezőkön. Augusztus elseje óta a fő oly és fűrj vadászása ugyan már szabad volt, de tulajdonképpen csak 15-én kezdődött meg az iga i sport, amióta már a tapsifülest is puszkavégre lehet venni. A vadállomány az idén elég nagy Arad megyében. Fogoly és fűrj sok van. Csak az a baj, hogy míg a vad tenyésztésére községi területeken sem gondot, sem áldozatot nem fordítanak, a vadász-szenvedély oktan pusztitással járul. A vadászterületek bérlői igyekeznek területeiket, amennyire csak lehet, *kilőni*, mert ami megmarad, azt ugyanis kipusztítják az orvvadászok. A vad szaporodásnak a vasárnapi vadászok még legkevésbé ellenségek. Szűken jut idejük a vadászatra. Ellenben a pecsényevadászok s a vadászok rengeteg pusztitást visznek véghez. Aki a bért be akarja löni, sőt még hasznót is óhajt, az folytonosan járja a mezőt s kicsapazza a legkisebb fogoly fiókot is. Ilyen sportférfiak azon falvakban akadnak, amelyek a várostól messzebb fekszenek s a jogot bérbeveszi egy-két kisgazda. — A vadászok garázdálkodása egyre tart. Nincs az a rendőri apparátus, amelylyel meg lehetne akadályozni a lesipuskások és törvénkök munkáját. Különösen uradalmi mezőkön, de leginkább az erdőkben folyik a vadlopás. Az orvvadász csak nagy vadra szeret löni, a kisebbet törrel fogja. Da cára az éber ellenőrzésnek, még mindig vannak hivatasos vadászaink, akik vaddal táplálják háznépüket. Így pusztul évről évre a vadállomány s nagy ritkaság az olyan esztendő, mint az idei, amikor még a kipusztított területeken is akad egy-két csapat fogoly.

— Amnesztia a romániai lázongóknak. *Bukarest*-ből táviratozzák: *Károly* király külföldre történt elutazása előtt a legutóbbi felkelés miatt elítélteknek vagy vizsgálati fogságban lévőknek kegyelmet adott, kivéve a lelkészeket, tanítókat, polgármestereket és mindazokat, kiket gyilkosságok miatt ítélték el.

— Frank Boriskát meglopták. Gróf *Károlyi Györgyné*, született *Frank Boriska* ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a főkapitányságon, hogy *Zsigmond-utca* 68. szám alatti lakásáról egy 4000 korona értékű, 15 briliánskövel kirkott arany karkötőt lopott el. Alapos a gyanu, hogy a karkötőt a tettes elzálogosította és az így szerzett pénzt a lóversenyen eljátszotta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A marokkói csataterőről. *Páris*-ből táviratozzák: *Manja* államtitkár egy interjúban kijelentette, hogy *Drude* tábornok missziója nem az, hogy Marokkó belsejébe expedíciót vezessen és küldetését az összes hatalmak hozzájárulása alapján teljesíti. Franciaország akciójában föltétlenül ragaszkodni fog ama határokhöz, amelye-

ket az algezirászi konferencia szabott meg. Franciaország és Spanyolország között teljes egyetértés uralkodik.

Casablancá-ból táviratozzák: Abban a harcban, amely 21-én folyt le, a franciák 12 sebesültet, köztük egy századost vesztettek. A *Goueydon* cirkáló *Fedala* városkát és a közelében lévő helységeket, amelyekben lázadók rejtőztek, bombázta.

Tangeri távirat jelenti: *Elmram* vezénylete alatt álló mehallát, amely délről operált az *Elkmestörzs* ellen, az utóbbiak állítólag megverték úgy, hogy kénytelen volt *Elksarba* visszavonulni.

— Nem kell magyar iskola. *Zágrábból* jelentik: Az országos tanító egyesület ma határozati javaslatot hozott, amelyben élénken tiltakozik az ellen, hogy Horvátország területén újabb magyar iskolákat állítsanak fel. A határozati javaslatot a tartománygyűlés és a kormány elé fogják terjeszteni.

— Elítelt vívómester. *Budapestről* táviratozzák: *Szántói Szabó* Ferenc vívómester 2 évvel ezelőtt egy hegedűt vett a *Sternberg Ármán* és társa cégtől. Ezt a hegedűt *Bárkány Dezső* hangszerkereskedőnek adta el, mire *Sternberg Ármán* sikkasztás miatt feljelentette a vívómestert. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti törvényszék, amely *Szántói Szabó* Ferencet sikkasztásért egy havi fogházra ítélte.

— Az automobilrabló vallomása. *Bécsből* táviratozzák: Az egyik automobilrabló, *Herzha Hermann*, aki fogságában is egyre állhatatosan tagadott, ma töredelmes vallomást tett. Az elvetemült ember bevallotta, hogy *Pros Tódor*mal együtt *Krausz*t és a sofförjét megakarták gyilkolni, hogy az autóbilt elrabolhassák. Az volt a céljuk, hogy a géppel együtt Németországba meneküljenek, értékesítsék s új egzisztenciát teremtsenek maguknak.

— Két aradi tanár áthelyezése. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Farkas Ignác* aradi kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti VI. ker. főgimnáziumhoz, és *Besskó Jenő* aradi kir. kath. főgimnáziumi rendes tanárt a budapesti V. kerületi álami főreáliskolához áthelyezte.

— Brutális német őrnagy. *Frankfurtból* jelentik: A katonai disz-zemlén, amelyen jelen volt a császár, rendkívül szigoruan elzárták a gyakorlóteret. Különösen brutálisan viselkedett a közönséggel szemben egy őrnagy, aki öt dragonyossal vágatva nyargalt a közönség tömegére, nem törődve azzal, hogy igen sok gyermek is volt ott. Az illető őrnagy aztán a hatodik dragonyosezred legénységének meghagyta, hogy kardlappal verje szét a kíváncsi közönséget, ha nem akar tágitani. A publikum rémülten menekült.

— Ismét zászlósértés. *Szerajevóból* táviratozzák: *Lyupicski* helységben a király nevénapja alkalmából a községházát magyar, osztrák és bosnyák zászlókkal díszítették fel. A magyar zászlót egy *Duncsica* nevű horvát egyetemi hallgató letépte és megtaposta.

— Szociáldemokraták népgyűlése. Az aradi szociáldemokrata-párt megbízásából *Gallovi* Károly és társai ma bejelentették a kapitányi hivatalnak, hogy vasárnap délután fél hat órakor a párt nyilvános népgyűlést tart a Szabadság-téren. A népgyűlés tárgysorozata a következő: Az általános titkos választói jog. A munkások gazdasági helyzete. Az aradi bérharc. *Greén* Nándor tb. főkapitány csak holnap hozza meg a határozatot, amely előrelátólag az lesz, hogy a népgyűlés megtartását engedélyezi. Ezenkívül a cipészek szakcsoportja is bejelentette a kapitányi hivatalnál, hogy vasárnap délután fél négy órakor szak-

gyűlést tart a városháán. A főkapitány a bejelentést tudomásul vette.

— Merénylet egy vizsgálóbíró ellen. *Marosvásárhelyről* táviratozzák, hogy az ottani törvényszéknek a földszinten lévő 15 ös számú szobájába ma reggel 9 órakor belőttek. A golyó a belső ablak vasán elsiklott, s a két ablaktábla közé esett. A golyó valószínűleg a vizsgálóbírónak volt szánva, mert a 15 ös számú szoba még néhány nappal ezelőtt a vizsgálóbíróé volt, aki csak a napokban engedte azt át irnokának.

— Letartóztatott pénzhamisító. *Bécsből* táviratozzák, hogy a bécsi rendőrség ma letartóztatta *Dohnal Józsefet*, aki saját bevallása szerint mintegy 30000 drb 1 forintost hamisított.

— Gyermekgyilkosság Csermön. *Csermőről* írja tudósítónk, hogy *Tóth Katica* csermői fiatal leány ujszülött gyermekét ma megfojtotta. Az anya ellen, aki még mindig súlyos betegesen fekszik, megindították az eljárást.

— Ujházi bacc-nyeresége. *Siófokon* történt, *Ujházi* Edevel. Sétál egy kollegájával az ottani kaszinó előtt, ahol tudvalevőleg baccarat-játék folyik. Egyszerre csak kivágtat a kaszinóból egy vadidegen ember és az örömtől ragyogó arccal megy neki Ujházinak.

— Kérem! — kiált — bementem a kaszinóba ötven koronával és kijöttem öts azzal!

Ujházi végignéz rajta és dühösen szól rá:

— Mi közöm neked ehez, marha!

Az idegen csak most veszi észre, mit cselekedett, s bemutatkozik. Ujházi felelet helyett kivesz a zsebéből tíz koronát és a markába nyomja, mondván:

— Hát ha ötvenből tudott csinálni ötszázat, itt van tíz korona, menjen vissza és csináljon belőle százat!

Az idegen szó nélkül bemegy a kaszinóba, kijön egy félóra múlva és átnyújt száz koronát Ujházinak.

— Ez már beszéd — mondja Ujházi — most már én is bemutatom magam: Ujházi Ede vagyok. Azzal leültek pezsgőzni.

— Elítelt aradi munkások. Az e hó 14-én lefolyt tüntető sétának epilógusa ma játszódott le a kihágási bíróság előtt. A rendőrök akkor huszonhárom aradi munkást állítottak elő, akik ellen megindították a kihágási eljárást. *Berecz* Ferenc alkapitány kihágási bíró ma délután tízenöt munkás felett ítélezett s valamennyit 10-10 korona pénzbírsággal sújtotta. Az elítelt munkások közül csak egy felebbezett az ítélet ellen a tanácshoz.

— Tilos összeesküvésről közölni. *Pétervárról* táviratozzák: A *Peterszkarszkoja* Gazetta kiadóját az összeesküvés részleteinek közzététele miatt 3000 rubel pénzbüntetésre, egy másik lap kiadóját ugyanazon vétség miatt 3000 rubel pénzbüntetésre és három havi fogságra ítélték.

— Az anya rémtette. *Nagybecskerekéről* táviratozzák: *Haman* Károly vasúti munkás 26 éves felesége ma borzalmas családirtást követett el. Miután mostoha leányát elküldte hazulról, 10 éves leánykáját, 6 éves fiát és 3 éves leánykáját s végül pedig önmagát felakasztotta. A 10 éves leányt az almáriom fiókjának gombján, a 6 éves fiút az ablakon, a 3 éves kis leányt az anyjával együtt az ajtón találták meg. A rendőrorvos már csak a beállott halált konstataálhatta. Az asszony végzetes tettét egy váltó miatt követte el, amelyre több ismerőseinek nevét ráhamisította. A váltó most vált esedékessé, s miután hamarosan kiderült volna a hamisítás, az asszony a büntetéstől való féltelmében a halálban keresett menedéket.

— A fiu boszuja. *Szegvárdról* jelentik: *Ékes* József kereskedő háza ma reggel kigyuladt és leégett. A megindított vizsgálat során a kereskedő *József* nevű fia bevallotta, hogy ő gyújtotta fel a házat boszúból, mert az apja őt megdorgálta. — A gyújtogató fiút letartóztatták.

— A kisleányok réme. Budapestről táviratozzák: Győri Mária mindössze csak 16 esztendő, de már a legelvetemedettebb tolvajnök közé számítja a rendőrség. Legújabbán új szakmát kezdett, városzerte a kisleányokat közelíti meg, magához csalja és a fülbevalókat kiszedi a fülükből. Már sok panasz érkezett, míg a detektívek tegnap este a Teleki téren tetten érték, amikor Klein Ignác ottani fűszeres leánykájának füléből szedte ki a fülbevalókat. A veszedelmes leányt letartóztatták.

— Elfogott gyujtogató. Budapestről táviratozzák: Kőbányán a főváros fenyeserdejében elfogtak egy gyujtogatót. Ottani emberek látták, amikor Fehér József tulajdonát képező szénakazlat egy munkáskülsejű ember felgyujtotta. Papirosdarabokat gyujtott és azokat bedobta a széna közé. Az emberek odafutottak, mire a gyujtogató elszaladt, de a rendőrök elfogták s bevitték a 33. sz. rendőrszobára. Ez volt a szerencséje, mert üldözői föléltlenül meglincseltek volna. Az izgatott emberek még sokáig körülállták az őrszobát. A rendőrség megállapította, hogy a gyujtogató Futás István napszámos, aki boszúból gyujtotta meg a szénát, mely azonban biztosítva volt. A biztosító-intézet kára 1400 korona. A gyujtogatót letartóztatták.

— A képviselő szakácsnője. Hencz Károly országgyűlési képviselő szakácsnője, Singer Matild, egy érzékeny hangú levelet írt urának, amelyben elmondja, hogy megunja az életet, megunja a főzést és egy kevésbé unalmas világra kívánczik. A levél alapján a képviselő jelentést tett a rendőrségen, különösen, hogy Singer Matild meg is tartotta ígéretét, mert eltűnt hazulról. A rendőrség nyomozására azután ma reggel megtalálták a kisasszonyt a Gyöngytyúk-utca 23. számú ház előtt. Nagyon rosszul volt, mert lugkőoldatot ivott. A Rókus-kórházba szállították a mentők.

— Amateur fényképezésnek! Altalánosán ismert kitűnő szalon- és uti fényképezési készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézi aparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 9., cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 23.

Amerika 3/4 olcsóbb. Kevés forgalom. Elkelt 15,000 méterháza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	11.40—11.41	11.42—11.43
Zab októberre	8.07—8.08	8.06—8.07
Rozs októberre	9.48—9.49	9.49—9.50
Tengeri 1908 májusra 6.83—6.89		6.68—6.69

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	629.75
Magyar hitelrészvény	752.—
Közut vasut részvény	528.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 23 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 136—137 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 137—138 fillérig. Szorbai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Augusztus hó 19. napján volt készlet 39,241 darab, augusztus hó 20. napján felhajtott 588 darab, augusztus hó 20. napján elszállított 360 darab, augusztus hó 21. napjára maradt készletben 39,440 darab.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 23.

A multkori hirtelen meleg, aztán ezt követő — ugyancsak minden átmenet nélküli — hűvös időjárás mezőgazdasági szempontból nem mondható kedvezőnek.

A gabonaüzlet mindjelenben megélénkült. Az irányzat némileg gyengült, az árak alig változtak.

A mai piacon eladásra került:

2000—2500 mm. buza 10.70-ig.

Tengeri 6.15.

Névleges jegyzés:

Rozs 8.—

Árpa 6.70.

Zab 7.20.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 23. —

Központi szálloda. Baruch Rezső és neje kereskedő Temesvár. — Herman Adolf kereskedő Budapest. — Glanauer Jakab kereskedő Budapest. — Müller Rezső kereskedő Budapest. — Rokuzon Vince kereskedő Skuc. — Herczeg Antal főrealiskolai tanár Székesfehérvár — Rosenthal Ignác üzemvezető Körösbánya. — Grosz Imre tüzérönkentes Nagyvárad. — Fehér Adolf ügyvédjelölt Nagyvárad. — Grosz Zsigmond és neje gazdálkodó Nagyvárad. — Vécsy Miklós főorvos Budapest. — Plachy Vince pékmester Bécs. — Wiener Lajos kereskedő Bécs. — Neu Jakab kereskedő Budapest. — Váradi Szabó János kasznár Csorvás — Márton István szőlőbirtokos Magyarád. — Tobach István dr. ügyvédjelölt Orosháza. — Schächter Salamon kereskedő Budapest. — Spitz Manó kereskedő Budapest. — Deák Zsigmond alezredes Kolozsvár. — Molnár Gyula honvédeztredes Kolozsvár. — Sloky Vince kereskedő Budapest. — Szundy Aurél magánhivatalnok Budapest. — Feuchtanan József kereskedő Budapest. — Marosi Mór kereskedő Budapest. — Pozsonyi Imre építőmester Budapest. — Andrássy Béla fakereskedő Beél. — Kriasztel József kereskedő Budapest. — Földes Ferenc kereskedő Budapest. — Hupper Emil kereskedő Budapest. — Schwarzenberg Dezső kereskedő Budapest. — Pick Zsigmond kereskedő Budapest. — Sóber Zsigmond kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Rózsa Ferenc postamester és fia O-Telek. — Lestyán Árpád és családja Igló. — Milkó Aladár birtokos Zombolya. — Virág Pál gazdálkodó Szabadka. — Magyar Ákos hivatalnok Miskolc. — Polgár Mihály lelkész Nagyvárad. — Szemes Sándor lelkész Nagyvárad. — Kun Ferenc kereskedő Szolnok. — Szigeti Dezső ügyvédjelölt Budapest. — Steiner B. hivatalnok Baja. — Tordai Brunó építész Miskolc. — Singer Adolf bérlő Gyöngyös. — Huszár Károly hivatalnok és családja Nagyszében. — Perényi Mihály ügyvédjelölt Hódmezővásárhely. — Gondos József építész Nagyvárad. — Saure G. kereskedő Bécs. — Hassinger Dániel és családja Debrecen. — Sochatzki Gusztáv gyáros Linz. — Ozv. Szabó Béláné és családja Oravica. — Fürst Zsigmond kereskedő Makó. — Reisner Manó kereskedő Makó. — Vidor Imre magánzó Békésgyula. — Forrai D. utazó Budapest. — Mayer Vilmos utazó Budapest. — Mocsári A. utazó Budapest. — Winkler Herman utazó Budapest. — Bund Antal utazó Budapest. — Richter Endre utazó Budapest. — Hacker Béla utazó Budapest. — Fodor Géza utazó Budapest. — Heksch Ignácz utazó Bécs. — Klein Lajos utazó Bécs. — Weisz Adolf utazó Bécs. — Glück Miksa utazó Bécs. — Reich Fülöp utazó Bécs. — Wagner Emil utazó Bécs. — Geró Ármin utazó Nagyvárad.

Vass-szálloda. Grauer Náthán utazó Bécs. — Sepsei György birtokos Lele. — Stern A. utazó Nagyvárad. — Kormos Jenő fakereskedő Temesvár. — Lóvy Ignác utazó Budapest. — Schönfeld G. utazó Budapest. — Lélek István iparos Gyoma. — Lónyay Artur utazó Orosháza. — Varga Lajos kereskedő Békéscsaba. — May Adolf utazó Budapest. — Salamon Ignác utazó Nagyvárad. — Secotian Romulus ügyvéd M.Torák. — Drechsler József szabó Temesvár. — Guta József igazgató Eger. — Längsfeld S. utazó Bécs. — Sapringer Ede utazó Bécs. — Lóvy Jónás utazó Bécs.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Egy

nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

Boltiár helyett 1/3 ár

Wilde Oszkár Dorian Gray arcképe	4.—	—50
Lavedan: Az ágy	2.—	—25
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét völegénye	4.—	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2.—	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala. Keresztény szociális regény	2.—	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1.50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4.—	—50
" " Törpék és óriások	4.—	—50
" " Őszi napsugár.	—	—
" " A gyanu	4.—	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4.—	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2.50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4.—	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át kózákkal. — Az orosz-japán háború története	8.—	1.—
Jászay: Új Magyarország felé	2.50	—32
Heltai J.: Nyári rege	2.50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2.80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3.50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2.50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4.50	—68

Német könyvek:

Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójának.)	4.80	—60
Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2.40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2.40	—30
" " Der glückliche Prinz	2.40	—30
" " Dorian Gray	3.—	—38
" " Gedichte	2.40	—30
" " Weisheiten	1.20	—15

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Városi hirdetések.

24175—907.

Versenytervezési hirdetmény.

Az Arad és Új-Arad közt létesítendő állandó jellegű Maroshidnak és a vele kapcsolatos egyéb létesítmények elkészítésének biztosítására.

Az összes munkálatok 3 főcsoportra oszthatnak; úgymint:

1. A hid alépítménye és a vele kapcsolatos biztosítási munkák.
2. A vasszerkezet, pályaburkolat, lámpa oszlopok szállítása.
3. A hidfeljárók és azoknak a költségvetésben felsorolt tartozékai, vámház építés, csatornázás és a próbaterhelés.

Ezen munkák minden csoportjára külön-külön teendő meg az ajánlat.

A szabályszerűen kiállított ajánlat, lepecsételt borítékban, melyen az ajánlat tárgya megjelöltetett, 1907. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig Aradváros polgármesteri hivatalába be küldendő.

Elkészve érkezett, vagy táviratilag, telephonon bementett ajánlatok el nem fogadhatók.

I. Az 1. és 3. csoportra vonatkozó ajánlatnak tartalmazniuk kell:

1. Az ajánlathoz a kiadandó minta felhasználásával részletes költségvetés csatolandó, amelybe az egységárak, költségtételek az ajánlattevő által beirandó és a költségvetés végösszege kiszámítandó.

2. Azon egységárak, amelyek a hidfőknek és pilléreknek a tervezetnél (legfeljebb 10 m-el mélyebbre terjedő alapozása esetében, a teljesen elkészített alap m³-e után, a tervezett mélységen aluli alapozásért fizetendő. Ezen egységárak, amelyek 2—2 méterenként változható értékkel és külön a hidfőkre; — és pillérekre adhatók meg, az ajánlati költségvetésbe irandók be.

3. Az ajánlati költségvetésbe beirandó azon m³-kénti egységár, mely a tervezethez képest elmaradó alapozásért levonandó lesz, azon összegből, amely akkor volna fizetendő, ha a tervezett alaplétségek be nem tartatnának.

4. Azon általános összeg, mely a Cigányka-patak helyén tervezett áthidalásnak esetleges elhagyása esetében a szerződés 4. §-a értelmében előállítandó betoncső-átereszért fizetendő lesz.

II. A 2. főcsoportra vonatkozó ajánlatnak következőket kell tartalmaznia:

1. A vasszerkezetnek legnagyobb, megfizetendő súlyát és a vasszerkezetért métermázsánként fizetendő egységárát.

2. A kocsiút és járda aszfaltburkolatáért a szerződés 4. §-ának 4. pontja értelmében fizetendő általános összeget, megjegyezve, hogy a burkolat alzatának esetleg vasból tervezett részei az 1. alatt megadandó súlyba beszámítandók.

3. A lámpaoszlopokért a szerződés 4. §-ának 2. és 3. pontja értelmében fizetendő darabonkénti árakat.

4. A hidon elhelyezendő vágány elkészítéséért a szerződés 4. §-ának 5. pontja értelmében, vágány-folyóméterenként fizetendő árát.

5. Az ajánlatához csatolandó a vasszerkezet általános elrendezését feltüntető vázlat rajz (oldalnézet, alaprajz, keresztmetszet) a pályaburkolat és alzatának elrendezését, anyagát és méreteit feltüntető rajz és a lámpaoszlopok alakját, anyagát és szerkezetét feltüntető legalább 1:50 léptékű rajza.

Az 1. és 3. csoportra vonatkozó ajánlatba megjelölendő továbbá, a falazathoz alkalmazni szándékolt kövek származási helye, s tartalmaznia kell mindegyik ajánlatnak azt a nyilatkozatot is, hogy a szerződés a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minister ur által jóváhagyott tervezetét és annak kiegészítő részeit képező terveket, a szerződés tervezetét, műszaki leírást és részletes feltételeket, valamint a helyi viszonyokat ajánlattevő teljesen ismeri és az összes feltételeket magára nézve kötelezőknek elismeri.

6. A sajátkezűleg aláírt ajánlatban kiteendő az ajánlattevőnek vagy ajánlattevőknek neve, illetve nevei, a polgári állás, a lakhely, az ajánlattevő cég neve bejegyzett cég részéről csatoltatván a hitelesített cégjegyzéki kivonat is.

7. Az ajánlat benyújtását megelőzőleg Aradváros főpénztáránál készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kikiállítási összegnek 50%-a, azaz öt százalékára, mint bántópenz letendő és ennek megtörténtét igazolandó elismervény az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadatik, tartozik az erre szóló értesítés vétele napjától 8 nap alatt az általa megajánlott összeg 100% azaz tíz százalékának megfelelő összeget biztosítékul letenni, illetve bántópenzét ezen összegre kiegészíteni s ennek megtörténte után a szerződést aláírni.

Ha ezen határidő alatt a biztosítékot le nem tenné és a szerződést alá nem írta, letett bántópenze minden bírói közbenjárás nélkül a város tulajdonába megy át s a munka kiadása iránt a város közönsége szabadon rendelkezik.

Az ajánlattevő ajánlataikkal azok benyújtására kitűzött naptól 6 azaz hat hónapig marad kötelezettségben s ezen idő alatt ajánlataiktól vissza nem léphetnek.

8. A város közönsége fentartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok között bármelyiket tekintet nélkül az ajánlati összeg nagyságára indokolás nélkül akár elfogadhassa, akár visszautasíthassa, esetleg egészen új versenytervezést tartani; az ajánlattevők nem követelhetnek kárpótlást azért, mert ajánlatuk el nem fogadatik.

Az el nem fogadott ajánlatához csatolt bántópenz vissza adatik.

Az ajánlattevőnek szükséges minták s tervek, helyszínrajz a városi pénztárnál lefizetendő 40 koronáért, a nyugta felmutatása ellenében a városi mérnöki hivatalnál kaphatók.

Arad szab. kir. város tanácsának 1907. évi augusztus 13-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

3516—1907. pm

Pályázati hirdetmény.

A Hertschka Mór ösztöndíj alapítvány egy reáliskolai alapítványi helye megüresedvén, felhívom az aradi áll. főreáliskola azon tanulóit, kik a pályázati alábbi feltételeknek megfelelnek s az ösztöndíjat elnyerni óhajtják, hogy felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1907. évi szeptember hó 6-ig bezárólag nyújtsák be.

Pályázhatnak:

1. szegény aradvárosi árvák,
2. aradvárosi szegény özvegy fiai,
3. aradmegyei szegény árvák,
4. aradmegyei szegény özvegy fiai,
5. Aradvárosi szegény és
6. bárhova való illetőségű szegény tanulók, kik az összes tantárgyak felerészből kitűnő, másik fele részéből jeles, illetve jeles és jó osztályzatot nyertek.

A pályázati kérvényhez illetőségi bizonyítvány s a legutóbbi iskolai bizonyítvány csatolandó, végre igazolandó, hogy a folyamodó az aradi áll. főreáliskola rendszeres tanulója.

Az ösztöndíj az iskolai évek befejeztével azon esetben lesz a megválasztott ösztöndíjas részére mindaddig míg tanulmányait az aradi állami főreáliskolába folytatja kiutalványozva, ha a megválasztott ösztöndíjas 1908. évi július hó 3-ig az ezen pályázati hirdetményben megjelölt osztályzatú az 1907/1908 évről nyert bizonyítványát hivatalomban bemutatja.

Arad, 1907. évi augusztus hó 10.

Varjassy,

polgármester.

14650—1907. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. munkásbiztosítási hivatal 148/907. sz. a. kelt rendeletével az összes betegsegélyző pénztárak felszámolását, s annak megállapítását rendelvén el, vajjon nevezett egyleteknek joguk van-e a továbbműködésre, az ipartestületi és a kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztárának kivételével, felhívom az összes, Arad sz. kir. város területén működő betegsegélyző pénztárakat, hogy hivatalomnál haladéktalanul jelentsek be fenállásuk idejét és azt, hogy az 1907. évi június hó 30-ával befejezett legutolsó évben tagsági létszámuk mennyire rugott?

Arad, 1907. évi augusztus hó 19-én.

Green,

h. főkapitány.

Tenke biharmegyei községben

Járásbirósággal, nagy környékkal

egy üzlethelyiség

a legszebb helyen, rőfös férfidivatnak

azonnal kiadó.

Évi bér 280 ft.

Tudakozódní Schwimmer Ignác-nál, Nagyszalonta. 1974

Keresek

egy fiatal

segédet,

ki a rőföshöz is ért és románul beszél.

Weisz Mór,

Székudvar.

2036

Az 1902. évi versenyt ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi mákói ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos áramra berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállítandó, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvesztettek, olcsón és kitűnő szakértelemmel és közönségtől.

Bővebb felvilágosítással és költségtérítéssel szívesen szolgálunk.

Az 1904. évi kiállításán a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN(Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9—12 ig,
d. u. 4—6 ig tartatnak.**TANÁRI KAR:**BAYER BETTELHEIM IDA, felügyelő, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czimbalom.
KLEIN SÁNDORNÉ, zongora.MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) zongora, zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNÉ LENGYEL ERZSI, zongora és zeneelmélet.SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mély-hegedű és zenekar iskola.
UNGER MÓR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
WEIHART AURÓRA, magánének és karének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2026

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.**Az igazgatóság.****APRÓ HIRDETESEK.****Elegáns berendezésü**

egy nagyobb vagy két kisebb szoba, fürdőszoba használattal, Szabadság tér—Boros Béni-ut közti részen kerestetik. Ajánlatok „Bérlet” cím alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2035

Lampionok20 fillértől, confetti és serpentin kapható **Ingusz I. és Fia** könyv- és papírkereskedésében Arad. Telefon 517. 361**Diamant Ferenc**

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház főbejáratával szemben. Bóbus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazgárban leőgötött

valódi Auerek raktára.

Dr. J. 60 fill.

Üvegcserepek, ernyők, tulipánok, villanykörtek, lámpa szerek és szerelési anyagok legjobb minőségben legelőbb-ban kaphatók. 363

Vaszek könyveket,egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izabó** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356**Kiadó lakás!**

Hajó-utca 28. sz. alatt az I-ső emeleten egy két szobás utcai lakás novemberre, esetleg októberre, a földszinten pedig egy egy szobás utcai lakás szeptemberre olcsón kiadó.

Földes Kelemen**orvosi laboratoriuma**

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nem szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszóvettani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért. 288

10 darab 20 fill. új hardő

jutányos áron eladó. Cim: Brunner Ferenc, Pankota. 2042

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy jó karban levő 2 lőerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

SEIDLITZ-POR

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomorbajok, testi bántalmak, gyomorgörös és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenítés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepcsőtöltött eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvénytől fenyegetnek.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

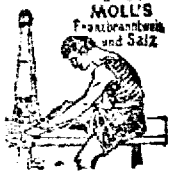
Moll-feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle SOS-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, c-sz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb nepszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjegyét

tünteti fel és „A MOLL'S

FARMACIEN und Salz

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okszerű bő-ápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-v. d. jegygyel van ellátva. — Főszékhely: BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz. 3971

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD gyógyszerésztáiraiban.

Váci és nagyenyedi fegyházban kötött harisnyák.

Harisnya raktárunkat

kiváló gonddal felszereltük. Teljes választék az évek óta ösmert legjobb gyártmányu női, férfi és gyermek harisnyák fekete, szines és legdivatosabb szinekből.

Nagy elővételeink folytán az egész

1907. éven át minden áremelkedés nélkül.

Kirakataink megtekintése által mindenki legjobban meggyőződhet a pompás, dus választék és az árak rendkívüli nagy olcsóságáról

Rosenblüh H. és Társa.

836

Váci és nagyenyedi fegyházban kötött harisnyák.

Váci és nagyenyedi fegyházban kötött harisnyák.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.